

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ=ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. Κ. ΠΟΠ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΩΡΕΑΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΤΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

ΕΤΟΣ Δ'—ΑΡΙΘ. Β

ΜΑΪΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΕΒΝΑ—Νορβηγική Φιλολογία—Μετάφρασις ΛΙΒΑΔΑ.
Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ—Γαλλική Φιλολογία—ΔΕΟΝΤΟΣ ΦΡΑΠΙΕ
ΠΕΡΙ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ—Α. Ν. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ.
ΔΥΟ ΧΟΡΕΥΤΡΙΑΙ—Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ—Α. Ν. ΠΕΤΣΑΛΗ.
ΖΕΥΣ ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ—Πίστις καὶ ἀπιστία—Δρος Ν. ΛΙΒΑΔΑ.
ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ—Μακεδονική ζωή—ΑΔ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ—Ἰταλικαὶ Ἐντυπώσεις—ΚΟΛΕΤΤΑΣ ΒΙΛΑΟΥ.
ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ ὑπὸ κ. Γ. Κ. ΠΟΠ εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Παλαιολόγον ἐκφωνηθεὶς τῇ 29ῃ Μαΐου ἐ. ε.
ΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΜΕΝΑΙ—Παρισιαὶ Σιγναί—Β. ΒΑΛΜΕΡ
Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ—Βιβλιογραφία—ΙΕΖΕΚΙΝΑ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΤΟΥ.
ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ—ΣΠΥΡΟΥ Χ. ΔΟΥΚΑΚΗ.
Η ΧΡΥΣΟΥΛΑ—Φανταστικὰ Διηγήματα—Γ. Δ. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.
ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΑΣ ΒΙΟΝ—Ἐξ ἀνεκδότου συλλογῆς—Μ.—
ΕΙΚΟΝΕΣ * * * * *

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΧ. 2.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ „ΑΘΗΝΑΙ“

1911

[Οἱ συνδρομηταὶ λαμβάνουσι τὸ Μηνιαῖον Παράρτημα ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως. Οἱ τακτικοὶ ἀναγνώσται τῶν «Ἀθηνῶν» ἀποκόπτοντες καθ' ἑκάστην τὸ δελτίον τοῦτο καὶ παρουσιάζοντες τὰ δελτία τοῦ μηνός, λαμβάνουσι τὸ Παράρτημα τῶν «Ἀθηνῶν», οἱ μὲν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ παρὰ τῶν Γραφείων μας, οἱ δὲ ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις παρὰ τῶν κατὰ τόπους Ὑποπρακτορείων

ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1839

Κεφάλαιον ἐγκεκριμένον £ 600.000

Κεφάλαιον καταβεβλημένον £ 315.510

ΕΔΡΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ.— ΓΕΝΙΚΗ ΔΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κερκύρα, Κεφαλληνία, Ζακύνθῳ, Πάτραις,
Ναυπλίῳ, Πειραιεὶ, καὶ Τριπόλει.

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

Οἱ τόκοι τῶν καταθέσεων ὀρισθῆσαν ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1910 ὡς κάτωθι :

1) Εἰς Δραχμὰς.

3 ο)ο διὰ καταθέσεις ἀποδοιᾶς εἰς πρώτην ζήτησιν μέχρι Δραχμῶν 100.000

1)2 ο)ο διὰ καταθέσεις ἀποδοιᾶς εἰς πρώτην ζήτησιν διὰ τὰ πέραν τῶν εἰδῶν Δραχμῶν 100.000 ποσῶν.

3 1)2 ο)ο εἰς ἡμέρας διὰ καταθέσεις ἀποδοιᾶς μετὰ 6 μῆνας· μέχρι 2

4 ο)ο » » » » » 2 ἔτη » 4

4 1)2 ο)ο » » » » » 4 » καὶ ἐπέκεινα.

(2 εἰς Chèque ἐπὶ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας

3 ο)ο διὰ καταθέσεις ἀποδοιᾶς εἰς ἀ' ζήτησιν ἄνευ ὄρου ποσῶν.

3 1)4 ο)ο » » » μετὰ 6 μῆνας

3 1)2 ο)ο » » » » 1 ἔτος

4 1)2 ο)ο » » » » 2 ἔτη

4 1)2 ο)ο » » » » 2 ἔτη καὶ ἐπέκεινα.

Αἱ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας καταθέσεις ἀπιδίδονται εἰς 8 εἰδῶς ἐγένετο κατάθεσις, παιδὸς δικαιοῦματος χαριστήριον ἐπιβαρύνοντος τὸν καταθέτην.

ΝΟΡΒΗΓΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

HEINRICH HANTISS

ΜΑΡΙΑ ΝΙΚΟΛΑΕΒΝΑ

Οἱ συνηλικιωταὶ μου γνωρίζουσι πολὺ καλὰ ὅτι ὁ ἐξόριστος πατήρ μου ὠδήγησέ με ἀπὸ τὰς φιέλδης (1) μας εἰς τὰς ἡρέμους ἐκβολὰς τοῦ κυκνοῦ καὶ διακυγῶς Νέβα (2) εἰς ἡλικίαν δέκα μόλις ἐτῶν, ὅταν ὁ γερμανικὸς οἶκος Χόλστκιν—Γόττορν ἀπεδίωκεν ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ Ἰβάν Βασιλιέβιτς τοὺς Ρωμανῶφ. (3)

Εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν θελκτικῶν δέκα ὡτῶν ἐτῶν κατετάχθην εἰς τὸν στρατὸν τῶν Τσάρων ἀπὸ ἀνεξήγητον καὶ ἀκράτητον ὀρμὴν πρὸς αὐτόν. Ἴσως ἴνα ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον κάποτε τὴν Κόρην ἐκείνην τὴν ἀγχαθὴν καὶ ὠραίαν, τὴν ξανθὴν καὶ μαρμαίρουσαν τοσοῦτον, ὥστε καὶ ὁ κραταιότατος μονάρχης καὶ ἐντὸς κλύβης ἂν συνήντα αὐτήν, δὲν ἤθελε διστάσει ν' ἀφήσῃ πάσας τὰς ἡγεμονίδας, ἵνα εἰς ἡμισείας πρὸς ἐκείνην νέμηται τὸ στέμμα καὶ τὴν καρδίαν του.

Ἄλλὰ, καλύβην εἶχε !

Φοβοῦ ! Ἡ κοιτίς της δὲν ἀνεμίζεται ἐν πενιχρᾷ καλύβῃ λικνίζεται ὑπὸ τῶν ἰσχυροτάτων ἀετῶν μεγάλου θρόνου· εἶναι ἡ πριγκίπισσα Μαρία Νικολαέβνα.

✱

Ὁ ἀγέρωχος Τσάρος καὶ πρῶτος πατήρ, ὁ Ἀλέξανδρος ἐναγκαλιζέται τὴν θυγατέρα. Καὶ βλέπων με τὰ ἀνδρικά του βλέμματ' ὅτι τὸ ἀνθύλλιον θάλλει πλέον, με εὐλόγους ἀπαιτήσεις νὰ σκορπίσῃ ὅπου πρέπει τὴν εὐωδίαν του...

— Τέκνον μου, με μειδίαμα λέγει, εὐ-

Σημ. Μεταφρ. 1. Φιέλδα εἶναι τὰ κομματιοῦ ὀροπέδια τῶν Σκανδιναυικῶν Ἀλπεων (ἐν Νορβηγίᾳ).

2. Νέβας εἶνε ὁ ποταμὸς, παρ' ὃν ἡ Πετροῦπολις—3. Τῶ 1762

ρῆκα τὸν εὐτυχῆ ἐκείνον, ὅστις θὰ σέ καταστήσῃ δυστυχῆ...

— Τίς ἔχει τὴν δύναμιν αὐτήν, Αὐτοκράτορ :

— Ὁ Βασιλεὺς ὅστις θὰ σέ ὀνομάσῃ βασίλισσάν του, ὁ σύζυγός σου...

— ... Ὁ σύζυγός μου !

Ψιθυρίζει με στεναγμὸν καὶ ἐρύθημα ἡ ἡγεμονίς, ἐκδηλοῦσα ἄκουσα μόνον αὐτὰς τὰς ἀντιρρήσεις τῆς καρδίας της.

Ὁ Τσάρος συνοφρουοῦται. Ἀλλοίμονον !

— Διατάξατε, πάτερ μου, καὶ δὲν δύναμαι... νὰ παρακούσω.

— Νὰ παρακούσης :

Ἀνεφώνησεν ὁ Τσάρος τρέμων, πρώτην ἤδη φορὰν ἴσως ἐν τῇ ζωῇ του. Τούλάχιστον, ἐκ καθήκοντος πρέπει νὰ λάβῃς τὸν σύζυγον ὃν ἐπιβάλλω.

Καὶ οἱ στωμύλοι ρήτορες τῆς ψυχῆς οἱ ὀφθαλμοί, μεταχειρίζονται τὰ ἐπιφωνήματά των, τὰ δάκρυα.

— Μήπως ἡ καρδία σου ἐξωδεύθη ὅπου δὲν ἔπρεπε ;

Καὶ, ἡ κάτω σιαγὼν ἀδυνατεῖ νὰ παρακούσῃ τὴν διαταγὴν τῆς ψυχῆς, ὅπως μὴ λινθηθῇ.

— Ἐξηγήσου, Μαρία· σοὶ τὸ διατάττω Εὐθὺς ὡς ἐξηκοντίσθη ἡ λέξις αὕτη, εἰς ἣν δὲν δύνανται ν' ἀντιστῶσιν ὑπερεκατὸν ἑκατομμύρια ἀνθρώπων, ἡ ἡγεμονίς τρέμει καὶ γονατίζει πρὸ τοῦ πατρὸς Βασιλέως.

— Ἠά...τερ... ναί... δὲν... μοι... ἀ...νή... κει... πλέ... ον... ἡ... καρ...δί... α... μου.

— Ἐ; Λέγε.

— Ἀνήκει εἰς νέον, ἀγνοοῦντα...

— Καὶ νὰ μὴ μάθῃ...

— Ἀφ' οὗ τοιαύτη εἶνε ἡ θέλησις Σας.

Αι λαούδιαι εις τούς χορούς μέγας λευκίμηνες νεάνιδες

- Μέγας Δουξ ;
- Ἄγνοῶ.
- Γόνος βασιλεύοντος οἴκου ;
- Δὲν θὰ ἦτο ἀνάξιος, ἀλλ' ἀμφιβάλλω, πάτερ μου.

Εἰς ἐκάστην κατὰβασιν εἰς τὴν κοινωνικὴν κλίμακα ὁ Τσάρος πνευστικῆ καὶ κτυπῆ ἐσφιγμένους τοὺς γρόνθους.

- Ἄρχων Ρῶσσης ;
- Ὅχι, πάτερ μου.
- Ξένος ;
- Ναί, πάτερ μου, καὶ κάτωχος τρέμει.

Καὶ ὁ πατήρ δὲν μένει ἀμέτοχος τῆς τριμῶδους ὠχρίτητος τοῦ δημιουργήματός του. Κατακίπτει βαρὺς εἰς ἀνάκλιτρον καὶ ἀνεπιγνώστως σπεύδουσιν αἱ παλάμαι του νὰ κρύψωσι τὸ ὄραϊον πρόσωπόν του. Νέος Ἄγαμέμνων ἰδοῦ, νέα θυσιά περικαλλοῦς Ἰφιγενείας· ἀλλὰ νῦν: αὐτοκτονία.

— Ἐν Ρωσσίᾳ εἶναι ; ἐπαναλαμβάνει ἀγωνιδῶν ὁ Μεγαλοκράτωρ.

— Ναί... πάτερ μου.

Καὶ ἡ φωνὴ τῆς κόρης ἐχάθη.

— Ποῦ θὰ τὸν ἴδω ;

Ἐρωτῆ ὁ ἀθέατος, βλοσυρὸς καὶ τρομερὸς ἐχειρόμενος.

— Ἄν θέλετε, αὔριον εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν.

— Καὶ πῶς θὰ τὸν γνωρίσω ;

— Ἡ ἀξιοπρέπεια καὶ ἡ χάρις του θὰ σῆς τὸν συστήσῃ· εἶναι ὁ ἑραϊότερος καὶ φαίνεται καὶ ὁ ἀνδρειότερος ἵπποτης... μετὰ σῆς, πάτερ μου.

— Λέγε, πῶς θὰ τὸν γνωρίσω ; Ἄφες αὐτὰ τὰ παραληρήματα παιδικῶν ὀνείρων, ἐπαναλαμβάνει ὁ Τσάρος, κτυπῶν ἰσχυρῶς τὸν πόδα.

— Λοφίον πράσινον ἐπὶ τοῦ κράνουσ φέρει καὶ ἵππευεῖ μέλανα ὑπερήφανον ἵππον.

— Τώρα, καλὰ πήγαγε· δεήθητι εἰς τὸν Θεόν νὰ εὐσπλαγχνισθῇ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον.

— *

Ἡ Μαρία φεύγει, τὰ ρόδινα μῆλα τοῦ προσώπου ὠχρίδωσιν, οἱ ὀφθαλμοὶ βλέπουσι μέλας σκιάς νὰ τῆς κόπτωσι τὸν δρόμον καὶ τὸ ἔδαφος φαίνεται ὅτι ἀπομακρύνετα ἀπὸ τῆς διαχθείσης τὸ ἀδέβκιον βῆμα.

Οὐδέποτε συνωμιλήσαμεν καὶ οὔτε θὰ συνωμιλήσωμεν, ἂν ἡ Μεγαλειότης Σας ἀπαγορεύῃ...

— *

Καὶ τώρα, καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ σιωπῆ ὠχρὸς, καὶ ἀτολμος εἰς τὸ νὰ ἐρωτήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ διεκδικητοῦ. Τὸν ἀτρόμητον Μονάρχην εἰς ἄγνωστος, ὅστις πιθανὸν νὰ ἦτο καὶ ἄσημος, ταράσσει καὶ φοβίζει ἐν τῇ πνυτοδυναμίᾳ του.

Καὶ ἐπὶ τέλους, ἵνα μέσῃ εἰς τοὺς ὤκτανους τῶν σκέψεών του, ρίψῃ αὐτῶ ἡ κόρη του μικρὸν σωσίδιον, χωρὶς νὰ βλέπῃ πρὸς τὴν Μαρίαν...

— Εἶναι βασιλεὺς ; ἐρωτῆ.

— Ὅχι, πάτερ μου.

— Τοῦλάχιστον : διάδοχος βασιλέως ;

— Οὔτε.

Καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ ;
Εἶναι βυθισμένος εἰς σκέψεις,
Τι γίνεται ἢ λιποθυμήσασα ;
Ἄγνοεὶ ὁ πατήρ.

Μίαν στιγμὴν ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν ὡς ἐνίοτε ὁ βυθιζόμενος εἰς βχθὺ πέλαγος νουαγός :

— Παιδικὴ ἰδιοτροπία — λέγει — καθ' ἑαυτὸν — ἀνοηταίω καὶ ματαιοπονῶ μετὴν ἀνησυχίαν μου αὐτῆν. Θὰ τὸν λησμονήσῃ ἄλλω, τε, καὶ πρέπει νὰ τὸν λησμονήσῃ.

Τὰ χεῖλη τοῦ Αὐτοκράτορος δὲν ἐτόλμων νὰ προφέρωσι τὴν φωνὴν τῆς καρδίας τοῦ πατρὸς «πρέπει, διότι ἄλλως ἢ δύναιμίς μου θὰ ἦτο ἀσθενεστερα τῶν δακρῶν ἐρωτευμένης παιδίσκης».

— *

Τὴν πρωῒν τῆς ἐπομένης διατάσσονται οἱ σκληπιγχατὶ νὰ καλέσωσιν εἰς γενικὴν συνάθροισιν πάντας πρὸς ἐπιθεώρησιν ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος.

Τὰ λοφία εἰσὶν ἐν παρατάξει.

Τὸ ἀετῶδες ὄμμα τοῦ κυριάρχου δὲν βραδύνει νὰ διακρίνῃ πνιγμένον εἰς τᾶλλα καὶ τὸ καταζητούμενον πράσινον καὶ ἀγνωρίζει ἐξ αὐτοῦ ἀμέσως τὸν ἀπλοῦν συνταγματάρχην τοῦ Βαυαρικοῦ Ἴππικοῦ Μυζιμιλιανόν Ἰωσήφ Εὐγένιον Αὐγουστον Βωαρναί (1) δοῦκα τοῦ Λάυχτεμπεργ, θυμωστὸν ἀληθῶς καὶ πολυθέλητρον ἵπποτην, ἀλλ' ὑποδέεστερον τότε τῆς Μαρίας ὅσον ὁ στρατιώτης πρὸ τοῦ Αὐτοκράτορος. (2)

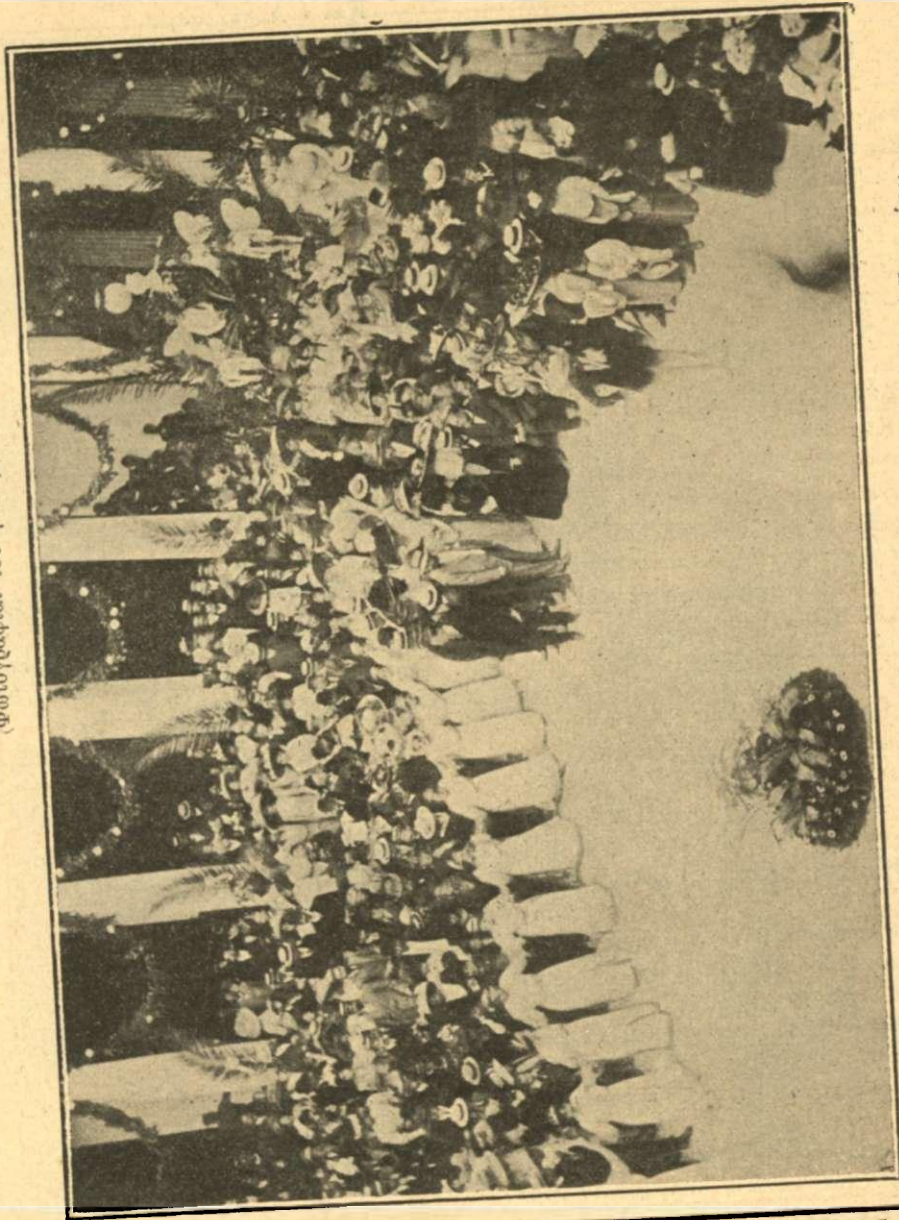
— Εἶναι δυνατόν ;

Ἐσκέθη ὁ Τσάρος καὶ ἐτοιμάζεται νὰ καλέσῃ ἀμέσως τὸν συνταγματάρχην, ἵνα, ἀναμφιβόλως, ἂν μὴ τι ἄλλο διατάξῃ, τοῦλάχιστον ἀποπέμψῃ αὐτὸν εἰς Μόναχον τάχιστα.

1. Σημ. Μεταφρ. Συγγενῆς τῆς Ἰωσηφίνης Βωαρναί, τῆς α' συζύγου τοῦ Μ. Ναπολέοντος.

2. Τὸν μέγαν τοῦτον καταβιβασμὸν πρέπει νὰ δικαιολογήσωμεν καὶ ἐπιτρέψωμεν εἰς τὸν αὐτόπτην συγγραφέα, λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν ὅτι ἴσως ἐρωθῆ ὑπὸ βλέμματός τινος τῆς Νικολαέβνας, ἐν ἣ περιπτώσει ἔχει καθῆκον ὁ ἀνὴρ ν' ἀνυψώσῃ τὴν γυναῖκα εἰς τὸ γείσον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθανασίας, τοῦ κρύπτοντος πάντας τοὺς θρόνους.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΖΑΪΠΕΙΟΥ
(Φωτογραφία του φωτογράφου τών «Αθηνών» κ. Δ. Γαλάνη)

Ο κόρη των λευκόφρον κοραδίων εν τῷ περιτύλιξι του Ζαΐπειου

«Ομως ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεὸς δὲν βραδύνει
νὰ ἐπιφανῆ σωτῆρ·

Καθ' ἣν στιγμήν ὁ αὐτοκράτωρ τεταραγ-
μένος προσεπάθει νὰ εὕρῃ τὴν κατάλλη-
λον λέξιν ὅπως κεραυνώσῃ τὸν ἄθῳον, ἀ-
σπαιτίζεται ἰδὼν τὴν Μαρίαν λιποθυμοῦσαν
ἐν τῷ ὄχηματί της·

— Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, αὐτὸς εἶναι,
ψιθυρίζει ὁ τὰ μεγαλόφωνα οὐκάζια ἀρχα-

τήτως ἐκσφενδονίζων, καὶ ρίψας ἄγρια βλεψί-
ματα καὶ στρέψας ἀμέσως τὰ νῶτα πρὸς τὸν
ἐκπληκτον ξενον ἐπανερχετο μετὰ τῆς
Μαρίας εἰς τὸ Παλάτιον.

Εἰς τὸ Παλάτιον αἱ τρεῖς οἰκογενεϊκαὶ
χάριτες, ἡ Φρόνησις, ἡ Ἀγάπη, ἡ Αὐστη-
ρότης, μετεχειρίσθησαν πᾶν μέσον, ὅπως
λησμονήσῃ ἡ ἡγεμονίς τὴν εἰκόνα τοῦ πολυ-
θελήτρου ἱππότη.

Ἄλ' εἰς πάντα ταῦτα ἡ ἡγεμονίς τῶ;
ἀπῆντα;

Κατὰ τὴν πρώτην ἐβδομάδα διὰ τῆς
μελαγχολίας της, κατὰ τὴν δευτέραν διὰ
τῶν κατ' ἰδίαν θρήνων της, κατὰ τὴν τρίτην
διὰ τῆς ἐκφράσεως τοῦ πόθου της ὅπως
ἀνταλλάξῃ ὅλην τὴν εὐτυχίαν της ἀντὶ μί-
ας μετὰ τοῦ Μαξιμιλιανοῦ συνεντεύξεως,
κατὰ δὲ τὴν τετάρτην σιγηλῆ, βυθίζουσα
σταθερὰ τὸν ἀκνῶδη καὶ ἀπόρημον
πρὸς τὸν θάνατον δρόμον.

Οὗ δὲ συνταγματάρχης; Καθορῶν ὅτι
κατέπεσεν εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν δυσμέ-
νειαν καὶ ὅτι ἴσως περιτεύει πλέον ἐν τῇ
Αὐλῇ, χωρὶς ὅμως νὰ τολμᾷ ἢ νὰ δύναται
νὰ ὑμολογήσῃ εἰς ἐκυτὸν τὸ αἴτιον ἐσκέφθη
ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀναμείνῃ τὴν ἀπόλυσίν
του, ἀλλὰ τάχιστα νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν
πατριδα.

Ἐγραψε τὸ ἔγγραφον τῆς παρρησιάζου-
σας του διὰ λόγους ὑγείας καὶ ἐν ᾧ σύννου εἰς
τὸ δωματίον του ἐτοιμάζει τὰς ἀποσκευὰς
του καὶ ὁμιλεῖ πρὸς ἐαυτὸν...

— Τώρα πλέον θὰ ἤσυχάσω, φεύγω
μακριὰν τοῦ ἀδίκου αὐτοκράτορος...

Ἵπασπιστῆς τοῦ Τσάρου κρούει τὴν
θύραν.

Καὶ ὁ συνταγματάρχης ἐκπληκτος ὑπο-
δέχεται τὸν ἐξέχοντα ξενον καὶ ἀγωνίων ἀ-
κούει ὅτι ὀφείλει νὰ ἐμφανισθῇ τάχιστα
πρὸ τοῦ Αὐτοκράτορος.

— Ἐπρεπε νὰ εἰχονόφουγαι· τοῦλάχιστον
χθὲς λέγει καθ' ἐκυτὸν, ὁ ὑπόδικος δούξ
συνταγματάρχης ἴσως θ' ἀπέφευγον τὴν
κατ' ἐμοῦ ὄργην ἀπὸ τὸν κερκυνὸν ἔπρεπε
νὰ φυλαχθῶ εἰς τὴν πρώτην λάμπιν τῆς
ἀστραπῆς.

✱

Εἰς τὰ ἀνάκτορα παρουσιάζεται ἐν πε-
ρικαλλεῖ στολῇ. Εἰς διάδρομόν τινα παρα-
φύλαττει ἡ Μαρία καὶ τὸν βλέπει. Εἰσάγε-
ται εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν ᾗ μόνον βασιλεῖς
γίνονται δεκτοί.

Οὗ Αὐτοκράτωρ ὠχρὸς καὶ ὑπόδακρος καὶ
μετ' ἤθους εἰλικρινοῦς καὶ ἀμετατρέπτου
μετ' ὀλίγον εἰσέρχεται.

— Συνταγματάρχα δούξ, λέγει ἡρέμικ
προσδελῶν. Εἶσαι εἰς τῶν ὠραιοτάτων ἀ-

ζωωματικῶν ἐν Εὐρώπῃ. Λέγουσι, προσέτι
καὶ ἐγὼ δὲν ἄνω νὰ πιστεύω, ὅτι κοσμεῖ-
σαι ὑπὸ πνεύματος ἐξόχου, ἀριστοκρατικῆς
ἀγωγῆς, ἐντίμου χαρακτῆρος καὶ καρδίας
εὐαίσθητου καὶ γενναίας. Ὅποιαν νομίζεις
τὴν Μεγάλην Δούκισσαν θυγατέρα μου;

Ἡ ὄλος παρ' ἐλπίδα αὐτῆ ἐρώτησις ἐρ-
ριψεν εἰς ἴλιγγον τὸν συνταγματάρχη.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οὗτος εἶχεν ἀντιληφθῆ
τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Δουκίσσης, δὲν εἶναι
ψεῦδος ὅτι καὶ αὐτὸς διὰ θυμακμοῦ καὶ
λατρείας πρὸς τὴν ἡγεμονίδα ἀπέδιδεν αὐ-
τῇ τὰ ἐρωτικά δανείσματτα, ὅμως δὲν ἐτόλ-
μα νὰ πιστεύσῃ εἰς τὰ ὄνειρα αὐτὰ τὰ ἀ-
πατηλά. Καὶ σιωπᾷ.

— Διὰ τί σιωπᾷς, Δούξ; Διὰ τὴν Μα-
ρίαν σὲ ἐρωτῶ.

— Τὴν Ἠγεμονίδα Μαρίαν, Μεγαλειό-
τατε!... κατορθώνει νὰ ψελλίσῃ τὸ προσφι-
λὲς ὄνομα, ἀδύνατος ὅμως νὰ ψυχολογήσῃ
τὸν πατέρα Βασιλέα.

— ... ἡ ὀργὴ Σας δύναται νὰ μὲ συντρί-
ψῃ ἂν εἶπω τι δι' αὐτήν, ἀλλ' ἐὰν ἐπιτρέ-
πετέ μοι νὰ εἶπω αὐτὸ, μετὰ χαρᾶς θὰ ὑπε-
βάσταζον τὸ βάρος τῶν λόγων μου εἰς τὸ
κρηπίδωμα τῶν περηνιστήρων Σας σύν-
τριμμα.

— Τὴν ἀγαπᾷς!... ἔχει καλῶς, ἀπαντᾷ
ὁ Τσάρος, ἐπιχαρίτως μειδιάσας. Καὶ, ἡ
βασιλικὴ χεὶρ, νῦν πατρικῆ, ἐξ ἧς ἀνίδεος
ἀνέμενεν ὁ συνταγματάρχης τὸν κεραυνόν,
ἐνεχείρισεν αὐτῷ Δίπλωμα Γενικοῦ Ἵπα-
σπιστοῦ τῆς Αὐτοκρατορίας, Διοικητοῦ τῆς
Ἐφιππου Σωματοφυλακῆς καὶ τῆς Μοίρας
τῶν Οὐσσάων, Ἀρχηγοῦ τοῦ Σώματος
τῶν Μηχανικῶν, Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Πυρο-
βολικοῦ, Προέδρου τῆς Ἀκαδημείας τῶν
Ἐπιστημῶν, Μέλους τῶν Πανεπιστημίων
Πετροπόλεως, Μόσχας, Κζζάνης, τὸν τί-
τλον τῆς Αὐτοκρατορικῆς Ὑψηλότητος καὶ
οὐκ ὀλίγων ἐκτομμυρίων ρουβλίων εἰσό-
δημα.

— Νῦν, λέγει ὁ Ἀλεξάνδρος εἰς τὸν ἑ-
ξαλλον ἐκ χαρᾶς Μαξιμιλιανόν, ἐπιθυμεῖς νὰ
καταλίπῃς τὴν Βυζαντινὴν ὑπηρεσίαν καὶ
νὰ γίνῃς σύζυγος τῆς προσφιλοῦς μοι κόρης;
Ὁ τῶς συνταγματάρχης γονυπετεῖ καὶ

διὰ θερμῶν δακρύων καταβρέχει τὰς χεῖρας τοῦ Αὐτοκράτορος.

— Βλέπεις, ἀγαπῶ τὴν θυγατέρα μου! λέγει ἀνεγείρων τὸν γαμβρόν του καὶ περιπτυσσόμενος αὐτόν.

Τῇ 14ῃ τοῦ ἐπομένου Ἰουλίου, ἡ Μεγάλη Δούκισσα, ἀναλαβοῦσα ἀπὸ τῆς ἀσθενείας τῆς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου, ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων πάντων τῶν Βασιλικῶν οἴκων τῆς Εὐρώπης, μετὰ τὰς εὐλογίας τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πατρὸς γίνεται

σύζυγος τοῦ Δουκὸς Βωαρναί τοῦ Λάυχτεμ-βεργ.

Ἡ θυγατρὶς αὕτη πρᾶξις Πατρικῆς στοργῆς ἔπρεπε ν' ἀμείψῃ καὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην διὰ μακρᾶς εὐτυχίας. Ἄλλ' ἀνεξιχνίαστοι αἱ βουλαὶ τοῦ Κυρίου.

Εἰς τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν ἡλικίαν ὁ Μαξιμιλιανὸς ἀφήνει τὴν ζωὴν καὶ τὴν Μαρίαν εἰς πένθος ἀπαρχμύθητον.

Μεταφραστῆς ΛΙΒΑΔΑΣ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ἡ διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου φρονεῖ καὶ πολὺ δικαίως, ὅτι πρέπει νὰ συνεργάζεται μετὰ τῶν μητέρων ὅσον ἀφορᾷ τὴν μόρφωσιν καὶ διδασκαλίαν τῶν κορασίων. Διότι οὐδὲν ἰκανοποιητικὸν ἀποτέλεσμα δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἐὰν οἱ γονεῖς παραγνωρίζουν τὴν ἠθικοπλαστικὴν ἐπιρροὴν τοῦ σχολείου.

Ἄλλὰ πῶς νὰ τὰ καταφέρῃ μετὰ μερικὰς ἀργερόνους γυναῖκας ἀμαθεῖς καὶ ἀνοήτους καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀδυνάτους νὰ χωρήσῃ τὸ καλὸν ἀπὸ τῶν κακῶν! Πρέπει νὰ διδασκαλιώσῃ αὐτάς.

Δι' αὐτὸ λοιπὸν, κάθε ἐσπέραν ἡ διευθύντρια διὰ λέγειται καὶ ρητορεύει ἠθικοψυχολογικῶς πρὸς τὰς κυμαρᾶς τὰς κωμικωτέρας αἱ ὁποῖαι ἔρχονται νὰ ζητήσουν τὰ κοράσια τῶν ἀπὸ τὸ σχολεῖον. Πρὸ παντὸς ἀποφεύγει νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν ὑπεροχὴν τῆς καὶ νὰ δίδῃ «μυθήματα» εἰς τὰς συνομιλήτριάς τῆς. Ἡ βελτίωσις τοῦ ἀνθρώπου οὐδέποτε ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἀπ' εὐθείας προσβολῆς τῆς πνευματικῆς του καταστάσεως. Ὅχι. Ἡ διευθύντρια συμπεριφέρεται μετὰ τὰς ἀγαθὰς αὐτὰς γυναῖκας ὡς ἴση πρὸς ἴσας. Κάτι καλλίτερον μάλιστα. Ἐχει τὸ ὕψος γυναικὸς ἢ ὁποῖα τὰς συμβουλεύει-

ται, ἢ ὁποῖα ζητεῖ τὴν ἀρωγὴν τὴν πολυτιμὴν τῆς μακροχρονίου πείρας των, διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν διδασκτικῶν μέσων.

Ἐπάρχει μάλιστα μία πλύστρα, ἡ κυρὰ Μαριγῶ, μία χονδρογυναῖκα πάντοτε ἀκτένιστη μετὰ τὰς μανίκιας γυρισμένον ἐπάνω εἰς τοὺς χονδρούς καὶ πάντοτε κκακίνοους βραχιονιάς τῆς, ἢ ὁποῖα εἰς τὰς διαλέξεις αὐτῆς παίζει τὸν ρόλον τῆς ἀγαθότητος.

Διὰ νὰ τὴν πείσῃ λοιπὸν ὅτι τὰ παντὸς εἶδος κτυπήματα, ἤγουν γρονθοκοπήματα, ξυλοκοπήματα, λακτισματα καὶ ραπίσματα οὐδεμίαν ἠθικοπλαστικὴν ἐπιρροὴν ἔχουν εἰς τὰ παιδία, ἡ διευθύντρια ἀντὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν πατροπαράδοτον περὶ τῶν ξυλοκοπημάτων παθητικὴν ρῆσιν, ἐστὶν ἡγετὴν τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν χεῖρά τῆς καὶ ἐβυθίσθη εἰς ὑψηλοφώνους σκέψεις.

— Ὡστε νομίζεις κυρὰ Μαριγῶ, ὅτι τὸ παιδί πρέπει νὰ δέρνεται καθημερινῶς σὺν ὀκταπόδι, αἶ! ... Δὲν νομίζω πῶς εἶνε πολὺ ἀποτελεσματικόν.

Μετὰ τὴν ἀποφασιστικὴν ἀπάντησιν τῆς διευθύντριας. Καὶ αὕτη ἡ κυρὰ Μαριγῶ ἀμολόγησεν μετὰ πολλῆς ἐπιμονῆς μάλιστα ὅτι δὲν πρέπει ποτὲ νὰ δέρνωμεν τὰ κκα-

τακαυμένα τὰ μικρὰ ποῦ εἶνε καὶ εἶνε. χωρὶς τὸ ξύλον ἐτοιμόρροπα.»

— Φιντάσου πλέον τί γίνεται μετὰ τὸ ξύλον.

Τοιοῦτοτρόπως ἡ εἴσοδος τοῦ κηπαρίου τῆς σχολῆς μετεβλήθη εἰς παιδαγωγικὴν κέντρον ὅπου αἱ καλὰ γυναῖκες, αἱ ποτισμένοι μετὰ χιλίας δύο σφακλῆρας σκέψεις καὶ γνώμας, λαμβάνουν ὑπὸ σοβρᾶν ἐποψίαν τὴν εἰδικότητά των ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπίλυσιν τῶν προβλημάτων τῆς διπλάσεως, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας. Καὶ περισσύτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα, κολακεύονται μετὰ τὴν ἀντίληψιν ὅτι συνεργάζονται μετὰ τὴν διευθύντριαν, καὶ ὅτι τῆς παρέχουν μάλιστα ἐκδουλεύσεις χάρις εἰς τὰς σοφὰς μητρικὰς γνώσεις των.

Ἡ κυρὰ Μαριγῶ ἐν τῷ συμβουλευτικῷ τῆς ζήλω δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸ προφορικὸν κήρυγμα τῆς. Αἰσθάνεται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν ἀνάγκη νὰ διαβιβάσῃ ἐγγράφως πρὸς τὴν διευθύντριαν τὰς γνώμας καὶ σκέψεις τῆς.

Ἡ κυρὰ Μαριγῶ αὕτη τὴν κυριεῖται ἰδίως κατὰ Κυριακὴν. Ἀγοράζει μετὰ μίαν δεκάραν ἑξὸς κόλλας χαρτὶ καὶ γράφει, γράφει τὰς συμβουλάς τῆς πρὸς τὴν διευθύντριαν.

Ἰδοὺ ἐν ἀπόσπασμα μιᾶς ἐπιστολῆς τῆς ἀπὸ τὸ ὅποιον, διὰ τὴν εὐχερῆ ἀνάγνωσιν, ἀφορισόμεν τὰς ἀνορθογραφίας καὶ ἀσυνταξίας.

Κυρία Διευθύντρια.

«Μίαν ἐβδομάδα ἔχομεν νὰ σᾶς ἰδοῦμεν ἂν εἴθε ἀρρωστη περυστικὰ σᾶς. Ἄν ἐπήγατε σὲ κανενὰ γλέντι ἐλπίζω πῶς ἐγλεντίσκατε καλὰ. Σᾶς γράφω λοιπὸν διότι χθὲς εἶχα μίαν καλὴν ἰδέαν καὶ θέλω νὰ σᾶς τὴν γνωρίσω διὰ νὰ ἐπωφεληθῆτε αὐτῆς. Κι' αὐτὸ θὰ σᾶς καταστήσῃ ὀλίγον πλέον ἰκανὴν εἰς τὸ μέλλον. Λέγεσθε ὅτι ἀπὸ τὰ παιδία πρέπει νὰ ἀπαιτῶμεν νὰ εἶνε ὑπήκοα καὶ οἰκονόμα. Θὰ ἰδῆτε ὅμως ὅτι κάποτε-κάποτε, τὸ πρᾶγμα δὲν δὲν πηγάζει εὐκολα, καὶ ὅτι εὐρισκόμεθα στενοχωρημένοι πολὺ. Χθὲς λοιπὸν, ἐπειδὴ ἦτο ἑορτὴ εἶπα εἰς τὴν Εὐγενεῖαν.

— Φρόντισε τὰ δέλωιά σου καὶ τὸ νοικοκυριὸ νὰ πάω νὰ πλύνω.

Ἄλλοίμονον ἂν δὲν ἤμπορεῖ κανεὶς νὰ ἐμπιστευθῇ τὸ σπητικὸν σὲ μίαν κοπέλλαν ἐπτά ἐτῶν. Καὶ τῆς ἔδωκα ἕνα φράγκον μετὰ τὴν διαταγὴν :

— Θ' ἀγοράσῃς ψωμί, λαρδί καὶ τυρί. Τὸ μεσημέρι ἐγύρισκα ὕστερα ἀπὸ τρεμερὴ δουλειά. Δὲν ἤμουν στὰ κέφια μου. Ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς εἶδα ὅτι τὰ ψώνια δὲν ἦταν ὅσα ἔπρεπε. Σιγούρα ἔλειπαν. Εἶπα λοιπόν.

— Μπᾶ! μπᾶ! ἀρχίσατε νὰ τρώτε χωρὶς ἐμένε :

— Ὅχι μητέρα! εἶπεν ἡ Εὐγενεῖα.

Καὶ ἡ Εὐγενεῖα δὲν ἔλεγε ψεύματα.

Ἐμειναι λοιπὸν συλλογισμένη ἐμπρὸς εἰς τὸ τραπέζι καὶ ἔξυνα τὸ κούτελον, ὅταν τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ Πετρῆς, ὁ υἱὸς μιᾶς γειτόνισσάς μου, ἐπέρασε τὸ κεφάλι μέσα ἀπὸ τὸ ἀνοιγμὰ τῆς πόρτας καὶ γελαστός εἶπε:

— Βγενεῖα, ποῦσαι, Βγενεῖα, τώρα ποῦ ἐχόρτασα δὲν πεινῶ πλέον...

Ἄλλὰ τότε μόνον με εἶδε, καὶ γρήγορα γρήγορα ἔφυγε, ἐνῶ ἡ Εὐγενεῖα ἔγεινε κατακόκκινη, σὺν βρασιμένη χαρὶδα.

Ἐκατάλαβα τί εἶχε γίνει.. Ὁ Πετρῆς ψόφος τῆς πείνας πάντοτε, διότι ἡ μητέρα του εἶναι ἀρρωστη καὶ χασομερᾷ ἡ καυμένη, ἦλθε καὶ ἐζήτησε κανενὰ ζερακόμματο. Καὶ ἡ Εὐγενεῖα τοῦ ἔδωκε ψωμάκι καὶ λαρδί.

Διὰ μίαν στιγμήν μοῦ ἦλθαν τὰ ζυνὰ στή μύτη, καὶ ἠσθάνθη νὰ με τρώγῃ τὸ χεῖρ μου. Ἄλλὰ τὴν ὥραν ποῦ ἦμην ἐτοιμη νὰ ξεσπάσω καὶ νὰ ξεθυμᾶνω, ἐσταμάτησα καὶ ἐσυλλογίσθηκα τί τάχατε σὲ μίαν τέτοιαν περίστασιν θὰ ἔκανεν ἡ κυρία διευθύντρια.

Βέβαια σεῖς κυρία θὰ ἐθυμῶνατε σὺν δὲν ξεύρω τί, θὰ ἐφωναζάτε : «Με κλέβει, με ληστεύει. Αὐτὸ δὲν ἤμπορεῖ νὰ τραβήξῃ ἔτσι» καὶ θὰ ἐδύνατε παρὰ μίαν τεσσαράκοντα.

Δὲν λέγω, κυρία. Ἡ ὑπακοὴ καὶ ἡ οἰκονομία εἶναι ἀναγκαιότατα πράγματα διὰ τὰ παιδία. Ἄλλὰ καὶ ἡ καλὴ καρδία δὲν εἶνε κακὸν πρᾶγμα.

Τότε ἠρκέσθη νὰ σφουγγίσω τὴν μύτην μου σιγὰ-σιγὰ καὶ νὰ εἰπῶ ἔτσι με ὕψος

ποῦ νὰ μὴ καταλαμβάνουν τί θέλω νὰ εἰπῶ.
— Φκίνεται πῶς ἀκρίβη, πάλιν σήμερον ἢ τροφή, διότι δὲν βλέπω ἀρκετὰ πράγματα. Ἄς εἶνε παιδιὰ μου, δὲν πειράζει. Γιὰ τὸ χατῆρ σας ἢ μητέρα σας δὲν θὰ φάγη.

Ἄν ἐβλέπατε τότε τὴν Εὐγενίαν μου πῶς ἤρχισε νὰ τρέμη καὶ νὰ ψιθυρίζη.

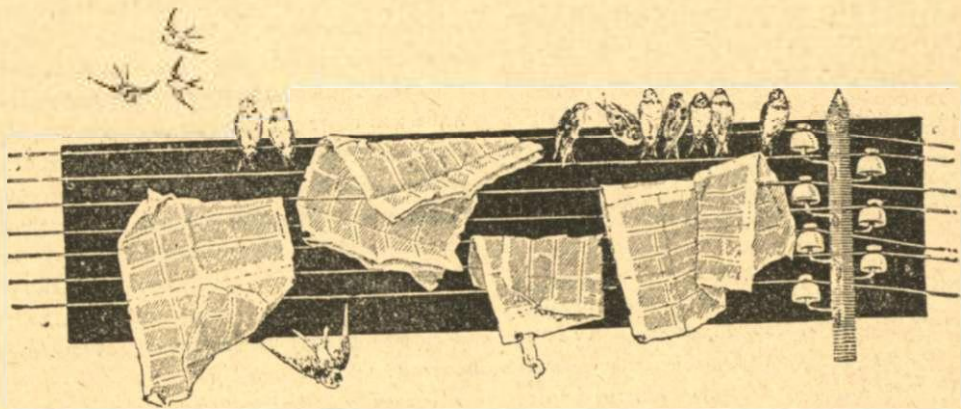
— Μὰ μητέρα, ἔχει ἀρκετὰ γιὰ ὅλους. Κ' ἔπειτα ἐγὼ δὲν πεινῶ διόλου.

— Ἐλα, ἔλα παῦσε τῆς μαξιμουδιῆς, τῆς εἶπα. Καὶ σήμερον πεινᾷς, ὅπως πεινᾷς πάντοτε. Πήγαινε νὰ πάρῃς μιὰ δεκάρα ψωμί καὶ μιὰ δεκάρα λαρδί. Ἄλλην φορὰν ὅμως νὰ ἔχῃς τὸν νοῦν σου ὅταν ψωνίζῃς, γιὰ τὰ χρήματα τοῦ Ρότσιλδ δὲν θὰ σὲ φθάσουν. Νὰ κυττᾷς τῆς μπαλάντζες ἂν εἶναι σωστὲς καὶ ὄχι ζυκικὲς παρὰ τοῦ κάθεσαι καὶ κυτ-

τᾶς τ' ἀγγουράκια καὶ τᾶλλα ὀρεκτικά.
Κι' ἄλλοτε ἂν ψωνίζῃς καλὰ θὰ μπόρῃς νὰ προσκαλέσω καὶ τὸν Πετρῆν τῆς γειτόνισσας ποῦ εἶνε πάντοτε ψόφιος ἀπὸ τὴν πείναν—ἂν δηλαδὴ σὺ μοῦ τὸ ζητήσης...

«Ὡστε βλέπετε, κυρία διευθύντρια, ἐδιορθώθη ἀπὸ τὴν σπατάλην χωρὶς ὅμως καὶ νὰ γίνῃ κακὴ. Ἐὰν ἤμπορούσατ νὰ τὸ κρατήσετε τὸ παράδειγμα αὐτὸ θὰ σᾶς ἦτο πολὺ χρήσιμον διὰ τὰ μαθήματα ποῦ δίδεται ὡς διευθύντρια τοῦ Περθεναγωγείου. Ἄλλως τε, δι' αὐτὸ καὶ σᾶς τὸ ἔγραψα. Ἐλπίζω ὅμως νὰ τὸ ἐννοήσετε ἐντελῶς ἂν διαβάσετε καὶ ξαναδιαβάσετε τὸ γράμμα μου αὐτό.»

ΛΕΩΝ ΦΡΑΙΗ

A. N. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ

ΠΕΡΙ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Γαλατία Ἡ χώρα αὕτη ὑπεβλήθη ὡς ἄπασαι αἱ ρωμαϊκαὶ ἐπαρχίαι, εἰς τὴν κτηματολογικὴν κατηγορίαν τὰ κατάστιχα ἐτηροῦντο μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ ἐνημερότητας. Ἦτο ὅμως συνήθεια, ἕκαστος ἰδιοκτῆτης νὰ κάμνῃ ὁ ἴδιος τὴν ἐκτίμησιν τῆς περιουσίας του, ἢ ὅποια ἀκολουθῶς ἐξηλέγγετο ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, πολλάκις δι' ἱεροδικαστικῶν μέσων. Οἱ Βάρβαροι μετεχειρίσθησαν τὸ ρωμαϊκὸν κτηματολόγιον διὰ τὴν διανομὴν τῶν γαιῶν καὶ τὴν εἰσπραξίαν τῶν φόρων· πολλάκις δὲ μετεβλήθη. Αἱ συχναὶ ὅμως βίαιαι μεταβολαὶ τῆς ἐποχῆς καὶ ἡ κατάστασις τοῦ ἐδάφους, μετέβαλλον τὰ πράγματα εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε δὲν ὑπῆρχε πλέον συμφωνία μετὰ τῶν πραγμάτων καὶ κτηματολογίου.

Ἀγγλία. Τὸ μέγα κτηματολόγιον Doomsday-book τῆς χώρας αὐτῆς ἦτο κτηματολογικόν, τὴν σύνταξιν δ' αὐτοῦ συνέλαβεν Ἀλφρέδος ὁ Μέγας τὸ 880· ἐπὶ Γουλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ περὶ τὸ 1080 ἐξετελέσθη δι' εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, ἐργαζομένων ἐπὶ ἐξουσίαν μετὰ ἐνόρκων λαμβανομένων ἐκ τῶν ἐγγυῶν ἀπὸ εἰδικούς. Τὸ μεσαιωνικὸν τοῦτο μνημεῖον ὡς πολυτιμότεον φυλάττεται θρησκευτικῶς εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ Echiquier. Ἐκτοτε ἐγένοντο πολλάκις ἐκτιμήσεις τοῦ εἰσοδήματος. Ἡ τελευταία ἐγένετο μετὰ τὴν ἐκπύρασιν τοῦ 1648 ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Γουλιέλμου καὶ τῆς Μαρίας· ἐπὶ τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῆς ἐβασίσθη ὁ τότε κτηματολογικὸς φόρος. Αἱ ὑπὸ τῶν ἰδιοκτῆτῶν ἢ τῶν ἀντιπροσώπων των, εἰσχυθεῖσαι ἔλτοτε βελτιώσεις εἰς τὰ κτήματα, ἄνευ αὐξήσεως

φόρου, ὠφέλησαν μεγάλως τὴν κτηματολογικὴν περιουσίαν. Καὶ τοῦτο εἶνε ἡ κυριώτερα αἰτία εἰς τὴν ὀφείλεται ἡ γεωργικὴ εὐημερία τῆς Ἀγγλίας. Αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ γαιοκτησίαι εἶνε μέγισται, ἐλάχισται δ' αἱ μικραὶ. Καὶ ἔπασαι αἱ κατὰ διαφόρους χρόνους λαβοῦσαι χώρων ἐργασίαι εἰσι μᾶλλον περιμετρικαί, τὸ δὲ κτηματολόγιον ἀπὸ τοῦ 1692 παρέμεινεν ἄθικτον. Αἱ διάφοροι ἐργασίαι ἄτινες ἔλαβον χώραν κυρίως ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ τὰ κολοσσαῖα ποσὰ ἄτινα ἐδάπανήθησαν εἰσι σπουδαῖα διὰ τὴν γονιμοποίησιν τοῦ ἐδάφους, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανικῆς γεωργίας καὶ τῆς ὀρυκτολογίας, ὄχι ὅμως καὶ ὑπὲρ τοῦ κτηματολογίου, μάλιστα ὡς τὸ ἐννοοῦμεν.

Ἰταλία. Ἡ κατασκευὴ τοῦ κτηματολογίου ἐν τῷ ἀρχαίῳ δουκάτῳ τῆς Σαβοΐας ἤρχισεν ἀπὸ τὸ 1728 δαπάναις τοῦ κράτους μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας, τῶν τε τεμαχίων καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἐδάφους. Τὸ κτηματολόγιον δὲ τοῦτο ἦτο παραδεκτὸν καὶ ἐν τοῖς διακαστηρίοις.

Τὸ 1732 ἐγένετο ἐνκρῆξις τῆς συντάξεως τοῦ κτηματολογίου ἐν τῷ δουκάτῳ τοῦ Μιλάνου ληφθεῖσης ὅμως ὑπ' ὄψιν μόνον τῆς ἀξίας ἐκάστου κτήματος ὄχι ὅμως καὶ τοῦ εἰσοδήματος ὡς πρὸς τὸ σχῆμα ὅμως, τὴν ὀρθοσίαν καὶ τὴν ἔκτασιν—καὶ ἡ ἐργασία κυρίως ἐπερατώθη ἀπὸ τὸ 1740—60,—εἶνε ἀκόμη χρησιμωτάτη καὶ οἱ κάτοικοι δὲν ἐπιθυμοῦν οὐδεμίαν μεταβολὴν ἐπ' αὐτοῦ. Περὶ τὸ 1827 ἐκκτηματολογήθη καὶ ἡ Βενετία. Ἡ δ' Ἰλλυρία περὶ τὸ 1811—14—

Εἰς τὰ παπικὰ κράτη πρὸ τοῦ 1811 δὲν ὑπῆρχεν οὐδεμίαν κτηματολογικὴ ἐργα-

σία, εκτός βιβλίου τινός υπάρχοντος ἐν ἐκάστη κοινότητι, τὸ ὁποῖον ἐμπεριείχε τὴν περιγραφὴν ἐκάστου τεμαχίου, κατὰ τὴν δὴλωσιν τοῦ ἰδιοκτῆτου, ἐξηλέγγετο δὲ καὶ ἐπεκρωτο ἐν ἀνάγκῃ ὑπὸ εἰδικῆς τινος ἐπιτροπῆς. Αἱ ἐργασίαι τοῦ κτηματολογίου ἀρχίσασαι ὑπὸ τῆς Γαλλίας τὸ 1811, δὲν ἄφησαν οὔτε ἕγνος τὸ 1814 ἀντικατασταθέντων τῶν πάντων ἔκτοτε. Τὸ 1817, 1819 καὶ 1823 διετάχθη ἡ σύνταξις γενικοῦ κτηματολογίου, ὅπερ ἐπερατώθη μόλις τὸ 1835 ἀλλὰ μὲ τόσκα λάθη καὶ ἀνεκρίβειας ὥστε διετάχθη ἡ ἀναθεώρησις αὐτοῦ. Τριγωνομέτρησις δὲν ἔλαβε χώραν.

Ἐν τῷ ἀρχαίῳ μεγάλῳ δουκάτῳ τῆς Τοσκάνης, ὁ κτηματικὸς φόρος εἰσπράττετο ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐπὶ τῇ βάσει περιγραφικῆς καταστάσεως συντασσομένης ἐν ἐκάστη κοινότητι ὑπὸ τοῦ δημάρχου, χωρὶς σχέδιον, δὲ τὸ 1810 ὑπὸ τὸ κράτος τῶν γαλλ. νόμων, ὑφ' οὗς ἡ χώρα αὕτη τότε διωκεῖτο, ἤρξαντο αἱ κτηματολογικαὶ ἐργασίαι ἐπερατώθησαν εἰς τινὰς κοινότητας, ἀλλὰ διεκόπησαν τὸ 1813 διὰ γνωστοὺς λόγους. Τὸ 1817 διετάχθη ἡ ἐπανάληψις αὐτῶν ἤρχισαν ὅμως τὸ 1819, καὶ μετὰ πολλῆς ἀκριβείας ἐπερατώθησαν τὸ 1826 ἢ δ' ἐκτίμησις τοῦ κτηματικοῦ εἰσοδήματος τὸ 1832. Τὸ τῆς νήσου Ἑλλάδος ἐγένετο μετὰ τινὰ χρόνον.

Τὸ Πεδεμόντιον ἀπὸ τοῦ 1798—1814 διετέλει ὑπὸ τὴν Γαλλίαν· τὸ 1808 ἐγένετο ἑνῶρις τῆς συντάξεως τοῦ κτηματολογίου καὶ ἐπερατώθη εἰς πολλὰ μέρη· τὸ 1814 ὅμως ἐπληθῆεν ἡ ἰσχὺς τῆς προτέρας νομοθεσίας καὶ πᾶσα κτηματολογικὴ ἐργασία ἔπαυσε. Τὸ 1818 διετάχθη ἡ κτηματολόγησις, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ ἐπαναληφθῆ πρὸ τοῦ 1853, ἔκτοτε δὲ χρονολογεῖται ἡ ἐπ' αὐτοῦ σπουδαία ἐργασία. Τοῦ κτηματολογίου δὲ ἡ ἐργασία ἐν Ἰταλίᾳ γενικῶς πλησιάζει εἰς τὸ τέλος τῆς.

Ἡ Γενεὴν προσαρτηθεῖσα ἀπὸ τοῦ 1798—1815 εἰς τὴν Γαλλίαν ἐπερατώσετ' αὐτὴ κτηματολογικὰς τῆς ἐργασίας περὶ τὸ 1808 ἀλλὰ μὲ πολλὰς ἀτελείας, ὅτε προσηρτήθη εἰς τὴν Ἑλβετίαν. Ἀπὸ τὸ 1841 ἀνενοώθησαν αἱ ἐπιτότω ἐργασίαι, αἱ δ' ἐπετευχθεῖ-

σαι μετάρρυθμίσεις τὸ 1841 καὶ 1846 διώρθωσαν τὰ κακῶς ἔχοντα.

Αἱ ἐν Βελγίῳ κτηματολογικαὶ ἐργασίαι ἀπὸ τὸ 1802—26 ἐγένοντο ὅπως καὶ ἐν Γαλλίᾳ· ὁ τῆς διατηρήσεως δὲ κανονισμὸς συνετάχθη τὸ 1835, καὶ μετερρυθμίσθη τὸ 1845. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἀνετέθη εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ διευθύνονται ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀμείνων φόρων, τοῦ κτηματολογίου, τῶν τελωνείων καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν φόρων τῆς καταναλώσεως. Ἐπὶ κεφαλῆς δὲ τῆς εἰδικῆς ταύτης ὑπηρεσίας ὑπάρχει εἰς ἐπιθεωρητῆς εἰς ἐλεγκτῆς δύο γεωμέτραι τρεῖς μηχανητευμένοι εἰς ὑπεράριθμος καὶ δύο ἀμισθοὶ κτλ. Τηρεῖται δὲ μετὰ μεγάλης ἀκριβείας καὶ ἐπειδὴ εἶνε ἐπὶ χονδρῶν χάρτου πᾶσα διόρθωσις λαμβάνει χώραν δι' ἀποξέσεως καὶ εἶνε λίαν ἐνήμερον.

Ἡ Ὀλλανδία κατεκτήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ ἐκηρύχθη δημοκρατία τὸ 1795· τὸ δὲ 1806 βασιλείον καὶ τὸ 1810 ἠνώθη μετὰ τὴν γαλλ. αὐτοκρατορίαν. Ἡ κτηματολογικὴ τῆς κατάστασις μέχρι τοῦ 1831 ἦτο ὅπως καὶ ἡ τοῦ Βελγίου. Ἐξετελέσθησαν δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς φαινομενικῆς νομῆς, ἀνευ ὁροθεσίας. Ἡ διατήρησις τοῦ κτηματολογίου διαφέρει ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἀπὸ τῆς λοιπῆς διότι συνεχωνεῖται μετὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὑποθηκοφυλακείων. Ὁ διοικητὴς διαμένει ἐν Ἀγῇ (La Haye) καὶ ἔχει τὰ γραφεῖά του ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν. Πέντε γεωμέτραι ἐλεγχταὶ ἐκτελοῦσι τὴν ἐργασίαν τῶν ἐνδεκα ἐπαρχιῶν, διακρινόμενοι εἰς πέντε ἐπαρχίας ἔχουσι δὲ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῶν ἐκατὸν γεωμέτρων, διανεμομένους καθ' ὅλον τὸ βασίλειον, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν.

Ἀπανταχοῦ ὁ ὑποθηκοφύλαξ εἶνε καὶ ὁ τεταγμένος διὰ τὴν φύλαξιν τοῦ κτηματολογίου· τὰ καθήκοντά του εἶνε διπλά ὧν τὰ σπουδαιότερα δι' ὅτι ἀφορᾷ τὸ κτηματολόγον. Ἡ ἐτήσια δαπάνη ἀνέρχεται εἰς 300,000 φρ. Ἡ διττὴ αὕτη διευθύνσις ἐκτελεῖται παρὰ πάντων καὶ εἶνε πολύτιμος διὰ τὴν κτηματικὴν πίστιν ἂν καὶ, ὅπως ἐν Βελγίῳ, τὸ κτηματολόγιον δὲν εἶναι ἀκριβές.

Τὰ Γερμανικὰ κράτη. Τὸ ἀρχαῖον γερμανικὸν δίκαιον ἀπῆρει τὴν ἐπίσημον παράδοσιν διὰ τὴν μεταβίβασιν τῆς ἰδιοκτησίας, ἢ ὅποια δὲν ἔδυντο νὰ μεταβιβάσθῃ εἰς νέον ἰδιοκτῆτην ἀνευ τῶν καθιερωμένων τύπων. Ὁ κανὼν οὗτος, ὁ ὁποῖος φάνεται ν' ἀνέρχεται εἰς ἀρχαιοτάτους χρόνους, διατηρεῖται ἐτι ἐν πλήρει ἰσχύϊ εἰς τινὰ Κράτη. Ἐκάστη χώρα κέκτηται δημόσιον βιβλίον, ὀνομαζόμενον κτηματικόν, ἢ βιβλίον τῶν πραγματικῶν δικαιωμάτων, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ κτηματικὴ περιουσία εἶνε ἐγγεγραμμένη εἰς ὄνομα τοῦ ἰδιοκτῆτου μετ' ἀκριβῆς λεπτομερείας καὶ ἀκριβείας. Ἐν οἰκδοῦντες μεταβολῇ αὐτῆς οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀπευθύνονται εἰς τὴν εἰδικὴν ἀρχὴν εἰς ἣν καὶ ἐκθέτουν τὸ πρᾶγμα, ἅμα δὲ καὶ τοὺς τίτλους αὐτῶν, ἐν ἀνάγκῃ. Ἡ ἐπὶ τούτῳ ἀρχὴ πρόσταται εἰς τὴν σύνταξιν τῆς πράξεως πρὸς ἐπιβύρωσιν τῶν συμφωνηθέντων. οὗτω δὲ τὸ πρᾶγμα λαμβάνει χαρακτῆρα ἀυθεντικὸν ἅμα καὶ νόμιμον, οὗτινος καὶ γίνεται μνηστὴ ἐν τῷ κτηματολογικῷ βιβλίῳ καὶ μόνον μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διατυπώσεων τούτων λαμβάνει χώραν ἡ διατύπωσις τῆς ἐπὶ κεφαλῆς κατακυρώσεως intabulation τοῦ δικαιώματος τῆς μεταβιβάσεως.

Εἰς τὸν θεσμόν τοῦτον, ὀφείλεται ἡ ἐπιτυχία ὄλων τῶν πιστωτικῶν καταστημάτων τῆς ἐν Γερμανίᾳ κτηματικῆς πίστεως, πηγυρόντων τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας διευκολυνόντων τὴν ἀναγνώρισιν καὶ τὴν ἐπιβύρωσιν αὐτῆς, καὶ καθιστώντων ἀδύνατον πᾶσαν δολοπλοκίαν, ἢ ἀυξομειώσιν τῆς ἐκτάσεως.

Ἡ Γερμανία κατέχει ἐπίσης ἄλλον θεσμόν τὸν τῆς ὁροθεσίας, ὁ ὁποῖος προστατεύει καὶ ἀσφαλίζει μετ' οὐχί μικροτέρας δραστηριότητος τὴν ἰδιοκτησίαν. Εἰς τὰ πλεῖστα τῶν γερμανικῶν κρατῶν, ἐν ἐκάστη κοινότητι, ὑπάρχει ἐπιτροπὴ, συγκειμένη τοῦλάχιστον ἐκ τεσσάρων προσώπων, εἰς ἣν καὶ ἀνατίθενται πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν ὁροθεσίαν τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων. Ὁ Δῆμαρχος ἀποτελεῖ μέρος αὐτῆς, χωρὶς ὅμως νὰ λαμβάνῃ μέρος ἐνεργόν. Τὰ καθήκοντα αὐτῶν συνίστανται οὐ μόνον εἰς τὴν τοποθέτησιν τῶν ὁρίων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐπι-

τήρησιν αὐτῶν, ὥστε μῆτε νὰ ἐξαφανίζονται μῆτε νὰ μετατίθενται. Πρὸς τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ὀφείλει τοῦλάχιστον ἀπαξ τοῦ ἔτους, νὰ ἐπισκέπτεται μετὰ τὴν συγκομιδὴν τὰ ἐφ' ὄλου τοῦ ἐδάφους τοποθετημένα ὄρια ἐντὸς τῆς περιφερείας τῆς. Μόνη δεαῦτη δικαιούται νὰ τὰ τοποθετῇ καὶ μεταθέτῃ, δι' εἰδικοῦ τρόπου, ὅν μόνη αὕτη γνωρίζῃ διὸ καὶ εἰς πᾶσαν μετᾶθεσιν ἀναγνωρίζῃ τὸν ὄλον, κατὰ δὲ τὴν ὁροθέτησιν πάντες ἀπομακρύνονται ἐκτὸς τῶν ἐνεργούντων τὴν τοποθέτησιν τῶν ὁρίων. Εἰδικὸν δὲ βιβλίον ἠριθμημένον καὶ μονογραφημένον ὑπὸ τοῦ δημάρχου κατατεθειμένον δὲ μετὰ πολλῆς προφυλάξεως καὶ κλειδωμένον ἐν τῷ δημαρχείῳ ἐμπεριέχει τὴν περιγραφὴν πάσης τοιαύτης πράξεως.

Ἀυστρία. Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ τὰ πάντα γίνονται ὅπως ἐν Γερμανίᾳ. Ὑπῆρχον δὲ κτηματολογικὰ βιβλία ἀπὸ τοῦ 1730, ἅτινα συνετέλεσαν τὴν μέγιστὰ εἰς τὴν τακτοποίησιν τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῆς ὁροθεσίας αὐτῆς.

Ρωσσία. Ἀπὸ τοῦ 1765 διετάχθη ἡ καταμέτρησις τῶν γαιῶν, ἢ ὅποια καὶ ἐξακολουθεῖ ἔκτοτε. Ἀπὸ τοῦ 1837 ἐδόθη νέα ἔκθεσις τοῦ κτηματολογίου τῶν τεμαχίων.

Ἰσπανία. Ἀπὸ τοῦ 1859 ἐθεσπίσθησαν μεγάλα ἐπιστημονικὰ ἔργα ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ μαθηματικὰ καὶ στατιστικῆς ἐπὶ τὴν ἔποψιν τῆς γεωδαισίας, γεωλογίας, ἰσοπορικῆς, δασικῆς, ναυτικῆς καὶ κτηματολόγιον τεμαχίων. Ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἐπιστημόνων καὶ ἰκανοτέρων ἐνετάλησαν ἕκαστος ἐν τῇ σφίρᾳ του νὰ προεδρεύωσι τῶν σωματείων τούτων, πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν μεγάλων τούτων ἔργων. Διὰ τῆς Ἰσπανίας δὲ συνδέεται ἡ Εὐρώπη κτηματολογικῶς μετὰ τῆς Ἀφρικῆς.

Ἀμερική. Αἱ βόρειαι ἠνωμένοι πολιτεῖαι τῆς χώρας ταύτης παραχωροῦσι τοῖς αἰτουσίαις εἰς ἐλάχιστας τιμὰς γαίας ἀκαλλιεργήτους καὶ παρθένας δάση ἐπὶ τῷ ὄρει.

ἀ καλλιεργήσωσιν αὐτὰ. Αἱ παραχωρήσεις αὐταὶ ἐγγράφονται εἰς ἐπὶ τούτῳ βιβλίον καὶ σημειοῦνται εἰς τὸ σχετικὸν σχέδιον μετὰ τὴν καταμέτρησιν καὶ σχεδιάσιν τοῦ παραχωρηθέντος μέρους. Ἡ ἕκτασις αὐτῆ περιγράφεται διὰ τῆς τοποθεσίας τῆς, τοῦ ὀνόματος τοῦ τυχόντος τῆς παραχωρήσεως τῶν ὀνομάτων τῶν γειτόνων, διὰ τῆς περιεκτικότητος καὶ τοῦ εἴδους τῆς καλλιεργείας ἢ ὁποῦθ θὰ λάβῃ χώραν κτλ. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸ γενικὸν κτηματολόγιον ἐπιτυγχάνεται. Οἱ τίτλοι τῶν παραχωρήσεων ἐγγραφόμενοι ἐν τῷ κτηματολογικῷ βιβλίῳ καὶ εἰς τὰ σχετικὰ σχέδια σύμφωνα κατ' ὄλα, δρίζουσι ἀμετακλήτως τὰ ὄρια καὶ τὴν ἕκτασιν ἐκάστης ἰδιοκτησίας.

Δημόσιοι πράκτορες θέτωσι τὰ ὄρια ὀρίζοντες ἅμα τὰ σύνορα ἐκάστης ἰδιοκτησίας. Εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην ἀνετέθη ἐπίσης ἡ διαφύλαξις τοῦ κτηματολογίου κατὰ ἐπαρχίας.

Αὐστραλία. Ἡ ἔλλειψις τῆς βεβαιότητος τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας καὶ τῶν νομικῶν στοιχείων αὐτῆς ἦν ἀνάγκη τὸν P. Τόρρενς νὰ ἐπινοήσῃ τὸ φερόνυμον αὐτοῦ σύστημα, ὅπερ ἐτέθη εἰς ἐνεργεῖαν ἐν Αὐστραλίᾳ ὑπὸ τοῦ Κοινοβουλίου τῆς Νοτίου Αὐστραλίας τὴν 2 Ἰουλίου 1858, ὅπερ εἰσῆχθη καὶ εἰς τὰς ἀποικίας τῆς Queensland καὶ ἐν Τασμανίᾳ τὸ 1861. Ἐπίσης δὲ εἰς τὴν Νέαν Οὐαλλίαν, καὶ Βικτωρίαν τὸ 1862. Εἰς τὴν Νέαν Ζηλανδίαν τὸ 1870, εἰς τὴν Δυτικὴν Αὐστραλίαν τὸ 1874, εἰς τὰς νήσους Fidji, τὴν Βρετανικὴν Κολομβίαν, εἰς τὸ ἀμερικανικὸν κράτος τῆς Ἰόβας τὸ 1886, εἰς τὰ ἀγγλικὰ ἰδρύματα τοῦ στενοῦ τῆς Μεγάλλης (Straits Settlements). Καὶ τέλος ἐν Τύνιδι ἀπὸ τοῦ 1885 διὰ νόμου.

Ἴδου δὲ αἱ κυριώτεροι λεπτομέρειαι τοῦ συστήματος τούτου. Ἐκαστος κτήμας διεπιπέμενον ὑπὸ τοῦ συστήματος τούτου ἐγγράφεται ἐπὶ ἰδίου φύλλου προσδιωρισμένου ἐπὶ τούτῳ ἢ ὑλικῆ του περιγραφῆ συνδέεται ὑπὸ σχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐρίζει ἀκριβῶς τὰ ἀληθῆ αὐτοῦ ὄρια. Τὸ βιβλίον ἐφ' οὗ ἐγγράφονται τὰ κτήματα φέρει τὸ ὄνομα Βιβλίον Μητρῶν. Οὐδεὶς δύναται νὰ εἶνε ἰδιοκτή-

της ἢ νὰ ἔχῃ ἀνάλογόν τινα τίτλον ἐπὶ κτήματος ἐγγεγραμμένου ἐν τῷ μητρῷ, ἐὰν ἡ ἀξίωσις του αὐτῆ δὲν ἐνεγράφη ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ εἰς ὄνομά του εἰς τὸ σχετικὸν φύλλον τοῦ κτηματολογίου. Ἡ ἐν τῷ βιβλίῳ ἐγγραφή εἶνε ὁ εὐσιώδης ὁρος τῆς ὑπάρξεως τοῦ δικαιώματος· χάρις ὅμως εἰς τὴν ἐγγραφὴν ταύτην τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀντικείμεται εἰς πάντας, χωρὶς νὰ δύναται νὰ διαμφισβητηθῇ ὑπ' οὐδενός. Ὡστε τὸ φύλλον τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ μητρῶου ἀποτελεῖ ἀληθῆ τίτλον ἰδιοκτησίας ὑπὲρ τοῦ ἰδιοκτήτου ἐκείνου, οὗτινος φέρει τὸ ὄνομα· οἰασθῆποτε δ' ἀτελείας καὶ ἐλαττώματα καὶ ἂν φέρῃ, ἢ πράξις δυνάμει τῆς ὁποίας ἐνεγράφη, οἱ τρίτοι διαπραγματεύονται ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἡ ἐγκατασταθεῖσα ἰδιοκτησία διὰ τῆς ἐγγραφῆς τούτων ἀποβάνει ἀπρόσβλητος. Τὸ βιβλίον τοῦ μητρῶου δὲν εἶνε ἡ μόνη πηγὴ τῶν πληροφοριῶν εἰς πάντα ἐγγεγραμμένον ἰδιοκτήτην παραχωρεῖται πανομοιότυπον πιστοποιημένον ἀντίγραφον τοῦ σχετικοῦ φύλλου, ὅπερ ἀνκαριστᾶ ἐντελῶς ὄλας τὰς λεπτομερείας· τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο γνωστοποιεῖ διὰ τρόπου βεθίου τὴν μονιμότητα καὶ τὴν ἕκτασιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ τιτλοῦχου του.

Εἰς τὰς νέας χώρας ἔνθα ἐφηρμόθη τὸ σύστημα Τόρρενς ἐπέτυχε, πρὸ πάντων ὅπου τὸ Κράτος ἐκέκτητο πολλὰς γαίας ἀκαλλιεργήτους· ἦτο δὲ ἀπλοῦν καὶ φυσικὸν νὰ ὑποβάλλῃ ταύτας εἰς τὸ σύστημα τοῦτο, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς παραχωρήσεως. Πᾶς ἰδιώτης αἰτῶν παραχώρησιν γαιῶν, ὄφειλε νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν κυβέρνησιν ἀκριβῆς σχέδιον αὐτῶν, αἰ ὁποῖαι ἐνεγράφοντο εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Μητρῶου· ἀπόσπασμα ἐπικυρωμένον τοῦ βιβλίου τούτου παρεδίδοτο εἰς τὸν νέον ἰδιοκτήτην. Οὐδὲν προγενέστερον δικαίωμα ἐβλάπτετο, διότι τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἦτο ὑποχρεωτικὸν δ' ὅσους ἔως τότε εἶχον παραχωρηθῆ γαίαι· ἐπεβάλλετο μόνον διὰ πᾶσαν νέαν παραχώρησιν ὑποχρεωτικῶς.

Πᾶς ἰδιοκτήτης ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ὑποβάλλῃ τὸ κτήμα του, εἰς τὸ σύστημα τοῦτο, ὑποχρεοῦται νὰ παρουσιάσῃ πῖνακα τῶν ἐν τῇ κατοχῇ του ἐγγράφων τοῦ κτήματος, δι' ὧν ἀποδεικνύεται ἡ κυριότης

του ἅμα δὲ νὰ ὑποδείξῃ καὶ τοὺς γείτονας αὐτοῦ. Ἡ αἴτησις αὕτη παρουσιάζεται, ἢ στέλλεται ταχυδρομικῶς, εἰς τὸ κτηματολογικὸν γραφεῖον μετὰ τὰς ἐν τῷ καταλόγῳ ἀπαριθμουμένας πράξεις, προσέτι δὲ καὶ ἐν ἀνάγκῃ σχέδιον τῆς ἰδιοκτησίας ἐπικυρωμένον ὑπ' ἀνεγνωρισμένου γεωμέτρου.

Ὁ φάκελλος ἐξετάζεται πρῶτον ὑπὸ τοῦ γεωμέτρου τοῦ γραφείου, ὑπὸ τὴν ὑλικὴν ἐποψιν τῆς περιγραφῆς τοῦ κτήματος, τῆς ἀκριβείας καὶ πιστότητος τῶν ὀρίων του, ἀκολούθως δὲ ὑπὸ νομικὴν ἐποψιν ὑπὸ τοῦ νομικοῦ συμβούλου, ὡς πρὸς τὴν κανονικότητα τῶν παρουσιασθέντων ἐγγράφων. Ἐὰν πρόσθετοι πληροφορίες θεωρηθῶσιν ἀναγκαῖαι, ὁ τμηματάρχης τοῦ κτηματολογίου γραφείου δικαιούται νὰ διατάξῃ μετὰ τὸ δικαίωμα ἐπιβολῆς ποστίμου, τὴν παρουσίαν παντός ἐγγράφου εὐρισκομένου εἰς χεῖρας τρίτων. Μετὰ τὴν προπαρασκευαστικὴν ταύτην ἐξέτασιν, ἀποφασίζεται ἡ παραδοχὴ ἢ μὴ τῆς αἰτήσεως, ὅτε μὲν ὑπὸ τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τῶν τίτλων, ὅτε δὲ ὑπὸ τοῦ τμηματάρχου· ἐν περιπτώσει παραδοχῆς, ἢ αἰτήσις δημοσιεύεται ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς κυβερνήσεως, ἢ εἰς τὰς ἐγχωρίους ἐφημερίδας. Εἰς τινὰς ἀποικίας οἱ ἰδιοκτήται γειτονες τοῦ κτήματος οὗτινος ἢ ἐν τῷ μητρῷ καταχώρησις ζητεῖται, λαμβάνουσιν ἀτομικῶς σημείωσιν τῆς αἰτήσεως ταύτης, ἵνα ἐγκαίρως παρουσιάσωσιν, ἐὰν ἔχωσι, τὰς ἐνστάσεις των.

Τέλος διὰ νὰ μὴ μείνῃ ἀνευ οὐδεμιᾶς καταφυγῆς ὁ ἀληθὴς ἰδιοκτήτης, ὁ ὁποῖος μετὰ ὄλας τὰς λαμβανόμενας προφυλάξεις, θ' ἀπέξενουτο ὑπὸ τῆς ἐν τῷ μητρῷ παραχωρήσεως ἰδιοκτητοῦ τινός, ἀνευ δικαιώματος, τὸ σύστημα Τόρρενς τῷ ἀσφαλίζει τὸ τὸ δικαίωμα τῆς εἰς τὸ Κράτος προσφυγῆς καὶ διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προσφυγῆς ταύτης, χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν προϋπολογισμόν, ἐσύστησεν ὑπηρεσίαν τοῦ κεφαλαίου τῆς ἀσφαλείας, τροφοδοτούμενον ἀπὸ μέτρίον τινα φόρον 20ο εἰς τὴν Ν. Αὐστραλίαν ἐπὶ τῆς ἀξίας παντός κτήματος τελούτος ὑπὸ τὸ σύστημα τοῦτο. Προσθετέον δὲ ὅτι ἡ καταφυγὴ αὕτη εἶναι σπανιωτάτη, ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι κα-

λῶς ἐλήφθησιν τὰ τροληπτικὰ μέτρα.

Τὸ σύστημα Τόρρενς ἀσφαλίζει δι' ἀπολύτου μέτρου τῷ ἀγοραστῇ ἢ προνομιοῦχῳ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, τὴν ὑπαρξίν καὶ τὸ ἐγκυρον τοῦ κτηθέντος δικαιώματος, βεβαιώνει ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ἀσφάλειαν εἰς τὰς κτηματικὰς ἀγοραπωλησίας· ἀναγνωρίζον διὰ μοναδικοῦ τίτλου τὴν ἀκριβῆ κατάστασιν παντός ἀκινήτου, ἐξουδετερώνει πᾶσαν ἔρευναν ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν πάσης ἰδιοκτησίας, καθισταμένων τῶν πράξεων τούτων ἀπλουστέρων, ταχυτέρων καὶ ὀλιγότερον δαπανηρῶν.

Γαλλία. Πολλὰ ἀρχαῖα ἐπαρχία τῆς χώρας ταύτης ἀπέκτησαν λίαν ἐνωρὶς γαίονσχέδια. Ὁ Κάρολος ὁ Γ. διέταξε τὴν ἀναθεώρησιν αὐτῶν τὸ 1359. Ὁ Κάρολος Ζ. τὸ 1491 ἀπεφάσισε ν' ἀναλάβῃ τὸ γενικὸν κτηματολόγιον τοῦ βασιλείου διηρημένου τότε εἰς τέσσαρας στραταρχίας· ἀλλὰ τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπραγματοποιήθη εἰς μίαν μόνον αὐτῶν, εἰς τὸ Λαγγεδόκ. Τὸ 1604 ἐξηλεγχθη τὸ κτηματολόγιον τοῦ Agenois καὶ τῆς Guyenne. Τὸ 1679 ὁ Κολβέρτος διέταξε τὴν ἐπιβολὴν ὁμοιομόρφου κτηματολογίου φόρου· ἀλλὰ ἀποθανόντος αὐτοῦ ἐγκαταλείφθη τὸ σχέδιον, ἐπανακλήθη ὑπὸ τοῦ Chamillard, ὅτε ὅμως ἀνεβλήθη ἕνεκα τῶν ἀτυχιῶν τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ ἰδ. Λουδοβίκου. Ὁ Laverdy, ὑπουργὸς τῶν οικονομικῶν, διέταξε τὸ 1763 γενικὸν κτηματολόγιον ὄλων τῶν γαιῶν καὶ τῶν τοῦ στέμματος ἀκόμη, τῶν εὐγενῶν καὶ τοῦ κλήρου ἀλλ' οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀνεβαλον ἐπ' ἀπειρον τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ.

Ἡ σπουδαία αὕτη πράξις ἐνδιαφέρουσα τὰ μέγιστα ἅπαντας κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀπασχόλησε σπουδαίως τὴν Συντακτικὴν Συνέλευσιν. Τὴν 30 Μαρτίου τοῦ 1790 μέλος τι αὐτῆς ὑπέβαλεν οικονομικὸν σχέδιον καὶ φορολογικὴν βαπίζομένην ἐπὶ τοῦ κτηματολογίου: Δὲν ἀρκεῖ ἔλεγε ν' ἀναφέρονται ὄλα τὰ πραγματικὰ ἀντικείμενα ἀλλὰ καὶ νὰ καταχθῶσι ταῦτα συμφώνως πρὸς τὴν ἀξίαν των, καὶ ἴησις πρέπει. νὰ εὐρεθῇ. Μόνον λοιπὸν διὰ τῆς καταμετρήσεως καὶ τῆς ἐκτιμήσεως, δηλ. διὰ τοῦ κτη-

ματολογίου, θά ἐπιτευχθῆ τοῦτο». Κατ' ἀκολουθίαν ἐπρότειναν εἰς τὴν Συνέλευσιν ὅπως ὅλαι αἱ γαίαι χωρομετρηθῶσιν ὁμοιόμορφως διαιρούμεναι καὶ νὰ καταχθῶσιν εἰς τρεῖς ἢ εἰς κλάσεις, τὸ δὲ εἰσόδημα αὐτῶν ἐκτιμηθῆ εἰς χρήματα. Ἐλήφθησαν δὲ ἅπαντα τὰ μέτρα ὥστε ἡ ἐκτίμησις τοῦ σχεδίου νὰ ἐπιτύχῃ ἐν γενεῖ. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν ἐψηφίσθη ὁ νόμος τῆς 1 Δεκεμβρίου 1790 συμπληρωθεὶς ὑπὸ τοῦ τῆς 10 Ἀπριλίου καὶ 23 Ἰουλίου 1791 καὶ τοῦ Διατάγματος τῆς 21 Μαρτίου 1793 ἀλλ' ἀκόμη ἀνευ πρακτικῶν ἀποτελεσμάτων. Ἡ ὑπατεία πιεζομένη ἐπίσης ὑπὸ τῆς ἀπειρήσεως τῆς κοινῆς γνώμης, διώρισεν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξεύρῃ τὰ ταχύτερα μέσα τῆς κατ' ἀναλογίαν κατανομῆς τῆς φορολογίας μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῶν κοινοτήτων. Διὰ τοῦ διατάγματος δὲ τῆς ὑπατείας τοῦ 1800 διετάχθη ἡ κατ' εἶδος καὶ τμήματα ταξινομήσις τῆς καλλιεργείας. Αἱ χωροποιήσεις δ' αὐταὶ θά παρίστανον λεπτομερῶς ἀπάσας τὰς ἰδιοκτησίας ἀλλὰ καὶ ἀπ' εὐθείας τὰς διαφοροὺς καλλιεργείας κατὰ μάζας. Ἡ ἐργασία ὅμως αὕτη ἔβλινε τόσον βραδέως ὥστε ἡ ἀποτυχία τῆς κατεφάνη πάραυτα μετὰ πολὺν χρόνον καὶ μεταρρυθμίσεις κατεφάνη ἡ ἀνάγκη τῆς κατὰ τεμάχιον καὶ εἶδος καλλιεργείας κτηματολογήσεως πρὶν δὲ ἐφαρμωθῆ τὸ μέτρον τοῦτο, ὁ ὑπουργὸς διώρισεν ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Delambre ὅπως προπαρασκευάσῃ ὁδηγίαν διὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῶν διαφορῶν ἔργων τῆς καταμετρήσεως καὶ ὑπολογίσεως τὰς καταλλήλους ἀποζημιώσεις, ἃς ἔπρεπε νὰ λάβουν οἱ γεωμέτραι διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας. Ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης προέκυψε σχέδιον κανονισμοῦ καθιερωθὲν ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ οὐτινος ἡ ἐκτέλεσις ἐξηκολούθησεν ἀμέσως. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης αἱ ἐργασίαι ἔλαβον ἐνεργητικὴν ὄψιν καὶ τὸ 1811 τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἐδημοσίευσεν μεθοδικὴν σύνοψιν τῶν νόμων, διαταγμάτων, κανονισμῶν, ὁδηγιῶν καὶ ἀποφάσεων ὡς πρὸς τὸ κτηματολόγιον τῆς Γαλλίας. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἦν αἱ διατάξεις βασίζονται

ἰδίως ἐπὶ τοῦ νόμου τῆς 3 Frimaire ἔτους III τροποποιηθέντος διὰ τοῦ νόμου τῆς 15 Ἰουλίου 1807, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς τύπος καὶ ὑπογραμμὸς κανονισμοῦ διοικήσεως. Μετεφράσθη δὲ σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας.

Μετά τινος ἔτι μεταβολῆς καὶ τροποποιήσεως δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ μέχρι τοῦ 1827 ἐργασίαι ἦσαν ἐν γενεῖ ἀτελεῖς καὶ ἐλαττωματικαί, ἀλλ' αἱ ἀπὸ τοῦ 1828 καὶ ἐνεῦθεν χρονολογούμεναι ἐργασίαι μέχρι τῆς ἀποπεράτωσεως τοῦ κτηματολογίου εἰσὶ τὸν ἀντικείμενον ἀξιοπαρατήρητον διὰ τὴν μεγάλην αὐτῶν ἀκρίβειαν καὶ πρακτικότηταν.

Ἐν Γαλλίᾳ ἔνθα παρετηρήθη τὸ πρῶτον ἡ ἀνάγκη τοῦ κτηματολογίου, ἐγεννήθησαν καὶ ἐφηρησθήσαν ὅλαι αἱ θεωρίαι αὐτοῦ, οὐχ ἥττον ἐδέησε νὰ παρέλθῃ ὁλόκληρος αἰὼν καὶ νὰ δαπανηθῶσι πολλαὶ ἐκατοντάδες ἑκατομμυρίων, ὅπως κτηματολογηθῆ διὸ καὶ δικαίως πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἡ μήτηρ τοῦ θεσμοῦ τούτου.

Καὶ ὅμως μάλιστα τὸ ἔργον συνετελέσθη διὰ μεγάλων δαπανῶν καὶ μακροχρονίου ἐργασίας, ἐδέησε νὰ ἐπαναληφθῆ σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου, διότι τὰ πρῶτα χωρογραφηθέντα μέρη, ἐλλείπει πείρας, ἐιδικῶν ἀνδρῶν, ἐργαλείων καὶ ἕνεκα τοῦ χρόνου, δὲν ἀνταπεκρίνετο πλέον εἰς τὰ πράγματα μεταβληθέντα ἐντελῶς, καὶ τὸ ἔργον ἐπαναληφθὲν σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου, ὡς εἴπομεν, ἐπερατώθη μὲν εἰς ἐσχάτως. Αἱ μακρὰ ὅμως αὐτὰ δοκιμασίαι, ἄλλως τε φυσικαὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς ἐφευρέσεώς του, ἐχρησίμευσαν τὰ μέγιστα εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη καὶ μάλιστα εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ τὰ Γερμανικὰ κράτη. Χάρις δὲ εἰς τὴν ἐν ἅπασιν τοῖς ἔθνεσι πληθῶρην ἐιδικῶν ἀνδρῶν, (ἕνεκα τῶν σημερινῶν μας ἀνγκῶν καὶ μάλιστα τῶν δημοσίων ἔργων, τῆς τελειοποιήσεως τῶν μέσων καὶ τῶν ἐργαλείων) καὶ τὴν ἀπλοποίησιν τῆς μεθόδου, ἡ κτηματολόγησις ἀπέβη ἔργον, οὕτως εἰπεῖν, εὐωνον, ἀπλοῦν καὶ ὀλιγοχρόνιον. Ἡ δ' Ἑλλάς δύναται θαρρούντως νὰ ἀποδυθῆ εἰς τὸν ἀγῶνα ὅπως ἀποκτήσῃ ἔργον ὅπερ θά συνετελέσῃ, οὐ μικρὸν, εἰς τὴν πρόοδον αὐτῆς καὶ ἀνάπτουζιν.

ΔΥΟ ΧΟΡΕΥΤΡΙΑΙ

Τέκνον τοῦ λαοῦ καὶ αὐστριακῆ τῆν φυλῆν, γεννηθεῖσα ἐν Βιέννῃ κατὰ τὸ 1810, ἡ Φάνη Ἐλσλερ ἤρξατο τοῦ σταδίου τῆς ὡς χορεύτρια, ἐν ἡλικίᾳ ἑπτὰ ἐτῶν. Μετὰ μεγάλας ἐπιτυχίας ἐν Ἰταλίᾳ, Βερολίνῳ, καὶ Λονδίνῳ ἡ Φάνη προσελήφθη ἐπὶ τέλους εἰς τὸ μελόδραμα τῶν Παρισίων.

Ὅλος ὁ κόσμος ὀμιλεῖ περὶ τοῦ νέου ἀστέρου. Μῦθος τις ἐπλάσθη περὶ τῶν ἐρώτων τῆς μετὰ τοῦ Δουκὸς τοῦ Ραιχτάτ υἱοῦ τοῦ Ἀ' Ναπολέοντος. Ἡ χορεύτρια βεβαίως ὅτι «οὐδέποτε ἀνέμιχθη εἰς τὰς βοναπαρτιστικὰς συνωμοσίας καὶ ὅτι ἡ δῆθενσχίσις αὕτη εἶνε καθαρὸς μῦθος». Ἄλλως τε αὕτη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἔδει νὰ ἀμυνθῆ κατὰ τῆς Μαρίας Τυλιόνη, ἐχθροῦ ἐπιφοβωτέρου μίαν ψευδοῦς μυθοπλασίας.

Ὁ ρομαντικὸς χορὸς βρασιλεύει εἰς τὸ Μελόδραμα. Εἰς τὰς χώρας τῶν νυμφῶν, ὑπὸ τὰς θαυμασίας λάμψεις τῆς σελήνης, ἐν μέσῳ κόσμου τεράτων καὶ πνευμάτων, νάνων καὶ νηρητῶν, περιπίπτεται, ὡς ἰδεώδης βασίλισσα, ἡ Μαρία Τυλιόνη. Ἀπὸ δέκα ἡδὴ ἐτῶν ἐφημίζετο ὡς μοναδική, ἀπαραμίλλος, αὐλος!

Καὶ ἐν τούτοις ἡ Τυλιόνη εἶνε δεσποτική καὶ ζηλότυπος. Ἡ ἀπληστία τῆς εἰς τὰ ζητήματα τοῦ χρήματος εἶνε ἀγρία. Ἄσωτος οὐσα, καταστρέφεται, παρ' ὅλα τὰ κολοσιαῖα κέρδη τῆς, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ κατορθῶν νὰ ἱκανοποιῆ τὰς φαντασιοπληξίας καὶ ἰδιοτροπίας τῆς. Εἰς τὸ φυσικόν τῆς ἦτο ἰσχυρή. Ἐχει τὰς κινήμας καὶ τὰς ὤλενας πολὺ μακράς. Τὸ ἀνάστημά τῆς εἶνε βραχὺ, τὸ στῆθος στενὸν ἡ ράχη τῆς κυρτή. Ἄλλ' ἐπὶ τῆς σκηπῆς, ὡς διὰ μαγείας, μεταβάλλεται εἰς ἐλαφρὰν σουλφίδα, αἰθερίαν καὶ ὀμιχλώδη. Ἐχει τὴν ἀβαρῆ ἐλαφρότητα πτερωτοῦ ἐντόμου, «ἡ πτῆσις τῆς διέρχεται τὸ διάστημα χωρὶς νὰ ἀκούη τῆς τῆν κίνησιν τοῦ ἀέρος». Μετὰ τὰ γὰρ εἶνα πτερά τῆς καὶ τὰ κυμαίνόμενα τούλια

τῆς ὁμοιάζει με φευγαλέον φάσμα, «διέρχεται τὸ σκίφος, ὡς σκιά κυματόεσσα, ὑγρά, ἀτμώδης, αἱ δὲ μυστηριώδεις τῆς κινήσεις χάνονται εἰς τὸ ἄπειρον.»

Ἡ Φάνη Ἐλσλερ τῶν ἀντικειμένων εἶνε νέα μετριόφρων, εὐλαβὴς, ἀγαθὴ καὶ ἀπλή. Δείκνυται ἡρεμὸς, ἀκριβὴς καὶ μεμετρημένη. Ἐχει ἐμφύτως ἀποστροφὴν πρὸς τὴν ἀταξίαν. Διέμεινε εὐλαβὴς, ἡ μάλλον προληπτικὴ ἀγαπᾷ νὰ παρέχῃ ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τοῦτο δὲν τὴν ἐμποδίζει νὰ ᾔνε οἰκονόμος καὶ προβλεπτική. Ἡ Φάνη εἶνε πολὺ νόστιμος. Ὑψηλὴ, εὐκίνητος, μετ' ἄρθρωσις λεπτὰς, μετ' βραχίονας στρογγύλους καὶ εὐσάρκους, ἔχει τὸ χρῶμα ἀλαμπές, (mat), τοὺς ὀφθαλμοὺς μύρους καὶ τὰ μαλλιά κατὰ μαύρα, ὡς ἀνδραλουσίαν. Ἡ φυσιογνωμία τῆς εἶνε γελαστὴ καὶ πνευματώδης· τὸ βλέμμα τῆς καὶ τὸ μειδίαμά τῆς ἐκφράζουν ἀλλήλοδιαδόχως τὴν πονηράδα καὶ τὴν ἡδυπάθειαν. Ἀντὶ νὰ δώσῃ εἰς τὸν χορὸν τῆς χαρκατῆρα αὐλον, ἡ Φάνη Ἐλσλερ θέλει, ἀποχωρίζουσα αὐτὸν τοῦ ἀνείρου, νὰ τοῦ δώσῃ ζωὴν, νὰ τὸν κάμῃ νὰ ἐκφράξῃ τὴν ἡδυπάθειαν, τὸν πόθον καὶ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πάθη.

Ἡ Τυλιόνη, ἔλεγον εἶνε τὸ κύμα καὶ ὁ ἀήρ—ἡ Ἐλσλερ εἶνε ἡ γῆ καὶ τὸ πῦρ». Ἀντίθεσις διαπλάσεως ἐν τοῖς δυοῖν τούτοις γυναικείοις τύποις, ἀντίθεσις ἀπᾶντος ἐν τῇ ἀντιλήψει αὐτῶν τοῦ χοροῦ. Οὕτως ἀπὸ τῆς πρώτης ἐσπέρας ἤρξατο μονομαχία ἀνευ ἀνγκωχῆς, ἀνευ ἐλέους, μεταξὺ τῶν δύο τούτων χορευτριῶν· μονομαχία, ἣτις διαρκεῖ δέκα ἔτη καὶ ἣτις προκαλεῖ ἐν τῷ θεάτρῳ ἄλλας μονομαχίας ἐπυφνημῶν καὶ συριγμῶν.

Ἐν τέλει ἡ νίκη παραμένει ἀμφίβολος. Τῷ 1840 ἡ Φάνη Ἐλσλερ ἐγκαταλείπει τὸ πεδίον. Τῇ προτείνουν περιοδεῖαν εἰς Ἀμερικὴν καὶ τὴν ἀποδέχεται. Πιστεύει νὰ ἀπουσιάσῃ ὀλίγας ἐβδομάδας καὶ μένει δύο ἔτη.

Πανταχού έπευφημία, θρίαμβοι, άνθη-
θέσμαι τεράστια, κατακλυσμοί άνθέων,
βροχή χρυσών νομισμάτων, σερενάτι, λαμ-
παδηφορικάκιέζεγέρσεις ένθουσιασμού. Από
της πρώτης παραστάσεως ό θρυμασμός των
Γιάγκη διαδήλουται έν σπασμοίς, έν μυ-
κηθμοίς άγρίων θηρίων, έν έκλωφαντικῶ θο-
ρύδῳ. Είς τήν Βαλτιμόρη, άποξευγνύουν
τούς ίππους της ώραίας Βιενάιας, καί τό
πλήθος σύρει τήν άμαξάν της. Τά προσκε-
φάλαια της άμάξης δημοπρατηθέντα, φθά-
νουν είς τρελλάς τιμάς. Έν Βασιγκτώνι, έν
πλήρει Κογκρέσῳ, τήν δέχονται είς τό Κα-
πιτώλιον όρθιοι, οί βουλευταί τήν προσκα-
λοῦν νά καθίση είς τήν έδραν του Προέδρου,
τό δέ Κοινοβούλιον, ένεκα των πολλών ά-
πουσιῶν δέν συνεδριάζει πλέον. εἰμή τās
έσπέρας, καθ' ἃς ἡ Φάνη δέν χορεύει. Έπι-
σκέπτεται πολεμικόν πλοῖον; τῆ παραου-
σιάζουν όπλα, κανονοβολοῦν, αὐτή δ' ἡ ίδια
θέτει τό πῦρ είς τό πυροβόλον. Προσηλυτίζει
τούς Κουακέρους είς τόν χορόν, οί δέ Πά-
στορες, όσοι άπελπίζονται νά συναθροίσουν
τούς ένορίτας των, προσκαλοῦν τήν χο-
ρεύτριαν είς τήν λειουργίαν της Κυριακῆς.
Τότε ό ναός εἶνε πολύ μικρός, ὅπως περι-
λάβῃ τό πλήθος.

Έν τῷ μεταξῷ ἡ χορεύτρια βραπτίζει μέ
τό ὄνομά της τās άτμουμηχανάς.

Ἡ Φάνη ἔδωκεν έν Ἀμερικῇ 189 πα-
ραστάσεις. Από σκηνῆς ἔδεδησε νά άποτείνῃ
πρός τούς φανατισμένους θεατάς 52 λό-
γους. Ὡφελήθη, έκτός των δώρων καί δλων
των έξόδων της, καθάρᾳ 742 χιλ. φράγκα.

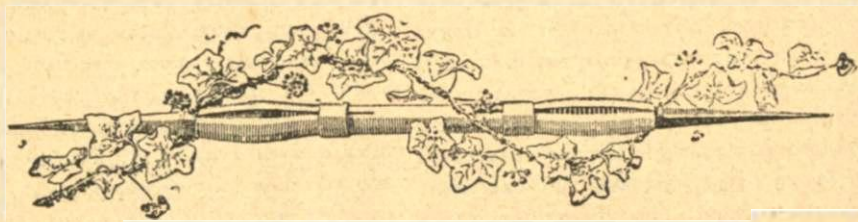
Όλα ταῦτα τῆ ἐγένων έντύπωσιν χα-
ρᾶς μεμιγμένης μέ κάποιον τρόμον. Μετά
τήν επιστροφήν της ἐξ Ἀμερικῆς ἡ Φάνη
ἔλσσερ χορεύει έν Αὐστρία, Ἰταλία καί
Ρωσία. Είς τήν Μόσχαν, κατά τό 1851,
νεαρά άκόμη, έν πλήρει ταλάντῳ, είς τό
άπόγειον του σταδίου της, άποχαιρετᾶ τό
δημόσιον, μετακαλεῖται 42 φοράς καί λαμ-
βάνει 600 άνθοδέσμας.

Έπί 30 ἔτη άκόμη ἡ Φάνη ζῆ ὡς ά-
στή πλουσία καί τιμωμένη. Παραυρίσκειται
είς τās πρώτας παραστάσεις καί συγχάζει
είς τόν κόσμον.

Καί ένῶ ὑπό τήν βροχήν καί τήν ομίχλην
του Λονδίνου ἡ Μαρία Ταλιόνη, κατεστραμ-
μένη καί πτωχή, ἐπιδιώκει τὰ ἡμερήσια
μαθήματα (χορόν καί στάσιν), ἡ Φάνη», εὖ-
χαρις καί ζῶηρά, είς τό πείσμα των ἑτῶν,
δέχεται τούς πολυαρίθμους φίλους της καί
κατορθοί μικράς ἐπιτυχίας διά της χάριτος,
μεθ' ἧς γνωρίζει νά κόπτῃ τό ψητόν καί νά
άναμινύῃ τήν σαλάταν.

(Έκ του γαλλικοῦ

A. N. ΠΕΤΣΑΛΗΣ

ΔΡΟΣ Ν. ΛΙΒΑΔΑ

ΖΕΥΣ ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ

Πίστις καί άπιστία

ΔΩΔΩΝΑΙΟΣ

Ἡ λατρεία Διός του Ἀρκαδικου δέν δύ-
νεται νά διεκδικήσῃ τὰ πρωτοτόκια με-
ταξῷ των άδελφῶν λατρειῶν του άπίστου
αὐτου Πιστίου κατά τήν μεμακρυσμένην ἐ-
κείνην καί μυστηριώδη πρώτην στιγμήν
του νηπίου ανθρώπου, ὅστις ὑποκείμενον
της έαυτου λατρείας ἐπροσωποποίησε τήν
μεγίστην έν τῇ γῆ δύναμιν, τόν άνεμον, τόν
Παντάνακτα Κρονίδην.

Τό πρώτον ποτήριον της μεθυστικῆς λα-
τρείας του Αἰθρίου θά πίνωμεν μόνον είς τήν
κρήνην ὑπό τήν ἱεράν του Δωδωνάικην ρη-
γόν έν Ἡπειρῷ. Ὁ Πελασγικός Ζεὺς πρῶ-
τον Ἑλληνικόν ἐπίθετον ἔσχε τό Δωδω-
νάιος.

Πρώτιστα καί μάλιστα μεταξῷ των Ἑλ-
λήνων ἐσέβοντο τόν Δωδωναῖον οί Ἡπει-
ρωταί, οί Ἀκαρνανες καί οί Αἰτωλοί.

ΚΡΗΤΙΚΟΣ

Ἀλλά καί οί Κρήτες ἐγείρουν αξιώ-
σεις, οὐχί αλόγους, ὑπέρ της προτεραιότη-
τος. Καί βεβαίως, διότι

α') Ἡμῆτες Ῥέκ δέν κατέφυγεν είς Κρή-
την, ἵνα ἐκεῖ φέρῃ είς φῶς τόν Ἀστρο-
πητὴν θεόν, ὅπως μὴ καί τοῦτον καταπή-
ῃ δειλὸς πατήρ;

β') Τό θεῖον βρέφος δέν άνέθρεψαν αἱ
Κρήσσαι νύμφαι Ἰδῆ καί Ἀδράστεια;

γ') Τίνος ἦσαν οί ἱερεῖς οί Κουρήτες;
Δέν ἦσαν του Διός;

δ') Καί ό τάφος του Ἀθναίου δέν ἐ-
δεικνύετο έν Κρήτῃ;

ε') Είς Κρήτην δέν ἔφερον επί της ῥά-
χως ό ταῦρος Ζεὺς τήν άδελφήν του Κά-
δμου, τήν θελκτικὴν Εὐρώπην, ἐξ ἧς δέν
ἔσχε τόν Μίνωά μας;

Καί οί Κρήτες, επομένως, δέν ἔχουσιν
ἄδικον.

ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ

Ἀλλά δέν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι στε-
ροῦνται του δικαίου καί οί Ἀρκαάδες. Καί
λέγουσιν:

α') Ἡμεῖς, βεβαίως τās ώραίας ἡμῶν
νύμφας δέν παρέσχομεν μάλιστα είς τήν γέν-
νησιν του Φρατρίου, ἀλλ' αἱ Νύμφαι αὐταί,
ἡ Μυρτώεσσα καί ἡ Οἰνόη, δέν άνέθρεψαν
αὐταί τόν Ὑπατον;

β') Τίς βεβαίως ἡμᾶς περί της διαμο-
νῆς του, ὑπερτέρου χώρου καί χρόνου, Αἰ-
γιόχου κατά τήν βρεφικὴν καί παιδικὴν
αὐτου ἡλικίαν;

Ἡμεῖς τόν ένθυμούμεθα βρέφος επί του
Λυκαίου, οἱ δέ γονεῖς ἡμῶν ἐκεῖ, είς τήν
ὑψίστην του ὄρου κορυφήν, δέν ἔκτισαν βω-
μόν είς αὐτόν παλαιότατα;

γ') Έν τῇ εὐαρέστῳ Φικισάνῃ, τῇ θελ-
κτικῇ ἐκείνῃ πόλει έν τῇ μεσημβρινῇ ἡμῶν
χώρᾳ, δέν εἶχον τήν καθέδραν των αρχαιο-
τατα οί βασιλεῖς μας ἐκεῖνοι, οἵτινες τόν
Δία, μόνον τόν Δία, από καταβολῆς αὐτου
ἐλάτρευον;

δ') Ἀφ' οὔ ἔχομεν έν Μεγαλοπόλει ἱε-
ρόν τῷ Φιλίῳ Διῷ, πῶς εἶναι δυνατόν νά
εὕρισκόμεθα είς κακάς πρὸς αὐτόν σχέσεις;

ε') Ὁ αρχαῖος ἡμῶν βασιλεὺς Στύμφα-
λος, ό περικλητὸς υἱός του Ἐλάσου καί της
Λαοδίχης, είς ὃν ό Ζεὺς, εὐγνωμονῶν, ἐδώ-

ἐμπνέουσι. Τίς δὲ εἶναι ἡ εὐτυχὴς θνητὴ, ἣν καλεῖ προσωρινὴν σύζυγον ὁ Νεφεληγερέτης καὶ τὴν ὁποῖαν δύναται νὰ καταστήσῃ ἀθάνατον, ἀλείφωρ αὐτὴν διὰ τοῦ μύρου τοῦ ἔρωτός του ;

Εἶναι ἡ νύμφη Ἡχώ.

Ἄλλὰ καὶ Ἡρα κοιμᾶται ;

— Πῶς ; δύναται νὰ ἡσυχάσῃ, γνωρίζουσα πλέον τὰς ἀπύστους ἀπιστίας του Πιστιου συζύγου ;

Καί, ἡ Ἡχώ τῶρα εἶναι ἡ ἡμερησίᾳ ἐχθρὰ τῆς Θεᾶς.

Δὲν εἶναι δύνατον νὰ ἠττηθῇ ἡ νόμιμος σύζυγος τοῦ Πικτροῦ ὑπὸ τῆς ἀνόμου, ἥτις, μάλιστα, δὲν εἶναι καὶ Θεᾶ.

Καὶ ἡ Ἡρα καταδικάζει τὴν ὁμοσύγγον νύμφην νὰ μὴ σιωπᾷ ποτὲ ὅταν ὁμιλῶσιν ἄλλοι καὶ νὰ μὴ ὁμιλῇ ποτὲ πρῶτη. Τιμωρία μεγίστη διὰ μίαν γυναικᾶ !

Φοβεῖται ὁ φυλακτόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου Ἐρίγδουπος μήπως τὸν προδώσῃ τὸ λάλον τῆς ποθεινῆς νύμφης στόμα κατὰ τὰς ἡδαῖας ὁμιλείας, κατὰ τὰ γλυκεῖα φιλήματα· ἀλλὰ καὶ ἔχει κηθῆκον πρὸς τὴν σάρκα του νὰ μὴ τὴν ἀφήσῃ ἀμέτοχον τῆς σαρκὸς τῆς νύμφης.

Λοιπὸν, τί θὰ γίνῃ ; Ὅχι ἐκμηδενισθῇ ὁ Παντοδύναμος ;

— Ὅχι ! θὰ συμβιβασθῇ ὡς πρὸς τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ Πικροῦ ! λοιπὸν ; — Ὅχι καταφύγη εἰς τὴν σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς του.

Καὶ ποῦ εἶναι αὕτη ;

— Ἡ Ἀρκαδία τὴν κρύπτει.

— Πάν, Πάν, σῶσον τὴν ὑπόληψιν τοῦ ὑβρίζομένου Πικροῦ !

Καὶ ὁ Πάν, πάντοτε πρόθυμος, πάντα πόθον τοῦ πικροῦ ἐπιτελῶν, κατασκευάζει τὸν Ἰυγὰ μετὰ τὴν ὠραίαν νύμφην.

Καὶ ὁ Ζεὺς πάλιν νικητὴς ! Καὶ δις μάλιστ' Ἄλλὰ, καὶ ὁ Πάν ὄχι ἀμέτοχος τῆς νίκης· τὰ λάφυρα ἦσαν ὅλα ἰδιὰ του.

Καὶ ὁ Ζεὺς ταυτοχρόνως κόπτει ἐξέχοντά τινε μέλη τοῦ μετώπου τῆς Αἴγης — ἵνα μὴ τὸν ἐνογλῶσι κατὰ... — καὶ προσφέρει καὶ αὐτὰ εἰς τὸν Πῆν, νὰ τὰ φρεθῇ πλέον αὐτῆς !

Ἀμέσως ὁ Ζεὺς, ἐρωτήσας τὰς δυνάμεις του, ἐρωτήθη — ἂν ἦναι φόβος τὸ αἶθμα τοῦτο — μήπως καὶ μετὰ τῆς Αἴγης ἐπικληθῆθῃ (ὅπερ δὲν εἶχε μὲν προκπορσίσει, ἀλλὰ τῶρα δὲν τῷ ἐράνη ἀπίθκον καὶ ἀδύνατον) ὅ,τι καὶ ἐν Θήβαις μετὰ τῆς μητρὸς τοῦ υἱοῦ του Ἡρακλέους, τῆς γνωστῆς ἐξ ἡμισείας συζύγου τοῦ ἀτυχοῦς Ἀμφιτρύωνος καὶ κυρίας τοῦ βλακῶς Σωσίου, τῆς εὐπίστου Ἀλκυμένης. Καὶ ἐσκέφθη ὁ Νικηφόρος, ὅπως νικήσῃ κατὰ τὸν πόλεμον ἐκείνον πρὸς τὴν συζυγικὴν τιμὴν τοῦ υἱοῦ του, ν' ἀπασχολήτῃ προσέτι τὸν, πολὺ, οὐχὶ μόνον ἐν ταῖς ἀγῶναις τῆς Ἡχῶς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καταδίωξιν τῆς κόρης τοῦ Λαδωνος, τῆς Ἀρκαδικῆς νύμφης Σύριγγος.

Διὸς, λοιπὸν, δικταγῆ ὁ Πάν, μετὰ τὸν κωροσύν του ἀπὸ τῆς ἐρωτικῆς ἀντηγίσεως τῆς Ἡχῶς, ὄλω, βεβκίως, ἀκαταπόνητος, ὡς πραγματικὸς υἱὸς τοῦ Πανμορφίου, σπεύδει εἰς καταδίωξιν τῆς Λαδωνίδος. Ἄλλ' οἱ ἀδελφοὶ τῆς μετμορφοῦσιν αὐτὴν εἰς κελάμους τότε.

Καὶ ὁ Παντεπόπτης, ὅστις δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ λύσῃ τὸσον τυχῶς τὸν ἐφ' ἑαυτοῦ ζυγὸν τῆς συζύγου τοῦ υἱοῦ του, ἀμέσως ἐμβάλλει εἰς τὸν νοῦν τοῦ διώκτου τὴν ἰδέαν νὰ κίψῃ ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίσων κλάμων καὶ κατασκευάσῃ τὸ τῆ νύμφη ὁμώνυμον ὄργανον.

Εἰς πάσας τὰς ἀνωτέρω περιστάσεις ὁ Πάν δὲν ἐράνη ἀνίκανος, ὥστε νὰ μείνῃ ἀνικανοποίητος ἀπὸ τῆς πολλοπλῆς ἐνδείξεως ἱκανοποιήσεων, τὰς ὁποῖας τῷ παρέσχεν ἀφθόνηος ὁ Εὐρύσιος.

✱

Αὐτὸς εἶναι ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ δσίου Διὸς ἐν Ἀρκαδίᾳ. Καὶ ἐπειτα, σοῦ λέγει ὁ ἄλλος ὅτι, εἶχεν ἄδικον ὁ Ἰουλιανὸς ν' ἀποστατήσῃ !

Ἐν Μεγαλοπόλει,

κατὰ Μάρτιον ἀρχόμενον 1911

Δ^ο Ν. ΛΙΒΑΔΑΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΛΕΜΟΝ ΤΟΥ ΖΑΠΕΙΟΥ

Φωτογραφία τοῦ φωτογράφου τῶν «Ληγόν» κ. Δ. Γαλιάνη

ΤΟ ΑΡΜΑ ΜΕ ΤΑΣ ΜΙΚΡΑΣ ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΑΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

2) V) 1909.

Κάποιος κουμπάρος ἐκ Γιδᾶ, χωρίου ἐν Ὁρουμλουκίῳ τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Θεσσαλονίκης-Βερροίας-Μοναστηρίου, μᾶς ἐκάλεσε χθὲς ἵνα σήμερον μεταβῶμεν εἰς Πικλιόχωρον, ὅπου τελεῖται πανηγυρὶς διὰ τὸν Ἁγ. Ἀθανάσιον.

Μολονότι ἔσχομεν τὴν εὐφυῆν νὰ ἐγερωθῶμεν ἡμεῖς ἀπὸ τῆς 3 πρωΐνης, δὲν κατωρθώθη νὰ ἐκκινήσωμεν παρὰ μετὰ 3 ὥρας. Ἐπιβαινόμεν «νταλίκας» — προκλαμικίου τετρατρίγυρου ἄρματος συρομένου ὑπὸ βουβάλων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον — φηναίεσθε τὴν ταχύτητα! Τὸ ἰδικόν μου ἔσυρε κατ' ἐξαιρέσειν ἵππος· ἀλλὰ τὸ ζῶον(!) ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἤθελε νὰ προτρέξῃ, ἐξ ἀβρότητος ἴσως ἵνα μὴ προσβάλῃ ὄλους ἐκείνους τοὺς μελκνοὺς κινουμένους ὄγκους.

Δεξιᾶ μου δύο Νκσέλικα — μικρὸν καὶ μέγα, τὸ μέγα ἐπὶ τοῦ Ἀλιόκμονος (Βίστριτσα) βορειότερον ἢ Κορυφή, τὸ Νεοχωροῦδι, τὸ Λικνόβεργι, ἐπὶ τῆς σιδηρ. γραμμῆς κλπ.

Μετὰ πορείαν μιᾶς ὥρας ἐν νεφέλαις... κοινοροῦ, φθάνομεν τέλος, ἐν ᾧ ἀκόμη ἢ ἀγορὰ (ἀγορεύω) ἦτο ἐν τῷ σχηματίζεσθαι.

Ἐκτοτε ἐπὶ 3 ὥρας τὴν μίαν νταλικὴν διαδέχεται ἄλλη, φορτωμένη πάσης κτηγορίας γυναικῶν, ἐνῶ οἱ νέοι, ἔφιπποι, ὑπερήφανος προπορευόμενοι, κερκίζονται

ἀφιππεύουν, καὶ ἀφ' οὗ προσκυνήσουν ἄλλοι μὲν περιεργάζονται τὰ τῆδε κακείσε ὑπὸ τῶν πλανοδίων ἐκτιθέμενα, ἄλλοι δὲ ἐπιδίδονται εἰς «γλέντι» καὶ χορὸν.

Αἱ γυναῖκες ἀφοῦ προσκυνήσουν, ἐπ' ἀνέρχονται ἐπὶ τῶν ἀρμάτων, ὁπόθεν, ὡς ἀπὸ θεωρείων, παρακολουθοῦσι τὴν πανηγυρίαν καὶ τὸ γλέντι.

Ἐἴπομεν: γυναῖκες πάσης κατηγορίας. Καὶ ὄντως διεχώριζέ τις γυναῖκας ἀπὸ πολλοῦ χορευσάσας τὸν τοῦ ὑμεναίου χορὸν, γυναῖκας μάλιστα νεομπευμένας καὶ γυναῖκας τρυφερὰς λόρκας, ὡς τὰ μάλιστα ἀνοίξαντα τριαντάφυλλα, ἅτινα θυμάζω ἀπέναντί μου ταύτην τὴν στιγμὴν ταῦτα γράφω.

Ὄντως! ἐν τῇ πλειάδι ἐκείνῃ τῶν νεανίδων ὑπῆρχον τινὲς ἀξίαι πάσης ψυχῆ τε καὶ σώματος προσοχῆς! Μετρίου μᾶλλον ἢ βραχέος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναστήματος, ὑπὸ τὸ γραφικώτατον ἔνδυμά των, ὑπῆρχόν τινες τόσον τρυφεραὶ, τόσον θελκτικαί, ὥστε εὐλόγως διηρωτάτο τις ἐὰν προήρχοντο αὐταὶ ἐκ τοῦ Ὁρουμλουκίου ἔνθα — φεῦ ἦ εὖ — αἱ γυναῖκες χειρωνεκτοῦσι καὶ κέρτεχουσιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ οὐχὶ τὴν προσήκουσσαν θέσιν.

Γραφικωτάτη τῶ ὄντι ἡ στολή των — κυρίως τῶν νεανίδων — ἰδοὺ ἀπὸ τὴν ἀποτελεῖται γενικῶς: Ἀπὸ μικροῦ λευκὸν «ποκαμίσου» κάτω τῶν γονάτων ἐξικνυόμενον καὶ κερκίζον

λαγὸν εἰς δαντέλλαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σουρωμένην.

Ἐπ' αὐτὸ ὁ «σκιῶς» λευκὸς καὶ οὗτος διὰ τὸ θέρος καὶ «λουλακίσκος» (μῶβ) τὸν χειμῶνα, εἶδος σάκκου, βραχύτερος τοῦ ὑποκαμίσου, δίχα μεριζόμενος ὑπὸ πλάττειας ζώνης, χρυσοποικίλου ἢ κεντημένης. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ στήθους διανοίγεται ὁ σκιῶς εἰς σχηματισμὸν ντεκολτέ, ὅπερ κλύπεται διὰ «τραχηλιάς», κάτωθεν δὲ τῶν γονάτων ἀνασύρεται δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ εἰς σχηματισμὸν δύο τριγῶνων κεντημένων. Τὰ μανίκια τοῦ μὲν σκιῶς φθάνουν μέχρι τοῦ ἀγκῶνος, τοῦ δὲ ὑποκαμίσου δὲν φθάνονται, κλυπτόμενα ἀπὸ τὰ «(μ)προμάνικα» εἶδος μανικιῶν τὰ ὁποῖα κερκίζονται παρὰ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς εἰς κεντημένον ἢ ἀπὸ δαντέλλας φιλμπλάξ.

Τὸν χειμῶνα φέρουσι προσθέτως τὸ «Ἀντηροῖ» παχὺ ἔνδυμα, μεταξὺ ὑποκαμίσου καὶ σκιῶς, βραχύτερον τούτου, μάλιστα δὲ φθινόμενον ἐκεῖ ὅπου ἀνασύρεται ὁ σκιῶς.

Ἐπίσης ἐν υποπερὸ «κοντόσι» κλυόμενον, οὐχὶ δὲ γενικῆς χρήσεως καὶ τὸ «καπότι» εἶδος παλτοῦ χωρὶς μανίκια.

Οὐχὶ γενικῶς φοροῦν τὴν ποδιᾶν, κεντημένην.

Ταῦτα ἀποτελοῦσι γενικῶς τὴν φορεσίαν τῶν γυναικῶν τοῦ Ὁρουμλουκίου καὶ τῶν μὲν πικλιονύμφων εἶναι ἀπλουστατα, τῶν νεανίδων ἐξεζητημένως κομψὰ καὶ πεποικιλμένα, τῶν δὲ νεογύμφων πολυτελέστατα ἐκ μεταξῆς.

Ἄλλ' ἐκεῖνο ὅθεν αἱ τρεῖς αὐταὶ κτηγορίαι ὀφθαλμοφανῶς διακρίνονται εἶναι τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς.

Ἀποτελεῖται τοῦτο διὰ τὰς ὑπάνδρους γενικῶς ἀπὸ τρία μέρη: λευκὸν μανδύλιον «νταρμαῖς» ὅπερ διὰ τινος ξύλου — ὅπερ «κασοῦλι» κλυοῦσι — ἐξογκοῦται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς εἰς σχῆμα τοῦ ἀποτελεῖ τὸ κάτωθεν τοῦ κάλυμματος. Ἐπειτα τὸ «τσεμπέρι» ἄλλο λευκὸν ἐπίσης μανδύλιον, τὸ ὁποῖον ὡς ταινία περιδένεται περὶ τὴν κεφαλὴν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ κασουλίου. Τὸ οὗτως συνιστάμενον κάλυμμα κλυπεται τέλος διὰ τρίτου μανδυλίου κλυομένου «μαφέσι» μύρου, καστανοῦ ἢ

μαβὶ (μῶβ).

Καλύπτεται δὲ οὕτω πῶς τὸ λευκόν, ὥστε ἡ λευκὴ τοξοειδὴς ἐξόγκωσις νὰ φαίνεται. Παρὰ ταῖς νεογύμφους ὅμως κλυπτοῦσι τὴν προεξοχὴν ταύτην διὰ κυκλωτοῦς ἐπικλύμματος, οὔτινος ἢ μὲν περιφέρειαι, πάχους ὡς 4 δακτύλων, συνίσταται ἀπὸ «κρῦσσια» μεταξωτά, τὸ δὲ κέντρον κοσμεῖ ὄγκῶδες καὶ βερὺ χρυσοποικίλου κόσμημα.

Τῶν νεανίδων τὸ κάλυμμα εἶναι ἀπλούστερον: συνίσταται ἀπὸ τὸν λευκὸν νταρμαῖν, οὔτινος μίαν τῶν γωνιῶν κεντημένη με «πούλιες» κλπ. ἀπλοῦται ἐπὶ τῆς πλάτης καὶ ἀπὸ τὸ μαφέσι, ὅπερ κλυπτεῖ ἐντελῶς τὸν νταρμαῖν λαμβάνον κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς κορυφῆς, τὸ σχῆμα ἐπιμήκους κωνικῆς... φωλεῖς, ὅπως προσφυστάτα τὸ εἰκόνισε κάποιος ἐγγχώριος. (1)

Ἐν ᾧ δὲ τὰ ὅτα κλυπτοῦνται, σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τοῦ μαφέσιου, προέχουσιν ἐπὶ μὲν τοῦ μετώπου χερσιστάτη «ἀφείλια», ἔμπροσθεν δὲ τῶν ὠτων τσουλούφια «παταριῆς» λεγόμενα, κερκισμένα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Συχνάκις θέτουσι παρὰ τὰς παταριᾶς κερκιστὰ περὶ ἀποσπώμενα ἀπὸ τὴν οὐρὰν ἀρσενικῶν παπιῶν, «νήσσω» ἀρχαιοπρεπέστατα κλυομένων.

Ὡς συμπληρωτικά — οὐχὶ ἀπαραίτητως — κοσμοῦσι τὸ στήθος «γιορτανία» ἐκ φλωρίων, τὰς χεῖρας βραχιόλια καὶ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν μεγάλα τεχνιτὰ ἄνθη, ἐκτὸς τῶν παντοίων ἐπιφρῶν πορπῶν, ἃς βλέπει τις πολλαχοῦ τοῦ σώματος των.

Σήμερον ἰδίως ἦσαν χάρις ἰδέσθαι οἱ διάφοροι θυλοὶ τῶν νεανικῶν ἐλείων κερκιστῶν, τὰ ἐπὶ τῶν ὁποίων ποικιλύχρωμα ἄνθη ἠμειλλῶντο κατὰ τὴν ζωηρότητα καὶ τὸ ὄρατον πρὸς τὴν φύσιν τὴν τόσον ζωντανὰ ἀντανκλωμένην ἐπὶ τῶν παρειῶν καὶ τῶν ποικιλοχρῶμων — «παρδαλῶν» κατὰ τὴν ἐπιτόπιον ἔκφρασιν — ὀφθαλμῶν ἐκείνων.

(1) Σημειώσις: Ἴνα λάβῃ τις ἰδέαν τοῦ σχήματος τούτου, φαντασθῆτω εἰς ἐπιμήκους, κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς κορυφῆς φορούμενον καὶ ἔχον τὴν ἀνω βάσιν βεθυρισμένην εἰς μνηστικὸν σχῆμα, ὅπως ἢ ῥεμπούλικας.

Είναι τόσον θελκτική ή στολή αυτή κομψώς φερομένη υπό νεαρῶν γυναικῶν, ὅσον τερατώδης φαίνεται πρὸ πάντων διὰ τὸ κάλυμμα, εἰς τὸν τὸ πρῶτον βλέποντα γυναικῶν ὄμιλον ἢ γραῖδιον νὰ φέρῃ αὐτήν.

Αἰσθάνομαι ὅμως πόσον ἀσθενῆς εἶναι ἡ περιγραφή αὐτῆ πικραβαλλομένη πρὸς ζωγράφημα.

Σημειώτεον ὅτι κατ' ἐξαιρέσειν πρὸς τὰς ἡμετέρας καλυπτομένας γυναῖκας, αἱ γυναῖκες τοῦ Ὁρουμλουκίου φέρουσι τὸ κάλυμμα των, ἀπλοῦν φυσικά, καὶ κατ' οἶκον καθ' ἐκάστην, ἀκόμη δὲ καὶ κοιμώμεναι ! «Σπάζω τὸ κεφάλι μου» ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ εὔρω ἄλλην δικαιολογίαν τούτου πρὸς τὴν «τεμπελιάν» εἰς ἣν ἐδῶ τὸ ἀποδιδουσι οἱ ἄρρηνες. (2)

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ ἄρρηνων, ἰδοὺ ἀπὸ τὴν ἀποτελεῖται καὶ τούτων ἡ φορεσιά: Σαλθάρι στενὴν «μπολυμπόσα» καλούμενον, ὑποκάμισον, ἐπ' αὐτὸ ὁ κντουλαμάξ, νεῖδος μικροῦ ὑποκαμίσου, ἐπ' αὐτόν, κυρίως τὸν χειμῶνα, τὸ «κοντούσι» ἀνάλογον πρὸς τὸ γυναικεῖον ὀμώνυμον καὶ διὰ τὸν χειμῶνα, τὸ «Κοντογοῦνι» εἶδος πλκτοῦ με γοῦναν ἀπαραιτήτως. Ζωνάρι φαρδὺ μάλλινον καὶ τέλος τὸ Φέσι χωρὶς φούνταν, ἐκτός τοῦ τῶν «τσουματζήδων» ὅπερ φέρει φούνταν..

Καὶ ἐπεστρέψαμεν.

Φκντάζεται δὲ πᾶς τις τὴν ψυχικὴν μου διάθεσιν μετὰ τοιαύτην πικρῆς ὄψεως.

B.

Κυριακῆ

10) v) 909.

*Απόγευμα. Καιρὸς θυμῆσιος. Ὅλα σὲ

(2) Ἐλησμονήσαμεν, προκειμένου περὶ ὑποδύσεως, νὰ εἴπωμεν ὅτι παρουσιάζονται συνήθως ἀνυπόδητοι, ὅταν δὲ ὑποδύονται, τὰ ὑποδήματά των κνκλήγουσι πρὸς τὰ ἐπάνω εἰς φαλυμπαλᾶ.

ὄθου ἔξω. Ἀλλὰ ποῦ νὰ ὑπάγῃς; Ἐν τῶν 50-60 χωρίων τοῦ Ὁρουμλουκίου τὸ Γιδᾶ ὅπως καὶ ἄλλα τὰ ἄλλα οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην παρέχει διασκεδᾶσιν. Μόλις ἀριθμοῦν 100 οἰκίας πλινθικτίστους ὄψους 2 μέτρων καὶ ἐστεγασμένους διὰ βούρλων, εἶναι τσιφλίκι κάποιου μπέου. Ἐνεκα τοῦ ἐφ' οὗ κεῖται χαμηλοῦ μέρους καὶ τῶν ἀφθόνων ὑδάτων, ἔχει ἡ παιδιὰς αὐτῆ ὀλόκληρος συντροφίαν ἀχωρίστους τοὺς ἀνωφελεῖς, ἐτοιμοὺς νὰ προσβάλλωσι τοὺς μὴ προφυλασσομένους κατοίκους. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ χρῶμα τούτων εἶναι τὸ εὐγενὲς τοῦ χρυσοῦ, ὅστις ἄλλως ἀποτελεῖ καὶ τὸ μόνον ἰδανικόν τῶν ἐγκαταλειμμένων εἰς τὴν τύχην των ἀτυχῶν τούτων ἀνθρώπων. Ἐχόντες τὸ δυστύχημα νὰ κατοικῶσιν εἰς τσιφλίκι, οὐδὲν ἄλλο σκέπτονται πρὸς πῶς νὰ κλέπτωσι περισσότερα, ἵνα ὀλιγώτερα μοιράσωσι με τὸν Ἄγγον. Ἀκριβῶς δὲ διότι πρόκειται περὶ τσιφλικίων, ἡ χώρα μένει κατὰ τὸ πλεῖστον ἀκκληιέρρητος. τὴν δὲ κληιεργουμένην ἐλάχιστα ἐμεταλλεύονται. Ἐν ᾧ διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν ὑδάτων—τῆς πεδιάδος ἀρδευομένης ὑπὸ δύο μεγάλων ποταμῶν τοῦ Ἀξιοῦ καὶ τοῦ Ἀλιάκμονος καὶ πλείστων παραποτάμων, παρακειμένης δὲ τῆς λίμνης τῶν Γενιτσῶν καὶ διὰ τὸ πικρῆς τοῦ ἐδάφους, πάντα τὰ κερποφόρα δένδρα ἠδύναντο νὰ εὐδοκηθῶσι καὶ πάντα τὰ κηπουρικὰ, ἐν τούτοις δυσκολώτατα εὐρίσκει τις ἕνα κερὰσι ἐντόπιον ἢ ἕνα χρῆμα κηρῶν.

— Γιὰτὶ δὲν φυτεύετε δένδρα; ἠρώτησα κάποιον.

— Γιὰτὶ οὐφέλεια; Αὔριου μπουρεῖ νὰ μὴ διώξῃ ἢ ἀγᾶς.

— Μὰ κκλά! Ἐδιώχθη ὁ κκτέρης σου, ὁ κκπούς σου;

— Ὅχι! Μὰ τί μ' αὐτό; μπουρεῖ νὰ μὴ διώξῃ ἡμένα.

Εἴπατέ του ὅτι θέλετε. Δὲν θὰ μεταπεισθῆ.

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δὲν διορθῶνουν τὰ σπίτια των, κκτοικοῦντες εἰς τρώγλας, καὶ ὑφιστάμενοι ὅλας τὰς συνεπειὰς τούτου.

Οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ ἱερεῖς, ἀνικανῶτατοι, δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ δικδῶσιν κκμμίαν σωτήριον ἰδέαν. Οἱ δὲ ἐσχάτως δρᾶ-

σαντες ἐδῶ ἐνεθυμήθησαν τοὺς κκτοίκους μόνον διὰ νὰ ἐκδώσιν τὴν ἔθνοσωτήριον (!) διαταγὴν περὶ καταργήσεως... τῆς ἐγγωρίου φορεσίας ἵνα βάλουν φράγκικα.

Αἴφνης βλέπω ἀπὸ διάφορα σημεῖα τοῦ χωριοῦ οὐμίλους κοριτσιῶν καὶ γυναικῶν, ἄλλοθεν δὲ νεανίας, διευθυνομένους πρὸς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν.

— Ποῦ πᾶνε;

— Στὸ χορὸ, νὰ ψάλλουνη τραγοῦδι.

Ἔοσις ἐν Σαχάρῃ.

Τὸ μολύβι μου καὶ ἕνα χαρτὶ καὶ ἐπὶ τόπου.

Ἐπέρασκα δύο ὥρας θυμῆσιος ὄχι μόνον διότι ἀπήλαυσα τόσης εὐμορφίης, ἀλλὰ κυρίως διότι εὐρίσκον ἐπὶ τέλους τὸ ἀπὸ τόσων ἡμερῶν ζητούμενον μέσον ἵνα γράψω μερικὰ λαϊκὰ τραγοῦδι.

Ἐχόρευσαν διάφορους χορούς, περὶ ὧν δὲν δύναμαι νὰ ὀμιλήσω, μὴ γνωρίζων χορευτικὰ! Παρετήρησα μόνον μετὰ περιεργείας ὅτι πολλὰς ὁ χορὸς δεινὸ μόνον κυκλικὸς, ἀλλὰ καὶ κατὰ μέτωπον. Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἔχω ἰδῆ τοῦτο ἀλλαχοῦ.

Ἴδου τώρα τῶν χωρικῶν ἐκείνων ἀσμάτων μερικὰ:

1) Ἀσπρη μου τριανταφυλλιὰ
χαμαϊδὴ μὴ νηρατζιά
χαρισὴ μὴ τὴν ἀνθὴ σου
δὲς μὴ τὰ λουλούδι σου

Νὰ στολσθῶ, νὰ ρματωθῶ
στὸ χορὸ νὰ κατεβῶ
νὰ ζουρλάνου τοὺς ἐννήα
καὶ τοὺς δηκατέσσερης.

2) α. Σήμερα ἔ-
μαῦρα μάτια μου
σήμερα ἔχομε γεορτή
ἄντε μάτια μ' ἄντε
γεορτή καὶ παραγεόρτη
ἄντε φρούδια μ' ἄντε
γεορτή καὶ παραγεόρτη

β.) Πάνουν οἱ Τοῦρκοι
στὸ τζαμί

Ρωμηοὶ στὸν
ἄη Βασίλη.

γ.) Πουλάκι εἶχα στὸ κλουβὶ
πουλάκι μυρωμένο

δ.) Τὸ τάιζα τῆ ζάχαρι
τὸ πότιζα τοῦ μύσχου.

ε.) Ἐησκανδάλισθηκ' τὸ κλουβὶ
καὶ ἐφύγη τὸ πουλάκι

ς.) Καὶ πάει σμὰ καὶ πάει κοντὰ
πά(ει) πᾶν' στῆς Κυρᾶς τὸ γόνκ.

ζ.) Κι' ἡ Κυρὰ τοῦ ρώτησεν
κι' ἡ Κυρὰ τοῦ λέγει

η.) Πουλι σ' ἄν ποῦ ν' ἀφέντης μας
πουλι' σὰ ποῦ ν' ἀγᾶς μας.

θ.) Πουλὸ μακρὰ τὸν ἀφρησκα
Πουλὸ μακρὰ στὰ ξένα!

Ἐννοεῖται ὅτι ἕκαστον δίστιχον πλατύ-
νεττι διὰ παρεμβολῶν ὡς αἱ τοῦ πρώτου
στίχου.

3) Τὰ λειβάδια λειοκρίζουν
καὶ τὰ μάτια μου δακρύζου
γιὰ τῆς χήρας τ' θυγατέρα
ποῦ φορεῖ τὰ λερωμένα.

— Ρίξ' τα, τσούπα μ' τὰ καῦμένα
βάλλ' ἄσπρα κῆ κεντημένα
καὶ ἔλα βράδυ με τ' ἐμένα
νὰ περνᾶς χαριτωμένα!

— Νὰ σκοντάψῃ τ' ἄλογό σου
μέσ' τῆ μέσ(η) ἀπ' τὸ ποτάμι
κῆ στὴν ἄκρ' ἀπ' τὸ Βαρδάρι (1)

4) Ἀσπρη μου τριανταφυλλιὰ
μὲ κοντζέδες δηκογτῶ
ποιός ἀρνητῆ τὴν ἀγάπη
νὰ τὴν ἀρνηθῶ καὶ ἐγὼ;

(1) Ἀξιοὺς ποταμῶς.

Δέν τ' ν' ἀρνητέη ἕνας γέρος
 ποῦ νη 100 χρονῶ
 Ὅχι γὼ τοῦ παλληκαρίου
 ποῦ μὴ 18 χρονῶ !

5.) Τοῦτο εἶναι καὶ πειρακτικόν.

Ἡ κακιές ἢ συνυφάδες
 βάν' τὸν ἄνδρα μου σε λόγια
 πῶς δὲ γνέθου γὼ ἢ Παζτώνου.

Γνέθου γὼ κή παρηνέθου
 πέντη μῆνες δύο δράχτια
 πότε τᾶγνεσκ' καυμένη !

Τᾶμσα ἦνα κουβάρι
 σᾶν τσ' ὀρνίθας τὸ κεφάλι !

Πέξ' ἢ γάτους, πέξ' ἢ πότικας
 νκακτώσκην τὸ κουβάρι

Τ' κάθηση βρέ νοικοκύρη ;
 ἄει νὰ κάψουμη τοῦ σπίτι !

Νά κζῆ ἢ πότικας
 π' ἀνακάτωση τὸ νῆμα !

6.) α.) Ἀκούσητη τί γίνηκην
 αὐτὴν τὴν ἐδομαδά ;

β.) Ντελὴ μ' ἢ δροσιά μας ἔφυγη
 κή στῆς λικαάδης πάγη.

γ.) Κή στῆς λικαάδης πάγη
 τὸ Δῆμο κι' ἀναγνάντευη

δ.) Ἄν' ξη, Δροσιά μ' ἢ γὼ
 ἄν' ξη Δῆμό μ' τὴν μπόρτα σου.

ε.) Ἄν' ξη Δῆμό μ' τὴν μπόρτα σου
 νὰ σέβω μέσκ νὰ κρυφῶ.

ς.) Πισοῦ, πισοῦ, πισοῦ μωρὴ
 πισοῦ, πισοῦ π' τὴν πόρτα μου.

Εἶναι τοῦτο ἄσμα σύγχρονον ἐν ἱστορεῖ-
 ται συνηθέστατον πλέον γεγονός καθ' ὃ αἰ
 κόραι ὅταν εὐρωσιν ἀντίδρασιν ἀπὸ τοὺς γο-
 νεῖς, φεύγουσιν τὸν πατρικὸν οἶκον κατα-
 φεύγουσι παρὰ τῷ ἀγαπητῷ, ἐξαναγκάζου-
 σαι οὕτω καὶ ἐπισπεύδουσαι τὸν γάμον, ὅχι

ὅμως διὰ τοῦ τετελεσμένου γεγονότος ὅπως
 παρ' ἡμῖν συμβαίνει κατὰ τὰς ἀπαγωγάς,
 διότι ἡ κόρη παραμένει ἄθικτος μέχρι τῆς
 ἡμέρας τοῦ γάμου.

7.) Τὰ μάτια σου, Κατερίνω μωρὴ
 τὰ μάτια σου τὰ παρδαλά
 τὰ φρύδια σ' τὰ γραμμένα !
 τὰ προξενῶ, Κατερίνω μωρὴ
 τὰ προξενῶ, κόρη μ' τοῦ Βασιληᾶ
 τὰ προξενῶ τοῦ μπέυ

Δέ θέλου γὼ, Κατερίνω μωρὴ
 δέ θέλου γὼ τὸ Βασιληᾶ
 δέ θέλου γὼ τὸ μπέυ
 Θέλω πρωτοπαλληκαρο
 ἴπό μέσ' ἀπὸ τῆ χώρα.

8.) Γὼ θὰ πάρου τὸν Ἀνέστη, ποῦ ν'
 [παλληκαρο
 ἀποῦ ξέρει κή χορεύει κή καλὰ τρα-
 γιδάει

Καὶ φορεῖ τῆ φουστανέλλα, σᾶν
 [λουμπούτ πασσᾶς
 κ' ἔκζη νῆρθη τρογοῦροι, κι' ἔπσενη
 [τὸ φεσάκι
 Ἐσκυψην γὰ νὰ τὸ πάρη κή μὴ
 [φίληση
 μάννα κή μ' ἀγάλιαση !

— Μάτια κή φρύδια κή μαλλιά
 πῶς τᾶχεις μπηροδημένα
 Ἐτσι μπηροδέυτηκ κι' ἐγὼ
 Κόρη μου με τ' ἡσένκ !

9.) Κόρη μικρὴ ἀποῦ δα' γὼ
 στὸν ἀργαλειό (ν)υφάει
 με κρουσταλλένιον ἀργαλειό
 με φιλιδιένιο χτένι
 με 32 ποδάρικα
 με 62 καρύλια
 Στὰ δύο ποδαρικά παταῖ
 καὶ στρίζουν τὰ Καρούλια

Θέλου νὰ τὴν καταρκαθῶ
 με μιὰ πικρὴ κητάρη :
 — Κύριε μ' : νὰ τσχισητῆ τ' ἀντί
 νὰ ραῖσθῆ τὸ χτένι
 καὶ νὰ κοποῦν πολλὰς κλωστές

νὰ βγῆ νὰ κομποδέση :
 Νὰ τὴν ἴδουν τὰ μάτια μου
 νὰ τὴν χερῆ ἢ Καρδιά μου !

Πῆραν καὶ μιὰ Ρωμηροπούλα
 κι' ἔλαχην παπαδοπούλα.

10.) Τὴν τρίτη βγαίνου στὸ χορὸ
 μπροστὰ γὰ νὰ χορέψου.
 Κι' ἢ Τόνου; σᾶν μὴ λόγιασε
 κι' ἢ Καπητὰν Νικόλας

πέντη φλουριά μὴ δώρηση
 κή 10 ρουμπιέδης
 κή πάλι δὲν τὰ δέχτηκα
 κή πίσου τὰ γυροῦσα.

11.) Στὴν Κρασιά, μωρὴ Λένιαμ.
 Στὴν Κρασιά, μεσ' τὸ μπουγάζι
 πάτησεν ἕνα καρβάνι.
 Πῆραν ἄσπρα, πῆραν γρόσια
 καὶ φλουριά σημαδεμένα.

12.) Ἐδῶ σιμά, ἐδῶ κοντὰ
 ἐδῶ σιμά στὴ γειτονιά
 μαζόνουντη πηλλάπη διὰ
 γιέμ, ὄλο παλληκαράκια
 σᾶ χρυσᾶ περιστερᾶκια
 Για μιὰ ψιλὴ, γὰ μιὰ λιγνὴ
 γιέμ, γὰ μιὰ καμωμένη
 κι' ὄχ : χαλάλι νὰ τὴν γένη !
 Πῶγει τὸ μάτι σᾶν ἡλῆρὰ
 γιέμ' τοῦ φρύδι σᾶ γαίτανι
 Κι' ὄχ ! χαλάλι νὰ τὴν γένη .
 Τὸ δόλιο τὸ ματίφυλλο
 γιέμ σᾶν κρόσσ(ι) ἀπὸ μαντύλι
 Κι' ὄχ ! χαλάλι νὰ τὴν γένη !

ΑΛ. Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
 Ἐκ Πειραιῶς, Μάτιος 1911

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

— Μὰ τί τὰ ἐγγίξεις; Λουλοῦ! ... Λουλοῦ τί ψάχνεις εἰς τὸ μπουφέ! ... Σὲ παρκαλῶ Λουλοῦ, ἡσύχασε. Μὰ Θεέ μου! Τί ἀδιάκριτη ποῦ εἶσαι Λουλοῦ!

Μαλώνω τὴν Λουλοῦ σιγά-σιγά, ἀλλὰ χωρὶς ἐπιτυχίαν. Ἡ συνάδελφός μου σιωπηλῶς με ἀντιμετωπίζει, στρέφει πίσω ἀπὸ τὸν ὄμον τὴν «γαλίφκν» μορφήν της ἢ ὅποια με ἀφοπλίζει με χαμόγελον ἀκαταμάχητον προπετείας.

— "Α! νὰ τὸ ξεύρης Λουλοῦ, ἄλλην φοράν δὲν ξαναέρχομαι μαζὶ σου. Ἐπὶ τέλους κατὰλαβε πῶς δὲν εἴμεθα στὸ σπῆτι μας! ...

— Ἀληθινὰ, δὲν εἴμεθα εἰς τὸ σπῆτι μας. Εὐρισκόμεθα εἰς τὴν Τύνιδν καὶ εἰς ἐπίσκεψιν παρὰ τῆ ἀξιολόγῃ κυρία Σαμμαμαῦ. Ὡς καλὸς καὶ φιλόξενος; Ἴταλὸς ὁ σωφὸρ τοῦ αὐτοκινήτου μας, ἔγινεν ὀδηγὸς, ξεναγὸς, τσιτσερῶνος, ἔμπορος διαπᾶν ἐμπορεύμα, καὶ δι' ὅ, τι θέλωμεν. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ Βεππίνος μὰς ὠδήγησεν εἰς τὸ «τουνέζικον αὐτὸ σπῆτι.»

— Μὰ τὴν Παναγίαν, εἶνε πολὺ ἐνδικα φέρουσα ἐπίσκεψις σ' τὸ σπῆτι αὐτὸ. Ἰδίως διὰ τὰς ἡθοποιούς σὰν κι' ἐσᾶς. Αἱ κυρία Σαμμαμαῦ εἶνε αἱ καλλίτεροι κυρία τοῦ κόσμου... Ἐβεβλίωσεν ὁ Βεππίνος.

Ἀλλὰ τὸ βλέμμα του καὶ αἱ χειρονομίαι φλυαροῦν πολλὰ, παρὰ πολλὰ ἐπὶ τῆς ἀρετῆς τῶν κυρίων Σαμμαμαῦ, μητρὸς καὶ κόρης ἀμφοτέρων Ἰουδαίων τῆς Τύνιδος...

Αἱ κυρία Σαμμαμαῦ κατοικοῦν μίαν οἰκίαν «ἀλλὰ φράγκα». Ὁ ἀρχιτέκτων, ἀφηρημένως προφανῶς, ἐλησμόνησε σπουδαιότατα ἀρχιτεκτονικὰ στοιχεῖα, καὶ οὕτω ἡ κλίμαξ εἰσορμᾶ λίαν ἀδιακρίτως ἀπ' εὐθείας εἰς τοὺς κοιτῶνας, Μὲ πολλὴν προσοχὴν

καὶ με ἀφρονον ροιζικὸν κατορθώνει κανεὶς νὰ μὴ «πάρη σβάρνκ» ὅλα τὰ σκαλοπάτια "Ας εἶνε. Μὰς εἰσάγει σιωπηλὴ καὶ πένθιμος μία μεσόκοπος γυνὴ τυλιγμένη μέσθ εἰς λευκὰ μάλλινα ἐνδύματα.

Ἡ συνάδελφός μου Λουλοῦ, διαρκῶς ἀναφωνεῖ ἐκπληκτος, ἢ ἀνυπομονεῖ ἢ στροφουρίζει. Τὸ κρεμάμενο κοδάκ της χορεύει γύρω της ὡς δαιμονισμένον.

— Σαλόνη. εἶνε ἐδῶ; "Οχι. Σαλόνη δὲν εἶνε. Ἐχεῖ κρεββάτι Α! κρεββατοκάμαρα θὰ εἶνε... "Α! μπᾶ! τότε τί θὰ ἐγύρευε αὐτὸ τὸ πελώριον μπουφέ.

Σαλόνη, κρεββατοκάμαρα ἢ τραπεζαρία, τί εἶνε δὲν φίνεται.

Ὁργισμὸς γαλλικῶν ἐπίπλων γίνεταί ἐκεῖ, βραβάρως συλλεγέντων καὶ τοποθετημένων ὡς νὰ ἦσαν τὰ λάφυρα διαφόρων ληστοπειρακτειῶν.

Ἦπάρχει κεινοφυγὸς ἐρμάριον, μία δρυϊνὴ δουλάπα, εἰς θαναμάσιος καθρέπτης, ἐν κλειδοκύμβλον. Ἦπάρχει ἀκόμη καὶ μία κλίνη.

Καὶ τί κλίνη! Τρεῖς χωρεῖ ὁ ὄρειγάλινος αὐτὸς κολοσσὸς τοῦ ὁποίου τὰ μαλακὰ καὶ ἐλαστικώτατα στρώματα κλύπτει μαλακότερον ἀπὸ πτίλα ἐφάπλωμα. Ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴν θύραν διακρίνεται εἰς τὸ παράπλευρον δωμάτιον μία ἄλλη κλίνη τριπλῆς χωρητικότητος.

Παρατηρῶ καὶ καταγράφω αὐτὸ τὸ παράδοξον ἐσωτερικὸν τοῦ «τουνέζικου σπῆτιοῦ». Καὶ εἶμαι ὀλίγον ἀποτεθραρημένη. Βαρέα παρκαπετάσματα, γαλλικῆς βιομηχανίας κρέμονται ἀπὸ τὰ δύο παράθυρα. Οἱ τοῖχοι βρῖθουν ἀπὸ χρωμολιθογραφημένα ἡμερολόγια, καὶ ἀπὸ τενεκεδένια περσικά

ρικ. Κάτω μία λεπτὴ ροδίνη καὶ ξεβχυμένη κάπως καρπέττα καλύπτει μὲν τὸ ἐν τέταρτον τοῦ σθροῦ ἀλλὰ καθαροῦ σανιδώματος ἐνῶ καρφωμένος εἰς τὸν τοῖχον κατὰ μῆκος τῆς κλίνης, ἐπιδεικνύει τὴν ὠριότητά του χνουδατὸς τουρκικὸς τάπης...

Ἐπάνω εἰς τὸ κλειδοκύμβλον δύο φωτογραφίαι χαμογελοῦν μεταξύ των. Μία νεαρὰ γυνὴ με κοστοῦμι ταγιέρ, καὶ με τὴν ὀμβρέλλαν της ἀνοιγμένην ἐπάνω ἀπὸ τὸ μεγάλο καλοκαιρινὸν κπέλλον της, καὶ καὶ εἰς νέος με ὑαλιστερὰ μαλλιά.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν νομίζω πῶς εὐρίσκονται στὸ Παρίσι μέσθ εἰς τὸ καμαρίν τῆς θυρωροῦ, μου ἀνέκραξεν ἡ Λουλοῦ γελῶσα τὸν παιδικὸν της γέλωτα. Ὅταν θὰ γυρίσω θὰ πεθάνω ἀπὸ τὰ γέλωτα με τὴν φάτσά ποῦ θὰ κάνῃ ὅταν τῆς πῶ ὅτι τὸ καμαράκι της μοιάζει με «τουνέζικον σπῆτι».

Ἠκούσθησαν ψίθυροι εἰς τὸν παράπλευρον κοιτῶνα, ὅχι ἐκεῖνον με τὸ κρεββάτι ἀλλ' εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον τὸ ὅποσον καὶ ἐκεῖνο θὰ ἦτο κρεββατοκάμαρα. Ἡ θύρα ἠνοιξεν ἐπὶ τέλους, διὰ νὰ εἰσέλθουν αἱ κυρία Σαμμαμαῦ, μήτηρ καὶ κόρη.

Ἡ κυρία Σαμμαμαῦ, μήτηρ προχωρεῖ πρώτη ὄγκωδης, βρεῖα με τὰ κυλινδρικά ἐνός «τραμπάκουλου», ἀληθινῆς ἀμπομπάρδης: τὰ κατώτερα μέλη της εἶνε σκεπασμένα ὅπως σκεπάζουν τῆς γάστρες. Ὁ τεραστίος κορμὸς της κρύπτεται, ἀπὸ τερατωδῶς εὐρὸ «μπολερὸ» χρώματος μὲ μερίγες μελιτζανιῆς, φιόγκους κυκνοῦς, καὶ πράσινα κορδελάκια.

Προχωρεῖ σιωπηλὴ, χωρὶς χαμόγελον, ὡς νὰ μὴ μὰς ἔβλεπε, καὶ ὡς ὑπνωτισμένη: μὰς ἔπεινε τὴν λιπαρὰν της γείρα ἢ ὅποια παγερότατα δὲν ἔσφαζε τὰς ἰδικὰς μας. Καὶ αὕτη ἡ τολμηρὰ Λουλοῦ «ἔχασε τὰ νερά της».

Ἄλλ' εἰς τὰς πτέρνας τῆς κυρίας Σαμμαμαῦ ἠκολούθει ἡ κόρη, τὸ πλέον χαριτωμένον καὶ τὸ πλέον φορτωμένον, τὸ πλέον φλυαρὸν ἐξωτικὸν πτηνόν.

— Καλὴ μέρα σας, πῶς ἔχετε; Εἴσθε καλὰ; Μὰ τί ὠραία ἰδέα ποῦ εἴχατε νὰ

ἔλθετε νὰ μὰς ἰδῆτε... Ὁ Βεππίνος εἰδοποίησε τὸν ἀδελφόν μου διὰ τὴν ἐπίσκεψίν σας. Μὴ προσέχετε τὴν μαυάν... Δὲν σκαμπάζει γαλλικά. Καθῆστε δὰ... Μὰ καθῆστε. Τώρα ἀμέσως θὰ μὰς φέρουν τὸ σερμπέτι καὶ τὸν καφέν.

Ἡ κυρία Σαμμαμαῦ κόρη ὀμιλεῖ ἀπταίστως τὴν γαλλικὴν, με φωνὴν κορσίου. Ἡ προφορά της ὁμοιάζει με σλαβικά, με ρουμανικά, καὶ ἔχει μακρὰ καὶ βραχεῖα ἐντελῶς ἀπροσδόκητα, ὅπως εἰς τὴν Μασσαλίαν. Εἶνε χαριτωμένη. Δὲν ὁμοιάζει οὔτε ὡς Ἑβραία οὔτε ὡς Τυνισία. Ἡ μυτίτσα της, ὀλίγῃ τὸν ἀνήφορον εἶνε θελκτικωτάτη μέσθ εἰς τὰ ὀλοστρόγγυλα μαγουλάκια της, καὶ τὸ στόμα της παρέχει τὴν εἰκόνα τῆς ὑγείας ὅπως τὰ μαῦρα της τὰ λαμπερότατα καὶ γοργοκίνητα μάτια, σκορπίζει γύρω βλέμματα μακῶρα τὰ ὅποια καμμιὰ ἀνκτολικὴ ἠδυσπάθεια δὲν καλύπτει... Μία κομμένη φράντζα παραλληλίζει τὰ φρεϊδιά της, καὶ μία λευκὴ κορδέλλα προσδένει εἰς τὸν αὐχένα τὰς σκληρὰς τρίχας τῆς μαύρης κόρης της.

Ἡ δις Σαμμαμαῦ περιεβλήθη πρὸς τιμὴν μας φερδύτατον σαλβάρι μίαν ἀληθινὴν ζυπ-κυλὸτ ἀπὸ ἰσχύρον ἀτλάζι τόσον χονδρὸν ὥστε θὰ ἐστέκετο καὶ μοναχὸν του ὄρθιον ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ ἐφάνταστος Μεσημβρινός. Καὶ τὸ «μπολερὸ» της εἶνε πολὺπλοκον καὶ πολυσχεδὸς ἀριστοῦργημα ὅπου τὸ μέταλλον ἢ δαντέλλα τὰ ψεύτικα τριαντάφυλλα καὶ αἱ πολύχρωμα κορδέλλα συμπλέκονται ἀρμονικῶς. Ἐγούσα ἀκεραῖαν γνῶσιν τῆς δροσερᾶς καλλονῆς τῆς ἡ δις Σαμμαμαῦ δὲν στεριρευεῖς λόγους, εἰς γέλωτα ἰδίως καὶ εἰς ὅλως παρισινὴν προθυμίαν. Διὰ νὰ μὰς σερβίρη τὸ σερμπέτι μέσθ εἰς «μυστραπᾶν» αὐστριακῆς προελε ὕσεως, τὸν καφέννεῖς φυτζάνια βελγικῆς βιομηχανίας, δέκα φοράς ἐσηκώθη ἐστράφη, καὶ μὰς ἔστρεψε τὴν ἀρεκτὰ εὐρεῖαν ὀσφύν της, καὶ ἔσυρε εἰς τὴν ἄρκαν τῶν φαλάγγων τῶν ποδῶν της τῶν φερόντων λευκοτάτας περινημιῖδας, μικρότατα «πασουμάκια». Καὶ ἔπειτα καθῆσκα, διόρθωσε τὰς πτυχὰς τοῦ σαλβαριουῦ της καὶ ἤρχισε τὸ «κουβεντολόγι» με σταυρωμένους χεῖρας ὡς πραγματικὴ δέσποινα.

Ἡ Δουλοῦ εἶνε κατενθουσιασμένη μαζῆ τῆς.

— Μὰ τί νόστιμη ποῦ εἶνε! Ἀληθινὴ κοῦκλα! Θέλετε νὰ γευματίσετε μαζῆ μαζῆ! Πᾶμε ὀλίγον αὐτοκίνητον; Πῶς τὸ λέγετε αὐτὸ τὸ κόσμημα; Καὶ διατί φράτε τὸ γιλέκον σας σὰν τρικὼ μέσῃ ἀπὸ ρὴν φούσταν; Καὶ διατί ἡ μητέρα σας ἔχει τὰ μαλλιά κοντοκομμένα σὰν ἀγόρι; Σᾶς ἐνοχλῆ νὰ σᾶς φωτογραφίσω;

Ἐντὺς δέκα λεπτῶν εἶχον γίνει παλαιαὶ φίλαι. Ἡ δὲ Σαρμαμά με ἐκάλεσεν εἰς φιλικὴν ἀκουσκουσουριάν» καὶ ἀπ' αὐτὴν πληροφοροῦμεθα ὅτι παίζει πιάνο, ὅτι ὀμιλεῖ ἀγγλικά ὅτι ἡ μαμά τῆς εἶνε ἀκόμη καὶ πάντοτε «τῆς παλαιᾶς μῦθας» ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ μάθῃ ποτὲ γαλλικά, καὶ ὅτι μετὰ δέκα πέντε ἡμέρας τὸ «Μεσσαζερῆ» θὰ μεταφέρῃ ὅλην τὴν οἰκογένειαν εἰς Παρισίους ὅπως καθε ἕτος.

— Ἐεῦρετε ἡμῶς, εἶπεν ἡ δὲ Σαρμαμά γελῶσα. Εἰς τὸ Παρίσι δὲν ντύνομαι ἔτσι. Δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ με πάρουν γιὰ μαξιμουδίτσα. Νὰ, κυττάξετέ με πῶς ἤμουν εἰς τὸ Παρίσι, πέρυσιν.

Καὶ ὑπερήφανος, ἔδειξε τὴν φωτογραφίαν τῆς νεαρᾶς γυναικὸς με τὴν ὀμβρέλλαν καὶ τὸ κοστοῦμι ταγιέρ.

— Ἐγὼ σᾶς προτιμῶ με τὸ σκιδάρι. δηλοῦ ἡ Δουλοῦ τὴν ὁποίαν θέλγουν οἱ τοπιτισμοί. Τί ὄρακιον χρῶμα ἔχετε μέσα εἰς αὐτὸ τὸ περιβάλλον.

Καὶ δὲν εἶνε ἀρκετὸν αὐτό. Ἡ δὲ φίνεται ὡς πλαγγὼν ἐξ ἡλέκτρου διαφανεστάτου χωρὶς φλέβας, χωρὶς λευκώματα. Αἱ παρειαὶ ὁ λαϊκὸς οἱ βραχίονες ἐκ λευκῆς καὶ χνοῶδους σκληρᾶς ἐμπνέουν τὸν πόθον τῆς θωπείας. Καὶ ἔμῳς κἀνεὶ τὴν μοισοκακόμοιρην καὶ τρίβουσα ἐλαφρῶς διὰ τῆς ἀ-

παλῆς χειρὸς τῆς τ' ἀπαλώτερα μάγουλα λέγει:

— Ἄ! χωρατεύετε! Ἐγὼ ποῦ εἶμι τόσον κουρασμένη! Καὶ ἔπειτα ποτὲ δὲν θὰ φθάσω τὴν εὐμορφίαν τῆς μαμάς! ...

✱

Εἶνε προφανέστατον, καὶ δὲν διαμικτυρόμεθα. Πρακτοροῦμεν τὴν κυρίαν Σαρμαμά τὴν ὀγκώδη, τὴν παθοῦσαν καθίζωσιν ἐν τῇ πολυθρόνῃ ἢ ὁποῖα στενάζει ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ἀνθρωπίνου ἐκείνου βουνοῦ. Δὲν σαλεύει κἀν, οὔτε ζητεῖ νὰ μᾶς ἐννοήσῃ, οὔτε κἀν μᾶς προσέχει. Αἱ χεῖρες τῆς με τοῦ βραχίονας, ἀνευ σχήματος, παλουκοειδεῖς, ἀναπαύονται ὡς λευκώματα καυσόξυλα ἐπὶ τῶν γονάτων. Ἄλλ' ἡ φυσιογνωμία καὶ ἡ σιαγῶν ὡς ἐκ θαύματος διέφυγαν τὴν σκοπλημμυρίδα αὐτῆν καὶ ἐπιδεικνύου ἀβραχ καθ' ὀλοκληρίαν καὶ γυμνὰ τὰ ἔγνη καὶ τὰ λείψανα μιᾶς καλλονῆς ὄντως σπικνίς εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς γῆς.

Οἱ ὀφθαλμοὶ, σχεδὸν κίτρινοι, ἀπαρτάλακτως ὀριζόντιοι κοιμῶνται ὑπὸ τὰς μύλιας κυρτομένους ὄφρες αἱ ὁποῖαι διαγράφονται ὑπὲρ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὡς λεπτὴ καὶ μικρὰ γραμμὴ συνήφων ὑπὲρ τὸν δύοντα ἥλιον.

Τὸ στόμα, μικρὸν καὶ κουρασμένον δὲν ἠσύχαζε ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπισκέψως μᾶς. Μίνη ἡ σύντομος καὶ εὐθυτάτη ρὶς πάλ्लεται καὶ ἐπιδεικνύει περιφρόνησιν καὶ μεγάλειον ὄντως ζωϊκόν...

Ἐν τούτοις συγκατανεύει δι' ἐνὸς νεύματος νὰ φωτογραφηθῇ ἀπὸ τὴν Δουλοῦ κοντὰ εἰς τὴν θυγατέρα τῆς, ἢ ὁποῖα συνῆλεξε τὰς χεῖρας ὡς μίαν χωρικτοπούλα, ἀφοῦ ἐστόλισε τὸ πλουμιστὸν τῆς στῆθος μετὰ τὸ κορῶμα τῶν κοσμημάτων τῆς «χρυσῶν πουγγίων, καὶ αὐτὸ ἐμπόρευμα παρισινῶν πρακτορίου...»

ΚΟΛΕΤΤΑ ΒΙΛΑΟΥ

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς, κατὰ πρόσκλησιν τῆς δημοτικῆς Ἀρχῆς Ἀθηνῶν, κατὰ τὸ ἐν τῷ Ναῶ τοῦ

Ἁγίου Κωνσταντίνου τελεσθῆν πάνδημον μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν «Ἀθηνῶν» καὶ βουλευτοῦ Ν. Ψαρῶν

Κ. Γ. Κ. Π. Ω. Π

«Δόξαν ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ στεφάνων πληθῶν» ἐκκληροδότησεν ὁ ὕμνητῆς τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ «πρὸς τοὺς ἀθλοφόρους τῆς πίστεως», τοῦ Σατήρος. Τοιοῦτων πρωταθλητῶν τῆς πίστεως καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ καλούμεθα νὰ συνδοξάσωμεν τὴν μνήμην, καὶ πλέκοντες στεφάνους ἀειθαλῶν ἀνθέων εὐγνωμοσύνης τοῦ Γένους νὰ συνυμνήσωμεν τὸν ὕμνον τῆς ἀθανασίας τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Εὐτυχῆ τὰ ἔθνη εἰς ἃ ἔλαχεν ὁ κλήρος νὰ περιβάλωσι τὴν ἀνάμνησιν τῆς τραγωδίας μιᾶς καταστροφῆς, δι' ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων ἐγκαρδιώσεως πρὸς παραδειγματισμὸν καὶ ἀκοιμήτου ὑπερηφανείας. Παραδειγματιζόμενοι ἐκ τοῦ παρελθόντος δυνάμεθα ὑπερηφανοὶ νὰ στέργωμεν τὸ παρόν. Ἀπὸ τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ἀντλείται ἡ ρώμη εἰς ἀντίδρασιν κατ' ἀτυχιῶν, εἰς ἐμπέδωσιν φρονήματος, εἰς ἐλπιδοφόρον ἐπὶ τὰ πρόσω κίνησιν. Τοιαύτην ἀναδρομὴν τῆς διανοίας πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος ἐπιτελεῖ τὸ καθαγιαζόμενον μνημόσυνον τῆς μεγάλης ταύτης ἡμέρας. Καὶ διὰ τοῦ νοῦ ἀφυπνιζομένη ἡ ψυχὴ, ἀναρριπίζει, μετὰ τὸ πτερόγισμά τῆς, πᾶν αἰσθημα ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα, πίστεως πρὸς τὴν θρησκείαν. Ἡ διπλῆ αὐτῆ πίστις εἶνε ἐκείνη ἣτις ἔφερε τὸν ἔστεμμένον μαχητὴν, — ἀληθῆ προφήτην ἀναγεννήσεως τῆς μελλοθανάτου

φυλῆς, — μέσῃ τῆς τάξεως τῶν ὀκτακισχιλίων φρουρῶν τῆς Σοφίας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Καὶ οὕτω ἡ πορφύρα ἣτις ἐκάλυπτε μετὰ τὴν πάλην τὴν ἄμορφον σορὸν τοῦ μυσταγωγοῦ τῆς διπλῆς ταύτης λατρείας, ὑπῆρξεν οὐχὶ βασιλικὴ πορφύρα σαβανώσασα τὸν ἐνταφιασμὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ Γένους, ἀλλ' ἐξηλίχθη εἰς τὴν ροδίζουσαν νεφέλην τῆς ἀνατολῆς τοῦ σβεννυμένου παρὰ τὴν Πύλην τοῦ Ρωμανοῦ ἑλληνικοῦ φωτός.

Τίς θ' ἀποτολήσῃ νὰ συνθέσῃ εἰς λόγον ἢ χρῶμα τὴν ὑστάτην ἐκείνην σιγμῆν; Αἱ μεγάλαι ἐποποιῖαι ἔχουσι σύντομον τὴν ἀφήγησιν. Τῆς δὲ Πόλεως ἢ ἄλωσις εἶναι τὸ κορύφωμα πάσης ἐποποιίας ἐξ ὅσων ἐχάραξεν ἀνεξιτήλοις γράμμασι, μέσῃ τῆς παρόδου τῶν αἰώνων, ἢ οὐδέποτε ἐκλείψασα ἑλληνικὴ ἐνότης.

Ἐώραζον τῆς φύσεως τὴν ἀνάστασιν αἱ μαγικαὶ τῆς Ἑπταλόφου ἐκτάσεις. Ἄλλ' ἐπένθη τὸν κίνδυνον τῆς Φυλῆς καὶ τῆς Θρησκείας ἡ στρατιὰ τῶν ἀπαρμιλλῶν ἐκείνων ἀνδρῶν.

Τριακοσίων χιλιάδων μαχητῶν ἡ ζώνη περιέσφιγγε τὰ ἀσθενῆ τεῖχη τῆς Βασιλευούσης. Ὁ δ' ὕστατος τῶν ἡγεμόνων αὐτῆς, ἀπορρίπτων ὅλας τὰς προτάσεις τῆς ἀναιμάκτου παραδόσεως, ὠδήγει ἑαυτὸν καὶ τοὺς συναγωνιστὰς του εἰς ἀπεγνωσμένην πάλην,

οὐχὶ ἐλπίζων τὴν ἀπόκρουσιν καὶ τὴν νίκην, ἀλλὰ ζητῶν νὰ θεμελιώσῃ, διὰ τῆς κοινῆς θυσίας, τὸν βωμὸν εἰς ὃν θὰ προσήρχοντο οἱ προσκνηταὶ τοῦ μέλλοντος, κομίζοντες τὴν θυσίαν τοῦ ἀτομικισμοῦ καὶ τοῦ συμφέροντος ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως.

Προφητικῆ ὑπῆρξε τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου ἡ ἔμπνευσις. Διὰ τοῦ μαρτυρίου τῆς στρατιᾶς του ἐθεμελιώθη ὁ βωμός.

Καὶ σήμερον, τῇ εὐγενεῖ ἔμπνεύσει τῆς πρωτενούσης τοῦ λεγομένου ἐλευθέρου κράτους, προσκνηταὶ καὶ ἡμεῖς ἐρχόμεθα νὰ ὁμώσωμεν τὴν θυσίαν

Ἡ πρωτεύουσα τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος γεφυροῦται καὶ τὴν σιγμὴν ταύτην, δι' ἀρρήκτου ἀλύσεως τιμῶν παρακαταθηκῶν· μετὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας.

Καὶ τῆς ἀλύσεως ταύτης ἕκαστος κριτικὸς εἶναι μιᾶς ἱστορικῆς σελίδος ἐνεπίγραφος ἀρραβῶν, παραδιδόμενος ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ ἀπὸ αἰῶνος εἰς αἰῶνα.

Εἰς τὸ μικρὸν τοῦτο Βασίλειον, τὸ ὁποῖον ἀνέκλυψεν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ἐκείνου, συνεκεντρώθησαν ἀπὸ ὀκτῶ δεκαετηρίδων ἤδη τὰ βλέμματα τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς ἐκείνων, οἵτινες, ἐν τῇ γαλήνῃ καὶ τῇ ἐγκαρτερήσει τῆς πίστεως, προσδοκῶσι νὰ ἴδωσι τὴν πλήρην πραγματοποίησιν τῶν ὑπομνήσεων τοῦ βανκαλιστικοῦ ὕμνου διὰ τοῦ ὁποῖου ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἐλίκνισεν τὰ ὄνειρα τεσσάρων ὀλοκλήρων αἰώνων. Διότι μετὰ τέσσαρας ὀλοκλήρους αἰῶνας ἡ ὑπόσχεσις, ὅτι «μετὰ χρόνια καὶ καιροὺς» θὰ ἦτο πάλιν ἰδική μας τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων ἡ λάμψις, ἐσφυρηλάτησε νέον κριτικὸν ἐθνικοῦ ἀρραβῶνος, κηρυσσομένου τοῦ ὑπὲρ πίστεως καὶ ἐλευθερίας ἐγεροῦ τοῦ ἀπὸ τὸν ἅγιον Πατρῶν παρὰ τὴν μονὴν τῆς ἁγίας Λαύρας. Ἀπὸ θείας λοιπὸν ἔμπνευσεως οὐχὶ θρηῆνον θανά-

του, ἀλλ' ὕπνου λικνιστικῆν μελωδίαν ἐτόνισεν ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ τὴν ἐπιούσαν τῆς καταστροφῆς. Καὶ ἡ ἀφύπνησις ἐγένετο.

Νικήτρια ἡ ζωὴ ἐπανῆλθεν ἡ δ' ἀπροσπάτετος Μεγάλῃ Ἰδέᾳ τῆς ὑποσχέσεως ἐκείνης, ἀνεύρισκε τὴν ἐλευθέραν πλέον γῆν, ἔνθα γαλουχοῦσα καὶ κρατύνουσα, θ' ἀνίστατο διὰ τῶν ἰδίων τέκνων τῆς, ὑπέρλαμπρος καὶ καταναγάζουσα, φάρος τηλαυγῆς, καλῶν εἰς ἐλπίδα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν τοὺς χειμαζομένους ἐν τρικυμίαις διωγμῶν καὶ βασάνων δουλείας.

Τοιαύτη ἡ ἀποστολὴ τοῦ μικροῦ τούτου κράτους.

Ἄνευ τῆς θείας ταύτης ἀποστολῆς οὔτε θ' ἀνίστατο διὰ θανατοῦργου ἀφυπνίσεως, οὔτε θὰ εἶχε λόγον, ἀναστηθὲν νὰ ἐπιζήσῃ.

Ὁ μέγας ἥρωας ἄλλης τινὸς ἐποποιίας ἐκράυγαζε διὰ τῆς λύρας τοῦ ψάλτου αὐτοῦ :

Τοὺς εὐγενεῖς ἢ εὐ ζῆν
ἢ εὐ θανεῖν χρεῖ.

Ἐθγενῆς τῆς φυλῆς ἡμῶν ἡ παράδοσις ἔδωκε τὸν καλὸν θάνατον εἰς τοὺς μαχητὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ δώσῃ τὴν εὐγένειαν τῆς ζωῆς εἰς τοὺς φύλακας τῶν ἐθνικῶν παρακαταθηκῶν.

Κράτη ὁμοίαν ἔχοντα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐντολὴν πρέπει νὰ ὀδεύωσι αἰσιοδοξοῦντα.

Πατριωτισμὸς ἄνευ αἰσιοδοξίας εἶναι πολλάκις δύναμις ἐπιβλαβῆς.

Πατριωτισμὸς μεμψιμοιρῶν καὶ μὴ ἀγόμενος εἰς νέας πάντοτε ὁρμὰς πρὸς ἔργα, εἶναι ἀνωφελῆς θυσία.

Ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ τοῦ Θεοῦ ἀπηχεῖ πάντοτε ἡ εὐχὴ πρὸς τὴν ὑπέρομαχον στρατηγὸν, ὅπως δωρήσῃ νίκας κατὰ βαρβάρων.

Τοιούτων νικητῶν στέφανον ἐπιφυλάττει ἡ μοῖρα καὶ διὰ τὸ ἀναγεννηθὲν ἑλληνικὸν κράτος.

ΑΙ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΜΕΝΑΙ

Ὅπως τ' ἀνθρώματα ὑπομνησκούν τὴν δύναμιν ἐνὸς ἀγίουεῖς τοὺς πιστοὺς τῆς ἐκκλησίας του, οὕτω καὶ αἱ εἰκόνες, αἱ φωτογραφίαι, τὰ χίλια δύο ἀναμνηστικὰ κομποτεχνήματα, τὰ ὁποῖα ἐπληρμύριζον τὴν αἴθουσαν τοῦ ἱατροῦ Βατσάνου ὑπεθυμίζον τὴν δόξαν τοῦ φίλου μου ἱατροῦ εἰς δόξας τὰς γυναικῆς ἐκείνης, αἵτινες, συνεκεντρώθησαν ἐκεῖ διὰ νὰ ἀναμείνουν τὸν θάνατόν του, καὶ αἱ ὁποῖαι ἔκλειον.

Ὅταν, κατὰ τύχην, ἐξηρχόμην τοῦ κοιτώνοσ του, αἱ γυναικῆς αὐταὶ με ὄρμην με ἐπλησίαζον, καὶ αἱ σπασμέναι φωναὶ των μοῦ ὑπέβχλλον χιλιάς ἐρωτήσεσ. Τί νὰ τοὺς ἀποκριθῶ ; Τὸ πρῶν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ Βατσάνου εἶχεν εἰπῆ εἰς τοὺς συναδέλφους του :

— Μὴ με βραχνίζετε περισσότερον !

Καὶ ὁ ἱατρὸς εἶχεν ἀναχωρήσει.

Τῶρα, μέσα ἀπὸ τὰ δυτικὰ παράθυρα τῆς αἴθουσης του διὰ τῶν καταβιβασμένων λεποῦφῶν παρκαπετασμάτων, εἰσέδουν εἰς τὴν αἴθουσαν αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. Με βεθύγατα ἐρυθρὰς γραμμὰς ἐχρωμάτιζον τὸ ἐπάνω μέρος τῶν ἀντικρινῶν τοίχων. Ἀκόμη βλέπω τὴν πορφύραν αὐτὴν, ἣτις ἐξετείνεται ἐπάνω εἰς μεγάλην εἰκόνα παριστῶσαν τὸν φίλον μου ἐργαζόμενον εἰς τὸ γραφεῖον του. Τὸ ὑπέρομαχον μέτωπόν του ἐθωπεύετο ἀπὸ τὸ φῶς, χάρις εἰς τὸ ὁποῖον ἡ σιατῆ τῶν κογχῶν τῶν ὀφθαλμῶν του ἐγένετο βεθυτέρα καὶ πλέον ὑπερήφρη καὶ ἀλλοθι βεθυτέρα ἢ νεκρωτάτη μορφή του, ἣτις ἐφάνετο δεσπόζουσα τοῦ φίλου τῶν γυναικῶν, αἵτινες συνωνθοῦντο περὶ ἐμὲ.

Ἦσαν δέκα, δώδεκα ἴσως. Δὲν τὰς ἐ-

γνώριζον. Ἡ καθέμια μοῦ ἐφάνετο κομψή, πλουσίως ἐνδεδυμένη. Ὅλοι ἀνετρίχιαζον, ἐσήκωναν τὰς ὤμοπλατας, ἐμόρφάζον ἐκ τῆς θλίψεως. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς των ἐδιάβραζα τὴν σκοτεινότεραν ἀγωνίαν, καὶ εἰς τοὺς μορφαμοὺς τῆς ὀδύνης διέκρινα βεθύτατα τὸ ψυχικὸν ἄλγος. Πῶς λοιπὸν ! Ἐκεῖνος ὅστις χθὲς ἀκόμη ἦτο ὁ κύριος τῆς ψυχῆς καὶ τῶν σκέψεων των, ὁ κύριός των τέλος, ὁ θεὸς των ἐμελλε ν' ἀποθάνῃ ;

Ὅταν αἱ ἀφελεῖς φίλαι τοῦ Ἰησοῦ ἡγρούπουν παρὰ τὸν Πανάγιον τάφον, ἐγνώριζον ὅτι τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀνίστατο ἐκεῖνος.

Ἄλλ' αἱ περιστοιχίζουσαι με γυναικῆς ἐκεῖναι με τοὺς διεσταλμένους ὀφθαλμοὺς, δὲν ἐπίστευον εἰς θαύματα ἦσαν ὑπερμέτρως εὐφροεῖς, ἀνῆκον ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν ἐποχὴν των. Δὲν ἐπίστευον εἰς τίποτε, καὶ αὐτὸ ἦτο πρῶτη ἀφορμὴ τῆς νευρικότητός των. Δὲν ἐπίστευον εἰς τίποτε ἄλλο πλέον, παρὰ μόνον εἰς τὴν δύναμιν ἐκείνου, ὅστις τόσον καιρὸν ἐχρησίμευσε εἰς τὴν συνείδησίν των, ὅστις ἀνεζωπύρωσε τὴν προσωπικότητὰ των τὴν κτεστραμμένην, ὅστις τὰς ἐσταμάτησε εἰς τὸ χεῖλοσ τῆς ἀβύσσου, ὅστις τὰ ἐποδηγέτησε, τὰς καθωδήγησε, τὰς ἐξυπηρέτησε, τὰς ὑπεδούλωσε, ἐκείνου τέλος τὸν ὁποῖον ἐλάτρευον. Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὴν ἐσπέραν ἐκείνην εἶχε νικηθῆ. Τί θ' ἀπεγίνοντο αὐταὶ ;

Καὶ με ἠρώτων ;

— Δὲν ὑπάρχει καμμία ἐλπίς ;

Καὶ ἀκουμποῦσαν εἰς τὰς παρειὰς των τὰ συνεσφιγμένα δάκτυλα.

Ἦσθονόμην ὅτι αἱ γυναικῆς ἐκεῖναι ἐφοβοῦντο ἐκυτὰς, καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐφοβοῦ-

μην δι' αὐτάς. Ἐφοβούμην μέσα εἰς τὴν αἵθουσαν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσεν ἡ νύξ. Καὶ ἐσυλογιζόμην.

— Ἀλήθεια, τί θὰ γίνοντο αὐταὶ αἱ μισότρελλαις γυναικίαις ὅταν θὰ λείψῃ ὁ Βατσάνο ;

Ὁ μελλοθάνατος μ' ἐκάλει πάλιν πλησίον του. Ἦθελε νὰ μένω κοντά του με τὴν ῥάχιν στηριζομένην εἰς τὰ προσκέφαλα. Ἐπόθει νὰ ζήσῃ ἀκόμη καὶ ἔστρεφε τὰ βλέμματα ἱκετευτικὰ πρὸς τὰ τελευταῖα φέγγη τὰ ὁποῖα ἐχρωμάτιζον τὸν ὀρίζοντα.

Ἐπλησίασα, καὶ ἤγγισα με τὴν χειρὰ μου τὴν χειρὰ του.

— Ὅχι, τόσο κοντά.

Ἐχρειαζέτο ἕλον τὸν ἄερα τοῦ δωματίου. Ἐνέυσεν πρὸς τοὺς εὐρισκομένους πρὸς τὸ προσκέφαλόν του ἡ ἀπομακρυνθῶν. Ἐμείνικεν μόνου. Ἐστεικ εἰς τὸ κούφωμα τοῦ παραθύρου.

Τότε ἐψέλλισε.

— Μίλησέ μου...

Τὴν σκέψιν μου ἀκόμη ἀπησχόλει ἡ σκηνὴ ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχον μὸλις διαφύγει. Τοῦ ὠμίθηκα περὶ τῆς ἀγάπης, περὶ τῆς συγκινήσεως τῶν ἀσθενῶν ἐκείνων, διὰ τὰς εὐχὰς τὰς ὁποίας ἀνέπεμπον.

Μὲ ἤκουσε χαμογελῶν. Πόσον πικρὸν ἦτο τὸ χαμόγελόν του. Δὲν ἦτο πλέον ἡ ὥρα δι' εὐχὰς. Ἀλλὰ δὲν ἐμειδίκα με τόσον εἰρωνίαν δι' αὐτό.

— Ἄ! ἔκαμεν. Εἶναι ἀκόμη μέσα ;

Καὶ τὸ χαμόγελόν του ἔγινε πενθιμώτερον.

— Περιμένουν...

Ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν

— Ὅπου καὶ νὰ εἶνε ! ... ὅπου καὶ νὰ εἶνε ! ...

Ἐπειτα δὲ καταβλῶν μεγάλην προσπάθειαν προσέθεσε.

— Ἐνθυμεῖσαι πόσον ἤμην ὑπερήφανος διὰ τὴν θεραπείαν των ; καὶ διὰ τὴν μέθοδόν μου ; Ὡ ! πόσον ὑπερηφάνειαν ἤσθανόμην ! Τὸ ἐνθυμεῖσαι ! Ζητεῖ κανεὶς μήπως ὑπάρχει, μήπως ὑπολείπεται μέσα εἰς τὴν ἀταξίαν των κανὲν ἀμματος καὶ υγιῆς ἔνστικτον, καὶ περὶ αὐτὸ τὸ ἔνστικτον δι-

μιουργοῦμεν μίαν νέαν συνειδήσιν...

Καὶ ὅσα ἀπήγγελε τὸν ὀρισμὸν αὐτὸν τὸσον ἐνεψυχοῦτο.

— Μὴ κουράζεσαι, τῷ εἶπα.

Ἐκεῖνος ὕψωσε τοὺς ὤμους.

— Μὴ σέ μέλει καὶ θ' ἀναγκυθῶ ἀρκετά...

Εἰς τὸ βλέμμα του ζωηρῶς διέκρινε τὴν φλόγα ἐκείνην τὴν ὁποίαν τόσῳ ἐθαύμαζα ἄλλοτε, καὶ ἤτις ἐσβέσθη ἀπὸ μιᾶς ἐβδομάδος.

— Βλέπεις, εἶπε με φωνὴν βεβιασμένην, ἦτο καλὴ μέθοδος ! Ἦτο ἓν ἀριστούργημα γλυπτικῆς. Ἐδημιούργησα ψυχὰς ἐντελῶς νέας, καθαρὰς, δικυγεῖς υγιεῖς. Τῆς ἐχάρισα ἀρετὰς καὶ σεμνότητα. Θαυμασιὰ μέθοδος ! Χάρις εἰς τὴν μέθοδόν μου, τὰς ἠμπούσα νὰ πίνουσι κίθαρα, νὰ καπνίζουσι ὄπιον, νὰ μορμνίζονται, τὰς ἐστέρησα ἀπὸ τὰς πλέον ἠδονικὰς χαρὰς των, διὰ νὰ τὰς ἀναγκάσω νὰ ζαναγυρίσουν πάλιν μέσα εἰς τὸ κοινωνικὸν πλαίσιον. Μὲ καταλαμβάνεις ; Διότι αὐτὸ ποῦ ὀνομάζομεν ἠθικὴν, σεμνότητα, κατάστασιν φυσιολογικὴν εἶνε τὸ νὰ εὐρισκώμεθα μέσα εἰς τὸ πλαίσιον... Ἄ ! λοιπόν, πιστευσέ με ! Δὲν γνωρίζω ἐὰν εἶχα δίκαιον νὰ τὰς θεραπεύσω ! Μὴ ἀπορεῖς.

Δὲν παρακληρῶ διόλου, σὰς βεβαίῳ. Ἀλλὰ δὲν γνωρίζω πλέον τί ἐζήτησα. Δὲν καταλαμβάνω πλέον ! ... Ἀδύνατον νὰ φαντασθῆς πόσον τὰς ἐτυράννησα. Ἀντέτασσα τὴν θέλησίν μου κατὰ τῆς ἰδικῆς των ! Ἄ ! τί μάχη ! ... τί μάχη ! Καὶ διατί ; Πῶς ὁ λόγος ; Κατακαυμένη ἀνθρωπότης, ποῦ δὲν μπορεῖς νὰ χαρῆς ὅπως σοῦ ἀρέσει, ὅσον ἠμπορεῖς καὶ ὅπως ἠμπορεῖς, καὶ γρήγορα γρήγορα πρὶν ἔλθῃ τὸ τέλος... Μοὶ λέγεις ὅτι περιμένουν ; ἔξω ; ... Ἐέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ τί περιμένουν ; Περιμένουν λοιπόν νὰ τὰς ἐλευθερώσω ... Ὅταν θὰ πεθάνω, ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχει ἡ θέλησίς μου... Ὡ ! σὲ ζηλεύω... Ὅτὰ τὸ ἰδῆσαι καὶ θὰ πεισθῆς...

Ἐσιώπησε. Ὁ ρόγγος τὸν ἀπέπνιγεν. Εἶχεν ὀμιλήσει ὑψηλοφώνως

Οἱ ἄλλοι ἐπανήλθον εἰς τὸ δωμάτιον. Εἰς τὰς ἐξ ἤρχισεν ἡ ἀγωνία, καὶ ἐτελείωσε μαζὴ με τὴν ζώην εἰς τὰς ἑπτὰ. Κλαίων τοῦ ἔλεισα τὰ βλέφαρα, διότι τὸν ἠγάπων καὶ ἔπειτα τὸν ἀφῆκα εἰς τὰς φροντίδας

τῆς θρηνοῦσης οἰκογενείας του, καὶ ἐπανήλθα εἰς τὴν αἵθουσαν.

— Ὅταν ἤνοιξα τὴν θύραν, αἱ ἀνεμνενοσαι γυναικίαις ὤρμησαν πρὸς ἐμέ. Ἀλλ' ὅταν ἐξήνεγκα τὴν τρομακτικὴν λέξιν, δὲν ἔρρηξαν τὰς κραυγὰς τῆς ἀπογνώσεως τὰς ὁποίας ἐπερίενα καὶ ἐφοβούμην. Ἦκουσα μόνον πνιγμένους λυγμούς. Καὶ ὕστερα μία καταπληκτικὴ σιγὴ ἐβάρυνε ... Ἐπανεῖδα τὰς μορφὰς των καὶ τῶρα ἐγένοντο σκληρὰ, τὰ χεῖλη ἐσφίγγοντο, ἀκίνητος ρυτίς ἠυλάκωνε τὸ μέτωπον, τὰ βλέμματα ἀτενῶς προσηλῶντο εἰς τὸ κενόν, τὰ βλέφαρα δὲν ἀνοικοκλείοντο, οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ζηροὶ δακρῶν. Ἀλλ' εἰς τὰς χειρονομίας καὶ τὰ κινήματα ἐνυπῆρχε κατὰ τὸ ἀπάνθρωπον ποῦ με ἐπάγασε. Μήπως ἦτο τὸ ἔργον τοῦ δαίμονος ὅστις κατεκυρίευσεν πάλιν τὰ παλαιὰ θύματά του ; Μήπως εἴσθε βέβηλοι ὅτι δαίμονες δὲν ὑπάρχουν ;

Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐφέραμεν τὴν σοδὸν τοῦ φίλου μου εἰς τὸ κοιμητήριον, συνήτησα ἐκ νέου τὰς γυναικίαις ἐκείνας, καὶ τότε ἐνόησα διὰ ποῖον θέμα εἶπεν ὁ Βατσάνο πῶς μ' ἐζήλευε. Ἦσαν ὄντως ἀπελευθερωμένοι !

Ἰπὸ τὸ προσωπεῖον σεμνῆς θλίψεως,

διέκρινε τὸν πυρετὸν τῶν ἐπανακτηθέντων ἐλαττωμάτων, τὴν χαρὰν τῶν νέων ἐρώτων. Δὲν εἶχον πλέον τὴν μορφὴν τῆς ἀγωνίας. Ὁ δαίμων, ἱκανοποιημένος προσέδιδε τὸ στίλβος τοῦ αἵματος εἰς τὰς ροδαλὰς παρειὰς των. Μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐσημειώθησαν ὀλίγαι νευρικαὶ κρίσεις, ὡς ἄλλη ἐπιθετικὴ παλινδότησις βουλήσεως θνησκούσης μέσα εἰς τὰ τέως δουλωμένα αὐτὰ στῆθη. Ἀλλὰ βραδύτερον, ὅταν τὸ θορυβῶδες γῶμα ἐκάλυψε τὸ φέρετρον, ἠκολούθησα τὰς ἀσθενεῖς ἐκείνας τοῦ ἱατροῦ Βατσάνου.

Ἐπανήρχοντο εἰς τὴν πόλιν ἐλεύθερα, με λαμπυρίζοντα βλέμματα, ὡς ἐν ἐκστάσει... Καὶ τότε ἀνεμνήσθη τῆς φράσεως τοῦ ἀτυχοῦς φίλου μου.

— «Κατακαυμένη ἀνθρωπότης ποῦ δὲν τολμάς νὰ χαρῆς ὅπως θελεῖς, ὅσον καὶ ὅπως εἰμπορεῖς καὶ γρήγορα-γρήγορα, πρὶν ἔλθῃ τὸ τέλος ! ...»

Τότε εἰς τὸν οὐδὸν τοῦ Κοιμητηρίου, ἐστάθη καὶ ἐγώ, καὶ ἐψιθύρισκα ὅπως ἐκεῖνος.

— Δὲν καταλαμβάνω πλέον...

— Μὴ ζητεῖτε ὅμως ἐπιμύθια τῆς ἀφιγήσεως ταύτης. Ἐὰν εἶδα αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ σὰς τὰ διηγοῦμαι ἀπλῶς...

B. ΒΑΛΜΕΡ.

ΕΙΣ ΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ ΤΩΝ ἼΑΘΗΝΩΝ..

Ἐκτελοῦνται παντὸς εἶδους τυπογραφικαὶ ἐργασίαι, ἤτοι ἐκτυποῦνται : Βιβλία, Περιοδικὰ, Καταστατικὰ Συλλόγων, Πίνακες Τραπεζῶν καὶ Ἐταιριῶν, Διπλότυπα, καὶ ὅτι δήποτε ἄλλο μετὰ μεγίστης ταχύτητος καὶ ἀκριβείας
16—ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ—16 (ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ)

Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀγγελίκα πρὸ διετίας κυκλοφόρησασα προκνήγγειλε τὴν συγγραφὴν ἔργου ὑπὸ ἐπιγραφὴν «Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ» προὶόν τοῦ καλάμου τοῦ τότε εἰσαγγελέως τῶν ἐν Κορίνθῳ πρωτοδικῶν κ. Χριστοῦ Π. Τραπεζαντίου (πρόβλ. Ἀγγελίκα ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ 24 Μαρτίου 1909.)

Εἶναι βεβαίως εὐχάριστον ὅτι ἄνδρες τοιαῦτα κατέχοντες ὡς ὁ ὑπὸ κρίσιν συγγραφεὺς πολιτικῶν ἀξιωματικῶν ἀσχολοῦνται περὶ τοιαύτης συγγραφῆς, τὰς ὥρας τῆς σχολῆς αὐτῶν οὕτω διαθέτοντες εἰς ἐξέτασιν ὑφίστων θεολογικῶν ζητημάτων. Τοῦ δὲ προκειμένου ἔργου προέτρεξε καὶ φήμη ἀγαθὴ ὡς μέλλοντος ἐξετάσῃ τὸ μέγα γεγονός τῆς καταδίκης τοῦ ἐνανθρωπίσαντος Θεοῦ ὑπὸ δικαστικῆν καὶ νομικῆν ἔποψιν. Καὶ διὰ τοῦτο εὐλογος ἦτο ἡ μετ' ἀνυπομονουσίαις ἀνακωχή, ἀφοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ πρώτην ἴσως φοράν, πλὴν μικρῶν διατριβῶν ἐν ἐφημερίσιν καὶ περιοδικῶν, ἐγένετο ὑποκείμενον ὁ Κύριος ὑπὸ τοιαύτην ἔποψιν, καὶ μάλιστα ὑπ' ἀνδρὸς νομομαθοῦς.

Φέρε ἤδη ἐξετάσωμεν τί ἐμπεριέχει τὸ δημοσιευθὲν ἔργον ὑπὸ ἐπιγραφὴν «Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ.»

II

Βραχύτατος τοῦ συγγραφεὺς πρόλογος αἰτεῖται τὴν ἐπιείκειαν τοῦ ἀναγνώστου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι προτότυπον παρουσιάζει ἔργον, ὑπὸ τοιαύτην ἐκδογὴν ἐξετάζων τὸ προκείμενον θέμα, εἶτα δὲ καταγράφει τὰς πηγὰς καὶ τὴν φιλολογοίαν. Ἀλλ' ἐν ταύτῃ τῇ ἀναγραφῇ σφάλλεται ὁ συγγραφεὺς σημειῶν μόνον κριτικῶν τῆς ἐπιγραφῆς ἐκάστου βιβλίου ὅπερ ἐπωφελήθη, πρ-

αὐτῶν λείπων τόπον καὶ χρόνον ἐκδόσεως, καὶ ἀκριβῆ καταγραφὴν τῶν ὀνομάτων ἐκάστου συγγραφεὺς, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ νῦν ἰσχύουσα συγγραφικὴ μέθοδος. Εἶναι δὲ τοῦτο ὄντως ἀπαραίτητον, διότι ὡς ἀτελῶς ὁ συγγραφεὺς καταγράφει τὰς πηγὰς, δὲν εἶναι εὐκόλος ἢ ὑπὸ τῶν ἐρευνητῶν ἀνεύρεσις καὶ ἐξέλεγχξις τῆς ἀληθείας καὶ γνησιότητος τούτων.

Ὁ συγγραφεὺς ἰσχυρίζεται ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ ὅτι ἔδωκεν ὄνομα «Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ» ἀνάλογον πρὸς τὴν ὕλην ἣν πραγματεύεται καὶ εἶναι πεπεισμένος ὅτι τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐξιστοροῦν κατὰ δικαστικὸν τύπον τὰς ποινικὰς κατηγορίας τοῦ Ἰησοῦ τὰ ἀναπτύξῃ τὸ διαφέρον μετ' ἑξῆς παντὸς ἄλλου βιβλίου τοῦ ὅπερ τὸ ἀντικείμενον ἤθελεν εἶναι εἰλημμένον ἐκ τῆς αὐτῆς ἱστορίας.

Ταῦτα ἀναγράφει κατ' ἐμὲ ὅμως κριτῆν, ὁ συγγραφεὺς κάθε ἄλλο ἢ τὸ προσῆκον ὄνομα ἔδωκεν εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ. Διότι ὄντως ὡς ἐκ τοῦ μικροῦ προλόγου καταφαίνεται, προϋτίθετο μὲν ὁ συγγραφεὺς νὰ καταστήσῃ ὑποκείμενον τῆς ἐρεύνης τὴν δίκην τοῦ Ἰησοῦ, παρεσύρθη ὅμως ἐν τῇ ἀμεθοδῶ μελέτῃ αὐτοῦ, καὶ ἐνῶ ἄλλο ἐξήγγειλεν, ἕτερον ὅμως παρουσίασεν ἔργον. Διότι δὲν ἔχει θέσιν βεβαίως ἡ ἐπιγραφὴ «Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ» εἰς βιβλίον, ὅπερ ἐνῶ ἐμπεριέχει 336 σελίδας, τὸ προέχον ζήτημα, ἢτοι ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ ἐξετάζεται εἰς τὸ τέταρτον τῶν σελίδων, πᾶσι δὲ αἱ ἄλλαι ἀναγράφουσι ζῆνα ὅλας πρὸς τὸ ὑπὸ κρίσιν θέμα ζητήματα. Ἐὰν τὸ ἔργον ἔφερε τὸν γενικὸν τίτλον «Ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ Κόσμῳ» ἢ «Ἡ Ἱστορία τοῦ Ἰησοῦ», ὁ συγγραφεὺς ἦν εὐρίσκατο μᾶλλον ἐν τῇ ἀληθείᾳ.

Ἡ Ἰσπανίς χορεύτρια

Ὁ θαυμάσιος πίναξ τὸν ὅποιον ἐξέθηκεν εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Ἐκθεσιν τῶν Παρισίων ἡ ζωγράφος δις Σοφία Λασκαρίδου.

Ἀφίνω ὅτι ἀμεθοδῶς ὁ συγγραφεὺς κατατέμνει τὴν ὕλην, ἀναγράφων ἐν ἀρχῇ προλόγους, προεισαγωγὰς, εἰσαγωγὰς, καὶ διαίρων τὸ ἔργον εἰς ἐκτοντάδας ὁλοκλήρους βραχυτάτων κεφαλαίων, ὧν τινὰ συγκοινωνοῦνται ἐκ μόνων πέντε στίχων καίτοι ὀλοκλήρους ἢ διαίρεσις τοῦ ἔργου, διότι ὕλην 336 σελίδων ὁ συγγραφεὺς διαίρει εἰς τρία βιβλία! Τὸ πρῶτον δὲ βιβλίον ἀριθμοῦν περὶ τὰς 120 σελίδας διαίρεται εἰς πέντε μέρη! καὶ εἰς ἄπειρα κεφάλαια, τὰ ὅποια ἔχουσι νέκν ἀριθμησιν εἰς ἕκαστον μέρος, ἀλλὰ καὶ ταῦτα τὰ βραχέα κεφάλαια πάλιν διεροῦνται εἰς ἄλλα τμήματα, εἰς τρόπον ὥστε συμπύρονται οἱ τῶν κεφαλαίων ἀριθμοί, καὶ διακόπτεται ἐκ τῆς βραχείας καὶ πολὺσχιδοῦς διαίρεσεως ὁ εἶσμος τῶν ἰδεῶν.

Ὅπως δὲ περιττὴ ἦτο ἡ ἀναγραφή ὡς ὑποσημειώσεων ὀλοκλήρων καὶ μακρῶν περιουσιῶν ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς, ἀναφερομένων μάλιστα εἰς γεγονότα ἄσχετα μὲ τὸ κυρίως θέμα, ὅπερ ἔδει νὰ εἶναι ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ, ἐνῶ ἡ ἀπλή παραπομπὴ θὰ ἦτο ἐπαρκὴς πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας τῶν ἱστορουμένων γεγονότων.

Εἶναι δὲ περιεργον ὅτι, ἐνῶ ὁ συγγραφεὺς τὴν μακρὰν καὶ ἀχρηστον ταύτην ἀναγραφὴν ἀρχίζει ἐκ τῆς πρώτης σελίδος, σταματᾷ ταύτην ἔως τὴν 257 σελίδα ὡσεὶ ἀπηυδηκῶς, εἰς τὰς κατόπιν δὲ σελίδας, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνεται καὶ τὸ διὰ βραχέων ἱστορούμενον κύριον θέμα, ὁ συγγραφεὺς παραλείπει τὴν καταγραφὴν τῶν ἐκ τῶν πηγῶν τῆς Νέας Γραφῆς περιόδων, περιοριζόμενος μόνον εἰς ἀπλᾶς παραπομπὰς.

Εἶπον ἀρχόμενος ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν βιβλίον δὲν φέρει τὸν ἀρμόζοντα τίτλον καὶ ἀποδεικνύω τούτο παρρηκτικῶν ἀνακλίων τὴν ἐμπεριεχομένην ὕλην.

Ἡ προεισαγωγή ἐμπεριέχει ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ τὰς ἀληθῶς ἀπαραιτήτους πληροφορεῖς περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς γενήσεως τοῦ Κυρίου καὶ περὶ τῶν ἡρώων καὶ ἀρχόντων τοῦ Ρωμ. κράτους.

Ἐν δὲ τῇ εἰσαγωγῇ, κεφαλαίῳ ὑπερ ἐμπεριέχει δέκα διὰ μόνον στίχους, ὁ συγγραφεὺς προλέγει, ὅτι θὰ ἐξετάσῃ πρῶτον, πρὶν εἰσελθῆ εἰς τὴν κυρίως ὑπόθεσιν, τὴν θρησκείαν τοῦ ἑβραϊκοῦ λαοῦ, τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα τῆς ἐποχῆς καὶ τὴν ἠθικὴν τῶν λαῶν κατὰ στασιν, διότι ταῦτα, ὡς ἀναφέρει, δέον νὰ γίνωσι γνωστὰ κατὰ πρῶτον λόγον, ἅτινα ὡς ἔφην εἰπὼν καὶ ἐξετάζει εἰς πολλὰς δυσανάλογους σελίδας. Καὶ αὕτη ἡ ἐξέτασις ἀρχεται ἀπὸ τὴν ὅλως ἄσχετον ἐποχὴν τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ, οὗ ἱστορεῖται ὁ βίος, συνεχίζόμενος εἰς τὴν διαμονὴν τῶν Ἑβραίων ἐν Αἰγύπτῳ καὶ προχωρεῖ οὕτως εἰς τὴν περιλιπτικήν περὶ ἀφρασίαν, δύνανται τις εἰπεῖν ὀλοκλήρου τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς. Ὁ συγγραφεὺς ἐνταῦθα ἔχει ὑποκείμενον οὐχὶ τὴν δίκην τοῦ Ἰησοῦ, ὡς προσεπεγράφει τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἀλλὰ τὴν Ἑβραϊκὴν ἱστορίαν, διήκουσαν ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως, τοῦ Σαοὺλ, τοῦ Δαβὶδ, τῆς αἰγυπτιαστικῆς Βαβυλωνίας καὶ τῆς ὑποταγῆς εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον μέχρι τοῦ Ἡρώδου, γεγονότα ὅλα ταῦτα ἐντελῶς ζέοντες πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς δίκης τοῦ Κυρίου.

Εἶτα ἐν τῇ σελίδι 61 ἀρχεται ἡ ἐξέτασις τῆς θρησκείας τῶν Αἰγυπτίων, ἐξ ἧς ὁ συγγραφεὺς νομίζει ὅτι ὁ Μωϋσῆς ἠντλησε πολλὰ διδάγματα στρυφνῆς λίαν ὡς ἐξῆς ἀναγράφει «Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῆ ὅτι ὁ Μωϋσῆς δὲν ἦτο ἐκθὺς γνώστης πάσης τῶν Αἰγυπτίων σοφίης ὡς αἱ πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀναφέρουσι, καὶ ὅτι ἐκ τῆς σοφίας ταύτης τῶν Αἰγυπτίων ἠντλησε πολλὰ διδάγματα. Ἀλλ' αἱ θρησκευτικαὶ τοῦ Μωϋσέως διδασκαλίαι ἐπὶ τῆς μονοθεΐας, παρουσιάζουσι σύστημα θρησκευτικῶν πολὺ διάφορον τοῦ συστήματος τῶν Αἰγυπτίων, ἂν καὶ εἰς πολλὰς λεπτομερεῖας συναντᾶται μετὰ τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν τῶν Αἰ-

γυπτίων». Ὁ συγγραφεὺς ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἀποδεχθῆ ὅτι, ἐὰν ὁ Μωϋσῆς εἰς πολλὰς λεπτομερεῖας συναντᾶται μετὰ τῶν θρησκευτικῶν ἰδεῶν τῶν Αἰγυπτίων, τότε τὸ σύστημα αὐτοῦ δὲν θὰ ἦτο πολὺ διάφορον τοῦ συστήματος τῶν Αἰγυπτίων. Ἀλλ' ὅμως ὁ Θεόπτης Μωϋσῆς ἐν τῇ ἀποστολῇ καὶ ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν Ἑβραίων ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ὑπῆρξεν μόνον ὁ ἐκλεκτός, καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ σοφία αὐτοῦ ἦσαν ζέοντι πρὸς τὰς ἰδίας του γνώσεις καὶ πρὸς πᾶσαν ἀνθρωπίνην ἱκανότητα, ἦσαν ὀδηγίαι θεοῦ δοθεῖσαι ἐν γῆ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ (Ψαλμ. 136). Ἄλλως τε ὁ Μωϋσῆς ἐπίστευε εἰς ἓνα Θεόν, καὶ ἀληθῶς αἱ μονοθεϊστικαὶ ἰδέαι αὐτοῦ ἦσαν πολὺ διάφοροι, τῶν ἰδεῶν τῶν Αἰγυπτίων, οἷτινες ἦσαν πολυθεῖσαι ἀστρολάτρι καὶ κτηνολάτρι.

Ἐξετάζονται εἶτα αἱ θρησκείαι τῶν Χαλδαίων, Φοινίκων, Βαβυλωνίων, Περσῶν, καὶ αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων. Εἰς σελίδας δὲ εἴκοσι ἐξετάζονται αἱ αἱρέσεις αἱ παρὰ τῷ Ἰουδαϊκῷ λαῷ κρατήσασαι, ὑπὸ διαφόρους ὀνομασίας, ὡς καὶ τὰ φιλοσοφικὰ συστήματα, ὧν τὴν ἐξέτασιν δικαιολογεῖ (σελ. 112) ἐπειδὴ τὸ ὑπ' ὄψιν θέμα εἶναι ἐξ ἴσου θρησκευτικὸν καὶ δικαστικόν, ἐπάγεται δὲ καὶ γνώμη ὁ συγγραφεὺς ὅτι διὰ τῆς Στοᾶς τῶν Στωϊκῶν ἐπετεύχθη ἡ κατανόησις τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ ἀκοπος εἰσαγωγή τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀρετὴν, ὅπερ ἀνακλήθῃ καὶ οὐχὶ ὡς τυπογραφικὸν ἀβλεπτικὸν μετέτρεψεν.

Διότι ἡ στωικὴ φιλοσοφία θεβρίως συνετέλεσε κάπως ἀλλ' οὐχὶ διὰ ταύτης ἐπετεύχθη ἀκόπως ἡ κατανόησις καὶ διάδοσις τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου, ὅπερ ἐγένετο ἐκ θείας ἀποκαλύψεως, κατόπιν τισούτων αἰμακτηρῶν χριστιανικῶν διωγμῶν.

Δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει, ὡς ἐπιγράφεται καὶ ὑπερ ἀρχίζει ἐκ τῆς σελίδος 125, δύναται ὁ συγγραφεὺς νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπανευρίσκει κάπως τὸ θέμα αὐτοῦ μετὰ μακρὰν παραπλάνησιν. Καὶ θὰ ἦτο ἀληθές τοῦτο καθ' ὅσον ἐξετάζει τὴν Ἑβραϊκὴν νομοθεσίαν, ἂν ὄντως ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ διεξήγετο ἐν τῇ τοιαύτῃ πραγμα-

τικῇ βάσει καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου.

Τοιουτοτρόπως ἀπὸ τῆς σελίδος 125 ἀρχεται μακρὰ μετ' ἀπεραντολογίας ἀνάπτυξις τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐπὶ Ἀβραάμ διωκοῦντο οἱ Ἑβραῖοι δι' ἐγγράφων νόμων, δι' ἐθίμων καὶ ἠθῶν. Ἡτο δὲ ὄντως περιττὴ ἡ μέχρι τῆς σελίδος 211 σχοινοτενὴς αὐτῆ ἀνάπτυξις ἐπὶ θεμάτων μὴ ἐχόντων τὸ διαφέρειν τοῦ ἐπιμάχου ζητήματος. Ἡ κατὰ τοὺς θεσμούς τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς τιμωρία διαφόρων ἀδικημάτων, κλοπῆς ὑπεξαιρέσεως, φόνου ἢ ληστείας, ἀρπαγῆς καὶ ἄλλων σαρκικῶν ἐγκλημάτων, εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ κατηγορίαν ὅστις ἐνομίσθη ὡς ψευδοπροφήτης, ὡς σφετεριστῆς τῆς ἐξουσίας τοῦ Καίσαρος. Αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοιούτων ἀδικημάτων εἶδει ἐπισταμένους νὰ ἐξετασθῶν. Οἱ Ἀρχιερεῖς τῶν Ἑβραίων ὡς γινώσκται τοῦ νόμου, δὲν δικαιολογοῦνται τοιαύτην κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ δικτυπώσαντες, ἀφοῦ ἐγνώριζον τὰς προφητικὰς τοῦ Μωϋσέως προρρήσεις «Προφήτην ἀναστήσω αὐτοῖς ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν καὶ δώσω τὰ ῥήματα ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ καὶ λαλήσει αὐτοῖς καθ' ὅτι ἐντέλλομαι αὐτῷ» (Λευίτ. 18.18).

Τὸ δικαίωμα τοῦ Procurator Gae-saris καὶ ἡ νόμιμος καὶ σταθερὰ καὶ εὐσυνειδήτος ἐνάσκησις τούτων εἶνε τὸ πρόσχον ζήτημα ἐν τῇ νομικῇ ἀπόψει τῆς δίκης τοῦ Κυρίου. Διότι ἰδίως ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Κισσαρικοῦ ἐπιτρόπου ἐπῆλθεν ἡ διὰ σταυρικῶν θανάτων τελείωσις ἐνός ἀθώου.

Ὁ Πιλάτος εἶχε δυνάμει τῆς Κισσαρινῆς ἐπιτροπικῆς πληρεξουσιότητος, δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου ἐπὶ τῶν κατηγορουμένων, ἐπὶ δὲ τοῦ Ἰησοῦ ἐπανειλημμένως ὁμολόγησεν ὅτι δὲν εὗρεν αἷτιον (Ματθ. ΚΖ. 24. Μαρκ. ΙΕ. 10, Λουκ. ΚΓ. 5, Ἰω. ΙΗ. 39). Ἀλλ' ἐν τούτοις μετὰ τοιαύτην πασιδήλον Ἡγεμονικὴν ὁμολογίαν, ἀντὶ νὰ ἐνασκήσῃ τὸ ἀπόλυτον αὐτοῦ δικαίωμα ἐπὶ ἐνός ἀνεγνωρισμένου ἀθώου, παρασυρθῆς ὑπὸ τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ, ἀνεγνώρισεν ἐνοχὴν ἐν τῷ Ἰησοῦ, καὶ εἶτα προσεπάθησε διὰ τῆς ἀσκήσεως ἐτέρου προνομίου νὰ σώσῃ τὸν ζῶν διδῶν χάριν. Ἡθῆλθεν ἐ-

νασκῶν ἔθιμον ἀπολύσεως ἐνός κακούργου ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τοῦ Πάσχα νὰ ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦν, ἀλλ' ὁ ὄχλος πάλιν παρέσυρεν αὐτὸν ἵνα ἀπολύσῃ τὸν ληστὴν Βαραβάν. Καὶ οὕτω ὁ Ἡγεμονικὸς ἀρχὼν διέταξε τὸν θάνατον ἐνός κατηγορουμένου ἐν ἐπανειλημμένως ἀνωμολόγητεν ἀθῶων.

Ἡ ἀξιοκατάκριτος καὶ προφανὴς τοῦ Πιλάτου ἐνοχὴ ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Κυρίου, ὡς κατέδειξεν ἐπιφανῆς νομομαθῆς, δηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι δυνάμει τῆς lex jueia de-vi publica ἰσχυούσης ἐν ταῖς ὑποτελέσει τῆς Ρώμης χώραις, ἡ δύνατο νὰ ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦν, ἐφαρμόζων τὰς αὐστηράς ταῦτάς ποινὰς κατὰ τῶν θορυβωδῶς ἐκζητούντων τὴν ἐνοχὴν ἀθῶων κατηγορουμένων.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ κρινομένου ἔργου ἀνομολογῶν (σελ. 213) ὅτι αἱ Ρωμαῖοι δικαιοκτικῆς τῶν Κισσαριτικῶν ἐπαρχιῶν εἶχον εἰς ἀποκλειστικὴν δικαιοδοσίαν τὰ ἀδικήματα ὅσα τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἐπέσυρον. Ἀλλ' ἀντὶ, ὡς ὤφειλεν, ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Πιλάτου ἐνασκήσεως τούτων, νὰ ἐνδικατρίψῃ, παρέργεται τὸ μᾶλλον ἐπίκαιρον τοῦ θέματος σημεῖον ἀναγράφων: «Τὴν θέσιν καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἀπεσταλμένων τούτων τῆς Ρώμης εἰς τὰς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς ἐπαρχίας τοσοῦτον σαφῶς καθώρισεν ὁ Dupin ἐκ τῶν Ρωμαϊκῶν νόμων, ὥστε θεωρεῖται καθ' ἡμᾶς ὡς ματαία πολυπραγμοσύνη ἢ εὐρυτέρα ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀνάπτυξις». (σελ. 215).

Ἀληθῶς ἀπροσδόκητος εἶναι ἡ κρίσις καὶ γνώμη αὕτη τοῦ συγγραφέως. Διότι εἰς Ἄλλος συγγραφεὺς εἰς Γαλλικὴν γλῶσσαν συνέγραψε καὶ ἐξέδοτο τὸ 1863 ἔτος, ἦτοι πρὸ ὀλοκλήρου ἡμίσεως αἰῶνος, ἐν Παρισίοις, σχετικὴν μονογραφίαν ἐκθέτων τὰ δικαίωμα τῶν Κισσαριτικῶν ἐπιτρόπων, θεωρεῖται ματαία πολυπραγμοσύνη ἢ ἀνάπτυξις τοῦ ζητήματος τούτου, ὅπερ ἐν τούτοις ἀπετέλει τοῦ συγγραφέως τὸ πρόσχον θέμα. Ταῦτα δὲ ἔγραψεν ὁ συγγραφεὺς μάλιστα καθ' ἣν στιγμὴν ὅλως ἠγνώσει τὴν Ἑλληνικὴν μετάφρασιν τοῦ Dupin ὑπὸ Κωνσταντίνου Νεστορίδου, ὑπολαμβάνων τὸ ἔργον τοῦτο ἐν τῇ Γαλλικῇ μόνον γλώσσῃ ἐν ἣ συνεγράφη ὑπάρχον. Καὶ ἐὼ ἡ ἔκθεσις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν δικαιομάτων τοῦ

Πιλάτου, ὅστις ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Κυρίου ὑπεσημείωσε τὸ Veto, θεωρεῖται ὡς ματαία πολοπραγμοσύνη, ἐν τούτοις ὁ συγγραφεὺς θεωρεῖ χρήσιμον πρὸς ἀνάπτυξιν, τὴν μακρὰν παράφρασιν τῆς Ἰακκιᾶς καὶ Νέας Ἰρραφῆς περὶ ὅλων ἀσχετῶν πρὸς τὸ θέμα ζητημάτων.

Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ συγγραφέως καθίσταται ἔτι μᾶλλον παράδοξος, ἀφοῦ ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ ἔργου αὐτοῦ ὁμολογεῖ ὅτι τοῦ Dupin τὸ Βιβλίον εἶναι τόσον σπάνιον, ὥστε καίτοι ἀνεζήτησε τοῦτο ἐκ Παρισίων, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνεύρη καὶ ἀγοράσῃ ἐν ἀντίτυπον, ὅτι δὲ λόγῳ τῆς τελείας τοῦ ἔργου ἐξαντλήσεως δὲν ἀναγράφεται μηδὲ ἐν τοῖς βιβλιοτοῖς καταλόγοις μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔργων τοῦ Dupin. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὁμολογία αὕτη τοῦ συγγραφέως, περὶ τοῦ ὅτι ἀποπερατώσας τὸ ἔργον αὐτοῦ δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοῦ Dupin τὴν συγγραφὴν, καὶ ὅτι κατόπιν λαβὼν γνῶσιν ταύτης, ἠναγκάσθη πολλὰς νὰ ἐπιφέρει μεταβολὰς εἰς τὸ συντεταγμένον ἤδη ἔργον αὐτοῦ, δὲν εἶναι νομιζόμενα ἐποικιοδομητικῆ ἐξομολόγησις διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν συγγραφικὴν ἐπιμέλειαν ὡς πρὸς τὴν ἐρευναν τῶν πηγῶν.

Καὶ ἐν τούτοις τοῦ Dupin τὸ ἔργον πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοῦ μεταφράσεως ἀναφέρουσιν ἐν ἀξιοσπουδάστῳ ἄρθρῳ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 318 φύλῳ τοῦ «Ἀγγελιαφόρου Μεσολογγίου» ὁ ἐγκριτὸς ἱεροκλήρυξ τῆς Ἐπισκοπῆς Δημητριάδος καὶ Ζαγοράς κ. Πολύκαρπος Ἰ. Συνοδικὸς ἀρχιμανδρίτης. Ὁμοίως καὶ ἐν ἑτέρῳ περιφημῷ ἄρθρῳ ὑπὸ ἐπιγραφὴν «Ὁ Πιλάτος ἐνώπιον τοῦ Ρωμαίου δικαίου» ὅπου ἐδημοσίευσεν ὁ διαπρεπὴς νομομαθὴς ὁ νῦν ἐκπρεπέστατος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς κ. Νικ. Π. Δημητρακόπουλος ἐν τῇ «Ἀκροπόλει» τῆς 15 Ἀπριλίου 1907, καὶ ἐν τῇ δικαστικῇ ἐφημερίδι «Δικαιοσύνη», ὅπου ἔδει νὰ μὴ ἀγνοῖ ὁ συγγραφεὺς.

III

Δὲν ἐπιλαμβάνομαι τῆς κρίσεως διὰ μακρῶν περὶ ὅσον ὁ συγγραφεὺς ἐκθέτει ἐν τῷ δευτέρῳ τοῦ βιβλίου μέρει περὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Κυρίου, ἣν ἐξετάζει ἀπὸ τῆς σελίδος 217 μέχρι τῆς σελίδος 289, καθ'

ὅσον ὁ συγγραφεὺς σκοπὸν προέθετο διὰ τοῦ ἔργου αὐτοῦ νὰ ἐξετάσῃ ὑπὸ δικαστικὸν τύπον τὰς κατηγορίας τοῦ Ἰησοῦ (σελ. 11), καὶ οὐχὶ νὰ συγγράψῃ τὸν βίον τοῦ Κυρίου. Ἀλλως ὁ συγγραφεὺς ἀνομολογεῖ τὴν διὰ τὸ πρῶτον ζήτημα ἀρμοδιότητα αὐτοῦ, ἐνῶ τὸ ἀνακρινόμενον διὰ τὸ δεύτερον ἀναφίνεται ἐκ πολλῶν καὶ σπουδαίων μάλιστα περὶ τὰ θεολογικὰ ζητήματα ἀδλεπτημάτων. Ἐν σελίδι 220 συγκαταριθμεῖ μεταξὺ τῶν μαθητῶν καὶ φίλων τοῦ Κυρίου τοὺς Εὐαγγελιστὰς Μάρκον καὶ Λουκᾶν.

Ἐπὶ αὐτῷ ἀμάρτυρος γνώμη ὅτι ὁ Μάρκος ἦτο ὁ νεανίσκος ἐκεῖνος ὃν ὁ ἴδιος ἀναφέρει ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ αὐτῶν Καὶ εἰς τις νεανίσκος ἠκολούθει αὐτῷ, περιβεβλημένος σινδῶνα ἐπὶ γυμνοῦ καὶ κρατοῦσιν αὐτὸν οἱ νεανίσκοι. Ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδῶνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ» (Μαρκ. ΙΔ. 50) ὅπου συνέβη κατὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Κυρίου. Ὁμοίως ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς μητρὸς τοῦ Ἰωάννου Μάρκου ἦτοι τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου ἐτελέσθη ὁ Μυστικὸς δεῖπνος (Μαρκ. ΙΔ. 12—25) καὶ ὅτι ὁ Μάρκος ἦτο ἐκ τῶν ἐβδομήκοντα μαθητῶν τοῦ Κυρίου ὅπου κατὰ τὸ Βον αἰῶνα ἀνεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἐπιφάνιου τοῦ Κύπρου (πρὸς Κατ' Αἰρέσεων 51,6 Migne 41,595). Αἱ γνώμαι αὗται εἰσὶν ἀσύστατοι ἐφ' ὅσον ἐπίσημος μαρτυρία ὑπάρχει τοῦ πρεσβυτέρου Ἰωάννου ὅστις ἀντιρρητῶς εἶναι αὐτότος ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὅτι Μάρκος ἐρμηνευτὴς Πέτρου... οὔτε γὰρ ἤκουσε τοῦ Κυρίου, οὔτε παρηκολούθησεν αὐτῷ ἢ γνῶμην δίδεσσε Πάπιοις ὁ Ἱεροπόλεως (πρὸς Εὐσεβίου Ἐκκλησ. Ἰστορ. III, 39).

Ἐπομένως ὅτε ὁ Μάρκος καὶ ὁ Λουκᾶς, οὐ μόνον φίλοι καὶ Μαθηταῖοι τοῦ Κυρίου δὲν ὑπῆρξαν ποτέ. ἀλλ' οὔτε ἄν ἐγνώρισαν μηδὲ παρηκολούθησαν μηδὲ ἤκουσαν τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἦσαν ὁ μὲν Μάρκος ἀκόλουθος καὶ ἐρμηνευτὴς τοῦ Πέτρου, ὁ δὲ Λουκᾶς συναργὸς καὶ συνοδοιπόρος τοῦ Παύλου. Δὲν ἤκουσαν λοιπὸν τοῦ Κυρίου ἀμφοτέρω, ἀλλ' ἔγραψαν καθὼς παρέδωκαν αὐτοῖς οἱ ἐξ ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται τοῦ Λόγου ὡς ὁ Ἱερὸς Λουκᾶς ἀνομολογεῖ (Λουκ. Α. 2).

Σπουδαιότητα δ' εἶναι καὶ ἑτέρα τοῦ συγγραφέως ἀνακρίβεια, ἢ σύγχυσις εἰς τὴν περιπίπτει (σελ. 283) ὑπονοῶν καὶ νομίζων τὴν τράπεζαν τὴν ἐν Βυθάνιᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ὡς αὐτὸν τοῦτον τὸν ἐν τῷ ὑπερώῳ μυστικὸν τοῦ Κυρίου καὶ τελευταῖον δεῖπνον. Περὶ τῶν δεῖπνων τούτων ὁμιλοῦσιν εὐκρινῶς τὰ ἱερὰ κείμενα τῶν θεοπνευστῶν Εὐαγγελιστῶν εἰς τρόπον ὅστε τῶν γεγονότων τούτων οὐδέως νὰ ἐπιτρέπηται σύγχυσις (πρὸς Ματθ. ΚΣΤ. 6—17, Μάρκ. ΙΔ 3—12, Λουκ. Ζ, 36—40, ΚΒ 7—10, Ἰω. ΙΓ. 2).

Ἀλλ' ἐπίσης ἢ ἐπισημειώτερα εἶναι ἡ ἐν σελίδι 296 κρίσις τοῦ συγγραφέως, ἣτι τάχα ἀντίφασις φαινομενικῶς ἐνυπάρχει μεταξὺ τῶν Εὐαγγελιστῶν ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς καταδίκης τοῦ Κυρίου ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου. Καὶ τοῦτο διότι οἱ μὲν πρῶτοι δύο συνοπτικοὶ Εὐαγγελιστᾶι ἀναφέρουσιν ὅτι, τὴν πρωίαν ἐγένετο τὸ Συμβούλιον τῶν Ἀρχιερέων ὅπου ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸν πρῶτον Ἰησοῦν τὴν πρωίαν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς τὸ Πραιτώριον. ὁ δὲ Λουκᾶς ὅτι τὴν πρωίαν ἔφερον τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου. Ὁ συγγραφεὺς νομίζει ὅτι ἀνευ τῆς γνώμης τοῦ Λουκᾶθὰ ἐξυπακούετο ἐκ τοῦ νοήματος τῶν ἄλλων Εὐαγγελιστῶν ἢ ἰδεῖν ὅτι τὴν νύκτα τῆς Πέμπτης ἔφερον τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου καὶ ἐδικάσαν οἱ Ἀρχιερεῖς ἀφοῦ τὴν πρωίαν ἐκείθεν ἤγαγον αὐτὸν εἰς τὸν Πιλάτον. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὕτη πίπτει, διότι καὶ οἱ τέσσαρες Εὐαγγελιστᾶι τονίζουσιν ὅτι τὴν νύκτα ἐγένετο τὰ διάφορα ἀποπήματα κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, τὴν δὲ πρωίαν ἐγένετο τὸ συμβούλιον ἐνῷ ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἤγαγον ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου ἐπειδὴ εἰς ἐκείνους οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα» (X. ΙΗ, 31) ὡς μὴ ἔχοντος κατ' ἐκείνην τὴν χρονικὴν περίοδον τὸ jus Gladii, ὅπου τότε ἀνῆκεν τῷ Ρωμαίῳ Ἡγεμόνι. Τὰ γεγονότα ταῦτα σαφῶς μαρτυροῦσιν τὰ θεόπνευστα κείμενα τῶν ἱερῶν συγγραφέων (Ματθ. ΚΖ, Μάρκ. ΙΒ, Λουκ. ΚΒ, 66, Ἰω. ΙΗ, 28), ὡς ἀναπτύσσει τὴν συμφωνίαν τῶν Εὐαγγελίων

ἐν ἐκτάσει καὶ ὁ ἐλλόγιμος διδάκτωρ τῆς θεολογίας κ. Παν. Ν. Τρεμπέλας (πρὸς Μην. Παρτ. Ἀθηνῶν ἔτος Ι'. τὸ Δράμα τῆς Σταυρώσεως σελ. 2704).

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου ἐξ 120 ὃν ἀμαρτῶρας ὀρίζει ὁ ὁ συγγραφεὺς (σελ. 298) δὲν εἶναι ἀληθὴς εἰς 72 μέλη ὀριζόμενος, καὶ ὅπου Συνεδρίον ἰδρῦθη τὸ 107 ἔτος Π. Χ. ἐκ τῶν τριῶν διακεκρυμένων ἐβραϊκῶν τάξεων ἀποτελούμενον, ἦτοι τῶν ἱερέων τῶν πρεσβυτέρων ἢ γερόντων, καὶ τῶν σοφῶν ἢ γραμματέων.

Τὰ ἀδλεπτήματα ταῦτα καταδηλοῦσιν ἐναργέστατα, ὅτι τὸ ἔργον πόρρω ἀπέχει ἐπιστημονικῆς χροιάς καὶ ἀπορον φαίνεται τὸ πλῆθος τῶν σφαλῶν εἰδήσεων, ἀφοῦ ὁ συγγραφεὺς ἐν τῇ σχετικῇ τοῦ ἔργου ἀγγελίᾳ ἀνομολογῶν ὅτι μετέχει νομικῆς καὶ θεολογικῆς μορφώσεως. Καταφαίνεται δὲ ἐκ μὲν τῆς ἀφιέρωσός τοῦ ἔργου εἰς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Κορίνθου Κυρ Βαρθολομαίον. ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐμαθήτευσεν ἐν τῇ Ἱερᾷ ἐπισκοπῇ Χελκίδος, ἐξ ἄλλου δὲ ἄρθρου αὐτοῦ περὶ Ἱεροσαλτῶν δημοσιευθέντος ἐν τῇ ἐφημερίδι «Χρόνος» ὅτι ἀπεφοίτησεν ἀνδρῶν ἀπατώματι τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς.

IV

Τοιαύτην γνώμην διατυπώνω διὰ τὸ προκειμένον ἔργον «Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ» ὑποδεικνύουν τὰς ἀτελείας αὐτοῦ, ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ συγγραφεὺς ὑπέσχετο ὅτι θὰ παρουσίαζεν ἔργον ἐπιστημονικῆς ἀξίας, ἀπὸ νομικῆς ἰδίᾳ ἀπόψεως ἐξετάζων τὸ σπουδαῖον γεγονός τῆς καταδίκης τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ, καὶ ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ταύτῃ στηρίζεται πᾶσα ἡ ἐμὴ ἐπὶ τοῦ ἔργου κρίσις. Ἀλλως δὲν δύναται τις νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔργον δύναται νὰ σταθῇ ὡς λογογραφικὸν ἀνάγνωσμα. Ἐν τοιαύτῃ ὁμως περιπτώσει δὲν δύναται οὐδαμῶς νὰ στηριχθῶσιν ἀξιώσεις κύρους ἐπιστημονικοῦ ἐξ οἷας δῆποτε ἀπόψεως τοῦ ἱστορουμένου ζητήματος. Μόνον δὲ ἡ λογογραφικὴ μορφή τοῦ προκειμένου ἔργου

δύναται να επιτρέψη και των άλλων άλλων μὲν πλὴν ἀσθέντων ὅπως πρὸς τὸ θέμα πληροφοριῶν, περὶ τοῦ Ἀγιοταφίτου Πατρὸς, ὅστις ὡς ὑποθέτω μὴδ' ἀνάγκη εἶχε τοιαύτης διασημείσεως.

Ἄλλὰ καὶ ἄπορον φίνεται τὸ ἔτι ὁ συγγραφεὺς δικαστικὸν τότε πρόσωπον καὶ μάλιστα Εἰσαγγελεὺς, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἐκδότην τὸ τὸσον προαγγελθὲν ἔργον αὐτοῦ ὡς ἐπιστημονικὸν συγγραμμά, νὰ καταστήσῃ ἀντικείμενον κερδοσκολικοῦ λαχείου, καταρρίπτων οὕτω ἐλουσίως τὸ κῦρος καὶ τὴν σεβαστότητα τοῦ ἰδίου ἔργου, τοσοῦτω μᾶλλον ἀφοῦ ὁ ποινικὸς νόμος προβλέπει περὶ τοιούτων ἐκ τύχης κερδῶν ἀνεξαρτήτων τῆς εὐτελοῦς ἐκ τῆς κλειρωτῆδος ἀμοιβῆς, τὸ τοιοῦτον ὁμολογῶν ἀλάττω, καὶ τὸ πῶς οὐδὲν εἶχε διὰ τὸν συγγραφέα ἀντίκτυπον.

Ἐκ τούτων ὅλων νομίζω ὅτι ὁ συγγραφεὺς δὲν ἀφορμήθη ἐκ τῆς ἐργασίας τοῦ Saluator καὶ τῆς ἀνκίρεσεως τοῦ Dupin (ὡς ὑπολογίζει ὁ ἐν τῇ Νέᾳ Σιών κρίνην προβλ. 1909 σελ. 457), ἀφοῦ τοῦ Dupin τὸ ἔργον ἦτο ἐντελῶς ἄγνωστον εἰς τὸν συγγραφέα κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν, θεωρῶ δὲ ἄγαν δυσχερῆ τὴν ἐν δευτέρᾳ ἐκδόσει βελτίονα τοῦ θέματος ἀναπτύξιν μὲ ὅλας τὰς ὑπὸ τῆς «Νέας Σιών» ὑποδεικνυομένας εἰς τὸν συγγραφέα νέας καὶ πλουσίας πηγὰς, ἄνευ γενικῶς τοῦ ἔργου κατ' οὐσίαν καὶ τάξιν μεταβολῆς. Ἐὐελπιστῶ ὅμως ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἐν τῷ ὑπὸ μελέτην νέῳ αὐτοῦ ἔργῳ «Περὶ ἑθναϊκῆς Νομοθεσίας» ὅπερ ἐν τῷ κρινόμενῳ ἔργῳ προαναγγέλλει (σελ. 130) θέλει προνοήσῃ ὅπως ἐπιστημονικώτερον καὶ πλέον ἐπιμελημένως καταρτίσει τοῦτο, ἐνδιατρίβων εἰς τὴν ἐκθεσιν τῶν κυρίως γεγονότων, εἰς τὴν καταγραφὴν τῶν χρησίμων μόνον πηγῶν, εἰς τὴν εὐρυθμίαν τῶν κεφαλαίων διαίρεσιν, ἵνα ὄντως παρουσιάσῃ βιβλίον ἀνάλογον ἐπιστημονικῶς πρὸς τὸ διαφέρον τοῦ θέματος. Διότι ἀληθῶς δὲν ἐπιτρέπεται τοιαῦτα ζητήματα νὰ ἐξετάζωνται ὡς ὁδοῦ πάρεργον, ἄνευ τῆς προσήκουσας βραδείας καὶ κρίσεως καὶ μάλιστα ὑπὸ ἐπιστημόνων καὶ τῶν ἐν ἀξιώμασιν ἀνδρῶν.

Κατόπιν πολὺ ἐμοῦ (πρὸβλ. Ἀνάπλασιν ἀριθμ. 142 τῆς 11 Νοεμβρ. 1909 καὶ Νέᾳ Ἡμέρᾳ Τεργέστης ἀριθμ. 1837 τῆς 13) 26 Φεβρουαρίου 1910) ἐδημσίευσαν ὁμοίως βιβλιοκρισίαν τοῦ προκειμένου ἔργου «Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ» οὐδεμίαν εὐρόντες ἐν αὐτῷ ἐπιστημονικὴν ἀρετὴν, τὸ ἐπίσημον ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων «Νέα Σιών» (πρὸβλ. τόμος Θ' σελ. 457 ἐνῷ ὁ κρίνων ἀνομολογεῖ ὅτι ὁ συγγραφεὺς ὀνομάζει τὸ ἔργον αὐτοῦ «Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ» δικαίως πρωτότυπον, διότι διὰ πρώτην φοράν παρουσιάζεται σύγγραμμά ἐκ 336 σελίδων εἰς ὅπερ μόλις ἡ κυρία ὑπόθεσις ἀναφέρεται ἐν τῇ 289 σελίδι, ἐξ οὗ καταδηλοῦται ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ συγγράμματος παρέλκει.

Ἐνῷ δὲ ὁ συγγραφεὺς ἀποπειρᾶται ἐνικαῶς νὰ δικαιολογήσῃ τὰς τοιαύτας ὑπεροχίους παρεμβάσεις καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὸ ἀλληλένδετον τῶν γεγονότων ὅμως πᾶν τοῦναντίον συμβαίνει, καὶ ἡ ἐν ἰδιαιτέρῳ μικρῷ κεφαλαίῳ ἐξετάσις τῶν διαφορῶν αἰρέσεων δὲν ἔχει ἐνδυμα γάμου ἐν τῇ δίκῃ τοῦ Ἰησοῦ, ἐνῷ ἐν τῇ ἐρευνῇ τοῦ κυρίου θέματος ὁ συγγραφεὺς δὲν κατέρχεται εἰς πολλὰς λεπτομερείας, ἀλλ' ὅπου εἶδει ὁ συγγραφεὺς νὰ ἐπεκταθῆ παρουσιάζεται ἑλπίαν φειδωλῶς μένει δὲ σφραγίσιν ἑπτὰ ἐσφραγισμένους οὐδὲν ἔξεταζόμενον πότε οἱ Ἰουδαῖοι ἀπώλεσαν τὸ δικαίωμα τῆς θανατικῆς καταδίκης, καὶ ἑλλειπῆς εἶναι ἡ ἐρευνα καὶ χρησιμοποίησις τῶν πηγῶν καὶ βοηθημάτων ἐξ ὧν σωρίκι τοιούτων πηγῶν παρουσιάζει ὁ κρίνων.

Καὶ τὸ ἐπίσημον δὲ ὄργανον τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ὁ «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος» (πρὸβλ. τόμος Δ' σελ. 274) ἀναγράφει ἐν βραχείᾳ βιβλιοκρισίᾳ ὅτι μόνον τὸ ἐν τέταρτον τοῦ ὅλου συγγράμματος «Ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ» περιλαμβάνει τὸ κυρίως θέμα ἦτοι τὴν δίκην τοῦ Ἰησοῦ, ἐνῷ τὰ δύο πρῶτα βιβλία δυσαναλόγως εἰσὶν εἰσαγωγικὰ εἰς τὴν κυρίως ὑπόθεσιν.

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἐγκριτὸς δικηγόρος κ. Ι. Σουμουκλίδης ἐν τῇ μικρᾷ αὐτοῦ παραγραφεῖᾳ (πρὸβλ. τὸ δρᾶμα τῆς Σταυρώσεως ἐν

Παραρτ. Ἀθηνῶν ἔτος γ'. σελ. 2577) ἀναγράφει ὅτι κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ περὶ ποιῶν κεφάλαιον εἶναι ἐσφαλμένον ἀναντιρρήτως ὅπερ ἠνάγκασε τὸν συγγραφέα τῆς δίκης τοῦ Ἰησοῦ νὰ ἀνομολογήσῃ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πλάνην (πρὸβλ. Παραρτ. Ἀθηνῶν ἔτος Δ' σελ. 3072).

Τοιαῦται εἰσὶν ἡ ἐμὴ καὶ οἱ τῶν άλλων κρίσεις ὅμοιαι, περὶ τοῦ ἔργου ἡ δίκη τοῦ Ἰησοῦ, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπέφυγε νὰ συστήσῃ δι' ἐγκυκλίου τοῦτο ὡς ἐξήγησεν ὁ συγγραφεὺς, καὶ τὸ ἐπίσημον Αὐτῆς ὄργανον ὁ «Ἱερὸς Σύνδεσμος» οὐδὲν ἀνέγραψεν ὡς ἀναγράφει συνήθως διὰ τὰ ἄξια.

Μετὰ ταῦτα ἀστήρικτα εἰσὶν τὰ ὅσα ὁ συγγραφεὺς περὶ ἐμοῦ ἀναγράφει (πρὸβλ. Μην. Παραρτ. Ἀθηνῶν ἔτος Δ' σελ.

3064), δὲν προσήκει δὲ εἰς ἐμὲ νὰ ἐκφύγω τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ συζητήσει, ἐπὶ ἔργου, τὸ ἄστογον καὶ πλημμελὲς τοῦ ὁποῦν τὸσον ἀριθῆλως καὶ ὁμοφώνως παρίπταται, καὶ νὰ κατέλω τὸ γε νῦν συμβαδίζων εἰς τὸ εὐτελὲς ἐπίπεδον τῶν προσωπικῶν προστριβῶν, εἰς ὃ συνήθως ἀρέσκονται ἐκεῖνοι οἵτινες ὄντως παιδαριωδῶς γράφοντες, ἐμπορίας ἐνεκεν καὶ οὐχὶ πρὸς ἐπιστημονικὴν συμβολήν, αἰσθάνονται καὶ καλῶς διαβλέπουσι σκαλευόμενον τὸ ἔδαφος αὐτῶν. Ὁ πρᾶξω τοῦτο ἐὰν καὶ ἐκ δευτέρου κατ' ἴτακτον τρόπον προκληθῆ.

Ἐν Τεργέστη

Ἀρχιμ. ΙΕΖΕΚΙΗ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΤΗΣ

Διδάκτωρ τῆς Νομικῆς

ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΑ

Ἐπειδὴ πολλὸς ἐγένετο λόγος περὶ Ἀνθεστηρίων καὶ ἡ κατὰ τὴν 1ην Μαΐου δικασθεῖσιν ἐθεωρήθη ὡς ἀνεγεννησις τῆς ἀρχαίας ταύτης ἐορτῆς, ἐνομίσαμεν ὅτι ἐπικυριον ἤθελεν εἶσθαι νὰ λεχθῶσιν ὀλίγα περὶ τῆς ἐορτῆς τῶν Ἀνθεστηρίων, ἵνα λάβῃ ἕκαστος ἀκριβῆ καὶ σαφῆ πῶς ἐννοεῖται τῆς ἐορτῆς καὶ παραβάλλῃ πρὸς τὴν παρ' ἡμῶν καθιερωθεῖσαν πανηγύριν.

Τὰ ἀνθεστήρια ἦσαν ἐορτὴ τελουμένη πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλοι ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς ἡμέρας, τὴν 11ην, 12ην καὶ 13ην τοῦ Ἀνθεστηριῶνος μηνός, ὁ γδοῦς μηνός τοῦ Ἀττικῆς Σεληνιακοῦ ἔτους, ἀντιστοιχοῦντος πρὸς τὸν μεταξὺ Δεκεμβρίου καὶ Μαρτίου χρόνον, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἡμέρα ἐκκαλεῖτο Πιθιογία, ἡ δευτέρη Χόες καὶ ἡ τρίτη Χύτροι, ὡς λέγει ὁ Σχολιαστὴς Ἀριστοφ. ἐν Ἀχαρν. 902 : «Φησὶ δὲ Ἀπολλοδώρος Ἀνθεστήρια καλεῖσθαι κοινῶς τὴν ὅλην ἐορτὴν Διονυσίᾳ ἀγομένην κατὰ μέρος δὲ Πιθιογίαν, Χόας, Χύτρον». Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἡμέρα ἐκκαλεῖτο Πιθιογία, διότι κατ' αὐτὴν ἤνοιγον τοὺς πίθους τοῦ νέου οἴνου, ὡς λέγει Πλούταρχος ἐν Συμποσ. III σελ. 655 «τοῦ νέου οἴνου Ἀθήνησι μὲν

ἐνδεκάτῃ μηνὸς κατάρχονται Πιθιογίαν τὴν ἡμέραν καλοῦντες· παρ' ἡμῶν δὲ (ἦτοι παρὰ τοῖς Χαίρωνεσσι, διότι ὁ Πλούταρχος, ὡς γνωστὸν, ἦν ἐκ Χαίρωνεας τῆς Βοιωτίας) ὁ μὲν μὴν καλεῖται Προστατήριος ἕκτη δὲ ἱσταμένου νομίζεται θύσαντας ἀγαθῶ δάκρυ· γεύσασθαι τοῦ οἴνου μετὰ ζέφυρον». Ἡ δὲ δευτέρη ἡμέρα ὀνομάζετο Χόες, διότι εἰς τὰ κατ' αὐτὴν συμπόσια ἕκαστος ἔχων ἴδιον χόα (χγγεῖον χωροῦν 3 1) 4 περίπου λίτρας) ἔπινεν. Αἰτία δὲ τούτου ἐγένετο ὡς λέγει Ἀθήναιος X, 49 σελ. 437 τὸ ἐξῆς : « Φυνοδημὸς φησι Δημοφῶντα τὸν βασιλεὺς βουλόμενον ὑποδέξασθαι παραγενόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθηναῖζε, πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν προσεῖναι οὐδὲ ὁμῶς πονδῶν γενέσθαι μὴ πῶ δικασθέντα ἐκέλευσε συγκλείσθαι τε τὰ ἱερὰ καὶ χόα οἴνου ἐκάστω παρατεθῆναι, τῷ πρωτῷ ἐκπίοντι εἰπὼν ἄθλον δοθήσεσθαι πλακοῦντα· παρήγγειλε δὲ καὶ τοῦ πύτου παυσαμένους τοὺς μὲν στεφάνους οἷς στεφάνωντο πρὸς τὰ ἱερὰ μὴ τιθέναι διὰ τὸ ὁμορφοῦς γενέσθαι τῷ Ὀρέστην περὶ δὲ τὸν χόα τὸν ἐκαστοῦ ἕκαστον περιθεῖναι καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς στεφάνους

» πρὸς τὸ ἐν Λίμναις τέμενος, ἔπειτα θύειν
» ἐν τῷ ἱερῷ γὰ ἐπίλοιπῃ καὶ ἔκτοτε τὴν
» ἑορτὴν κληθῆναι γόας.» Τὰ αὐτὰ δὲ
περίπου λέγει καὶ Σουΐδης ἐν λέξει Χόες.
Χόες ἔστιν ἑορτὴ Ἀθηναίων ἀγομένη μὴν
Ἀνθεστηριῶν, τὴν δὲ ἑορτὴν φασὶ οὕτω
γεγονέναι: ὅτι Ὀρέστης ἀνελὼν τὴν μη-
τέρα ἦλθεν εἰς Ἀθήνας... καὶ ἑορτὴ Ἀθη-
ναίων Χόες ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας Ὀρέστης
μετὰ τὴν τῆς μητρὸς ἀνκίρεσιν ἦλθεν εἰς
Ἀθήνας... καὶ κατωτέρω Χόες ἑορτὴ τις
ἦν παρ' Ἀθηναίους ἀγομένη Ἀνθεστηριῶ-
νος δωδεκάτη...

Ἐγίνετο δὲ κατ' αὐτὴν ἀγὼν οἰνοποιίας
ὡς λέγει Αἰλικν. ἐν Ποιητ. Ἰστορ. II 41
«καὶ ἐκ Διονύσου δὲ τῆς τῶν Χοῶν ἑορτῆς
προύκειτο ἄθλον τῷ πίνοντι πλείστον στέ-
φανος χρυσοῦς» καὶ Ἀθηναίος (ἰδὲ ἀνωτ.)
λέγει «Καὶ Τιμνικὸς δὲ φησὶν ὡς Διονύσιος
ὁ τύραννος τῆς τῶν Χοῶν ἑορτῆς τῷ πρώτῳ
ἐκπιόντι γόα ἄθλον ἔθηκε στέφανον χρυ-
σοῦν» Ὁ δὲ Ἀριστοφ. ἐν Ἀχαρν. 940
γράφει:

κατὰ τὰ πάτρια τοὺς γόας
πίνειν ὑπὸ τῆς σάλπιγγος, ὅς δ' ἂν ἐκπιῇ
πρώτιστος ἀσκὸν Κτησιφώντος λήφεται!

ἐνθα ὁ Σχολιαστὴς γράφει: «Ἐτίθετο δὲ
ἀσκὸς πεφυσμημένος ἐν τῇ τῶν χοῶν ἑορτῇ
ἐφ' οὗ ἔδει τοὺς πίνοντας πρὸς ἀγῶνα ἐστά-
νας καὶ τὸν πρῶτον πίνοντα ὡς νικήσαντα
λαμβάνει ἀσκόν.» Ἐπινον δὲ μέτρον τι οἶον
χοῶν...

Ἦνοίγετο δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην
καὶ τὸ ἐν Λίμναις (τοποθεσία Ἀθηναίων πρὸς
N) ἱερὸν τοῦ Διονύσου τὸ ἀρχαιοτάτον καὶ
ἀγιοτάτον ἀφ' ὃ τὰ ἀρχαιοτάτα Διονύσια τῆς
δωδεκάτης ποιεῖται ἐν μὴν Ἀνθεστηριῶν
ὡσπερ καὶ ἀπ' Ἀθηναίων Ἴωνες ἔτι καὶ
νῦν νομίζουσι» Θουκ. II 15 καὶ ἐν τῷ ὑπὲρ
λιθίνῃ στήλῃ παρὰ τὸν βωμόν, ἐν ἣ ἦν
γεγραμμένος ὁ Νόμος καθ' ὃν ἡ γυνὴ τοῦ
ἀρχοντος Βασιλέως μετὰ τῶν γεραιῶν ἔθυε
τὰ ἄρρητα ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως καθὼς
λέγει Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Νεκίους σελ.
137 «τὴν δὲ γυναῖκα αὐτοῦ (τοῦ Βασι-
λέως) νόμον ἔθεντο... ἵνα κατὰ τὰ πάτρια
θύηται τὰ ἄρρητα ἱερὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως...
Καὶ τοῦτον τὸν νόμον γράψαντες ἐν στήλῃ
λιθίνῃ ἔστησαν ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου

παρὰ τὸν βωμόν ἐν Λίμναις... κλιδία ταῦτα
ἐν τῷ ἀρχαιοτάτῳ ἱερῷ τοῦ Διονύσου καὶ
ἀγιοτάτῳ ἐν Λίμναις, ἔστησαν ἵνα μὴ πολ-
λοὶ εἰδῶσι τὰ γεγραμμένα· ἀπαξ γὰρ τοῦ
ἐνικυτοῦ ἐκάστου ἀνοίγεται τῇ δωδεκάτῃ
τοῦ Ἀνθεστηριῶνος μηνός... τῇ τοῦ βασι-
λέως γυναικὶ ὅταν ἐξορκοῖ τὰς γεραιάς ἐν
κνοῖς πρὸς τῷ βωμῷ πρὶν ἄπτεσθαι τῶν
ἱερῶν...»

Ἐκ τῆς ἑορτῆς δὲ ταύτης ὠνομάζετο
ὁ Διονύσιος καὶ Χοοπότης.

Ἡ δὲ τρίτη ἡμέρα ὠνομάζετο Χύτροι
ἐκ τῆς χύτρας· διότι κατ' αὐτὴν ὡς λέγει
ὁ Σουΐδης ἐν Λ. Χύτροι «πᾶν σπέρμα ἐν
χύτρῃ ἐψήσαντες ἔθυσαν Διονύσῳ καὶ Ἑρμῇ»
Ὁ δὲ Σχολ. Ἀριστ. Ἀχαρν. 1006 σχε-
λιάζων τὴν φράσιν «ὑπὸ τοὺς γόας γὰρ καὶ
χύτροις» γράφει «Θεόπομπος τοὺς δικασθέν-
τας ἐκ τοῦ κατακλισμοῦ ἐψήσκει φασὶ χύ-
τρος πανσπερμίας· ἔθεν οὕτω κληθῆναι τὴν
ἑορτὴν καὶ θύειν τοῖς Χουσί· Ἑρμῇ γθονίῳ
» τῆς δὲ χύτρας οὐδὲν γεύσασθαι, τοῦτο
» δὲ ποιῆσαι τοὺς περισωθέντας ἰλασκόμε-
» νους τὸν Ἑρμῆν καὶ περὶ τῶν ἀποθνήσκον-
» των ἤγετο δὲ ἑορτὴ Ἀνθεστηριῶνος
» τρίτη ἐπὶ δέκα ὡς Φιλόχορος».

Κατὰ τὴν ἑορτὴν δὲ τῶν Ἀνθεστηριῶν
ὡς καὶ κατὰ πάσης τῆς ἄλλης ἑορτῆς τοῦ
Διονύσου ἐγίνετο πομπὴ τῷ Διονύσῳ καὶ
κῶμοι καὶ χοροὶ παιδῶν καὶ ὕμνοι καὶ τρα-
γωδίαι δὲ καὶ κωμωδία ἐδιδάσκοντο ὡς
λέγει Δημοσθ. ἐν τῷ κατὰ Μειδ. σελ. 517
Ἐυήγορος εἶπεν ὅταν ἡ πομπὴ ἦ τῷ Διονύσῳ
ἐν Πειραιεὶ καὶ οἱ κωμῶδοι καὶ οἱ τραγωδοὶ
καλῆ ἐπὶ Ἀθηναίων πομπῇ... καὶ τοῖς ἐν ἄστυ
Διονυσίοις ἡ πομπὴ καὶ οἱ παῖδες καὶ ὁ
κῶμος... καὶ κατωτέρω σελ. 530 «ὅτι τοὺς
χοροὺς ὑμεῖς ἄπνυτας τοῦτους καὶ τοὺς
ὑμνοὺς τῷ θεῷ ποιεῖτε οὐ μόνον κατὰ τοὺς
νόμους τοὺς περὶ Διονυσίων ἀλλὰ καὶ κατὰ
τὰς μαντείας».

Καὶ οἱ δοῦλοι δὲ κατὰ τὰ Ἀνθεστηρια
δὲν εἰργάζοντο ἀλλὰ διεσκέδαζον ἐξ οὗ καὶ
ἡ παροιμία «θύραζε Κάρες οὐκ ἔτι Ἀνθε-
στηρια» ὡς λέγει Ἡσύχ. ἐν Λ. «Θύραζε
Κάρες.» «Παροιμία ἦν οἱ μὲν δὲ τὸ πλῆθος
οἰκετῶν Κερικῶν εἰρήσθη φασὶν ὡς ἐν τοῖς
Ἀνθεστηρίοις εὐωχουμένων αὐτῶν καὶ οὐκ
ἐργάζομένων». ΣΠΥΡΟΣ Χ. ΔΟΥΚΑΚΗΣ

ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Η ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Σκυμμένος εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ δὲν ἐκα-
τάλαβε πῶς ἐπέρασεν τὰ τελευταῖα ἐπτὰ
ἔτη, τὰ ὅποια βεβαίως θά ἦσαν τὰ ὠραιο-
τερα τῆς ζωῆς του ἔτη, ἐὰν τὰ κατηνάλι-
σκεν ἀναλόγως πρὸς τὰ χαρίσματα τὰ ὁ-
ποῖα παρέχει ἡ ἡλικία ἐκείνη. Ὁ Πέτρος
Καλιμῆρης θά ἠπόρει μάλιστα πῶς ἔκαμε
καὶ αὐτὴν τὴν σκέψιν ἐξῶ ἀπὸ τοὺς λογα-
ριασμούς, τὴν λογιστικὴν τῶν βιβλίων, ἐὰν
ἐμπρὸς εἰς τὸ γραφεῖον του, δὲν ἀπερρόφῃ
τὰ βλέμματά του κάποιον παράδοξον ἔγ-
γραφον, τὸ ὁποῖον τὸν ἀπέστα ἀπὸ τὰς συ-
νηθείας τῆς ζωῆς του ὅπως αἰφνιδίως, ὅπως ἀ-
προσδοκῆτως. Ἐπὶ ἐπτὰ ἔτη δὲν εἶχε κάμει
ποτέ κανέν λογιστικὸν λάθος. Ἐκαμε ὅμως
ἐν καὶ μόνον, τόσο μεγάλο, τόσο ἀσυγχώρη-
τον, ὥστε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατα-
ταραχθὲν διέταξε τὸν Διευθυντὴν τῆς Τραπε-
ζῆς νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ὑπαλλή-
λου. Καὶ τῶρα ὁ Πέτρος εἶχε πρὸ αὐτοῦ τὴν
πενίαν, τὴν βιοπάλην. Βέβαια ἡ Τράπεζα,
τὸ μόνον ἱδρυμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀπὸ τῆς
ἡλικίας τῶν 20 ἐτῶν εἰργάζετο, δὲν θὰ
τοῦ ἔδιδε κανέν συστατικόν. Ἐπρεπε ν'
ἀρχίσῃ ἐκ νέου τὴν ζωὴν του. Ἐπρεπε νὰ
δημιουργήσῃ. Ἐχασε λοιπὸν τόσον καιρὸν
σχυμμένος εἰς τὰ βιβλία του τὰ ὀγκώδη,
διὰ τὰ ἔλθη ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ
εὐρίσκετο εἰς μεγαλύτεραν ὀπισθοδρομη-
σιν παρὰ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν εἰ-
σῆρχετο εἰς τὴν Τράπεζαν.

— Διάβολε! ἐψιθύρισε. Ἐμάζευσεν ὅλα
τὰ λάθη τὰ ὅποια ἠμποροῦσα νὰ κάμω ἐ-
πτὰ τῶρα χρόνια. Τὰ ἐνοποίησα, καὶ τὰ
ἐσερβήρισα μονομιάς ὑπομονῆ.

Καὶ μετὰ τὴν στατικότητα τὴν ὁποίαν ἀπέ-
κτησε χάρις εἰς τὰς μυριάδας τῶν μυριά-
δων ἀριθμοῦς τοὺς ὁποίους ἕως τότε εἶχε

χαράζει καὶ εἶχε προσθέσει καὶ πολλαπλα-
σιάσει, ἐκλείσει τὰ λογιστικά του βιβλία,
ἐτακτοποίησε τοὺς λογαριασμούς του ἀπε-
χαιρέτησε χωρὶς παράπονον τοὺς προϊστα-
μένους του, καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν Τρά-
πεζαν.

Ἦτο πτωχὸς· διότι βέβαια δὲν ἀπετέ-
λουν περιουσίαν τὰ 200 περίπου φράγκα τὰ
ὅποια ἀπεκόμιζε ὡς μοναδικὸν κέρδος τῆς
ἐπταετοῦς του ἐργασίας, οὔτε ἡ παλαιὰ
οἰκία, πέραν εἰς τὸ μικρὸν χωρίον τῆς Πε-
λοποννήσου ἀπὸ τοῦ ὁποῖον μικρὸς-μικρὸς ἔ-
φυγε.

*—

Τὸ μικρὸν σπητάκι του!

— Νὰ, μία ἰδέα καλὴ! ἐσκέφθη. Θὰ
εἰπῆς, ποῖον θὰ βρῶ ἐκεῖ. Ὅλοι ἀπέθαναν.
Μπα! ἡ στέγη θὰ μένη ἀκόμη, καὶ κανέ-
νας καλὸς γείτονας. Καὶ ἔπειτα χρειάζο-
μαι ὀλίγην ἀνάπαυσιν καὶ ἔχει ὁ θεὸς.

Ὁ σιδηρόδρομος τὸν ἔφερεν εἰς τὴν
Τρίπολιν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μετὰ τὸ μουλὰρι ἀνε-
ριχθήθη εἰς τὸ χωρίον του, λαμβάνων πλη-
ροφορίας, ἀπὸ τὸν ὁδηγὸν ὅστις ἔτυχε νὰ
εἶνε συγχωρικὸς του.

Τίποτε δὲν εἶγεν ἀλλάξει ἐκεῖ. Μόνον
οἱ ἄνθρωποι ἠλλάξαν. Οἱ γέροντες ἦσαν γε-
ροντώτεροι, οἱ νέοι εἶχαν γίνεαι γέροντες,
τὰ παιδιὰ ἦσαν νέοι. Ἡ ἐκκλησία, τὸ σχο-
λεῖον, ἡ πλατεῖα, τὰ δένδρα, τὰ καλύβια,
αἱ πέτραι τῶν μικρῶν δρόμων, αἱ κληματα-
ριαί, τὰ ἐρειπωμένα τοιχώματα ἐγκατα-
λελειμμένων μακρῶν, τὰ πλῆθρα, τὰ ἀλώ-
νια, ὅλα ἦσαν τὰ ἴδια, καὶ ἐν πρὸς ἐν ἐφ'
ἔσον ἀγνώριστος διήρχετο ὁ Πέτρος, ἀνεπῆ-
δων εἰς τὴν ἀνάμνησιν του ὡς κρῖνοι μιᾶς
ἀδικασπᾶστος ἀλύσεως.

τραυματίσθη εἰς τὰς δύο χεῖρας καὶ ἰδίως εἰς τὸν δεξιὸν τῆς πόδα,

Κοντὰ εἰς τὸ Νεκροταφεῖον αἱ ἀλγηδόνες ὑπῆρξαν πολὺ μεγάλαι. Κοντὰ ἐκεῖ ἦτο τὸ μνήμα τῆς μητρός της. Καὶ εἶχε τόσην ἀνάγκην νὰ κλαύσῃ. Οἱ λυγμοὶ τὴν ἔπνιγον. Ἦθελε νὰ ἀνγκουφισθῇ, Ἐνηγκαλίσθη τὸν σταυρὸν τοῦ μητρικοῦ μνήματος καὶ ἐξερράγη εἰς λυγμούς. Ἐκεῖ τὴν ἤυρεν ὁ Πέτρος ἀλλ' ὅταν ἠθέλησε νὰ τὴν ἀνεγείρῃ τὴν ἤυρε θραυτέραν μολύβδου.

Παράδοξον. Πόσην χαρὰν ἠσθάνετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ νεανίας. Ἄντι νὰ κλαύσῃ ὅπως θὰ ἔκλαιεν εἰς κάθε ἄλλην παρομοίαν περίστασιν ἀντὶ νὰ συγκινηθῇ ἀπὸ τὴν εἰκόνα αὐτῆν τῆς βχθυτατῆς συντριβῆς, ἐδοκίμαζεν εἰς τὴν ψυχὴν του αἶσθημα ὑπερφάνου χαρᾶς, αἶσθημα μεγалоπεποῦς ἡδονῆς: τὸ αἶσθημα τοῦ ἀνθρώπου ὅστις ἠμποροῦσε νὰ χαρίσῃ μίαν εὐτυχίαν εἰς τὸν πλησίον του.

— Γκχ! γκχ! .. ἠκούσθη κᾶποιος νὰ ξεροβήχῃ.

Δύο κερχλαὶ ἐστράφησαν εἰς τὸ ἀκουσμά. Ἡ περίτρομος ὄψις τῆς Χρυσούλας, καὶ ἡ ἡρεμὸς μορφή τοῦ Πέτρου ἀντίκρουσαν τὸν ἱερεὰ τοῦ χωρίου ὅστις ἤρχετο νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὸ κηπάριον του ἐντὸς τοῦ κοιμητηρίου.

— Γκχ! γκχμ! ἐπανελάβε τὸν βῆχα του ἐνὼ προεχώρει ὁ ἀγχιθὸς ἱερεὺς, συνοφρουόμενος, πλειότερον ἐν ὄσῳ ἐπλησίαζε τὸ ἀναμένον ἐπὶ τοῦ μνήματος ζεύγος.

Ὁ Πέτρος ἠγέρθη. Ἠγέρθη καὶ ἡ Χρυσούλα κατὰ πόρφυρον. Τότε μόνον ἀντελήφθη τὴν αἰτίαν τοῦ ξεροβηξίματος.

— Ὡρα καλὴ παπαῦ μου, εἶπεν ὁ Πέτρος, καὶ σ' ἐγύρευα νὰ σ' ἐρωτήσω κᾶτι... Δὲν μοῦ ἴδες ἀλήθειαν. Πρέπει νὰ χρονίσῃ ἡ μάνα γιὰ νὰ ὑπανδρευθῇ τὸ κορίτσι;

— Ἀφοῦ τὸ ξέρεις τί μ' ἐρωτᾷς;

— Κι' ὡς τότε τί κάνει ὁ κόσμος;

Ὁ ἱερεὺς κατεβίβασε ἀπὸ τοῦ μετώπου τὰ πελώρια ὀμματοῦάλια καὶ προσεκτικῶς παρετήρησε τὸν Πέτρον, καὶ ἔπειτα τὴν Χρυσούλαν ἢ ὅποια εἶχε μείνει ἀναυδὸς μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα, καταπόρφυρος καὶ τρέμουσα.

Καὶ ὅταν καλῶς τοὺς παρετήρησε, ἀργὰ ἀργὰ καὶ μετρημένα ἀπέκρινθη.

— Τί κάνει ὁ κόσμος; ἀρραβωνίζεταί.

Ὁ Πέτρος ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς Χρυσούλας.

— Καὶ πότε θὰ εὐκαιρήσῃς νὰ μᾶς δώσῃς τὴν εὐχὴν σου;

✱

Μὲ πόσην λαχτάρᾳ ἠσθάνθη τὴν χεῖρα του σφιγγομένην ἀπὸ τὴν χεῖρα τῆς Χρυσούλας.

— Κι' ἀπόψε ἂν θέλῃς.

— Θάρθῃς στὸ φτωχικόμας;

— Νὰ μὲ περιμένετε...

Σιγὰ-σιγὰ κατέβαινε τὸ μονοπάτι τοῦ χωρίου ὁ Πέτρος καὶ ἡ Χρυσούλα. Καὶ ὅσον σιγὰ ἐπήγαγκαν τόσο γοργὰ ὠμίλου. Πόσα δὲν ἔλεγεν ὁ ἕνας εἰς τὸν ἄλλον! Ὅσα ἠσθάνθησαν καὶ ἀπέκρυπταν ἕως τότε!

Τὸ βράδυ ὁ κελὸς ἱερεὺς τοὺς ἠρραβώνισε. Ὁλόκληρον τὸ χωρίον ἀνεστατώθη, καὶ ὅτι ἔλεγεν καὶ δὲν εἶχεν ὁ Πέτρος τὸ ἐξόδουσε διὰ νὰ γλεντήσῃ ὁ κόσμος. Ἐφρόντισε μόνον εἰς τὴν βραχεῖαν ἐπιστολὴν νὰ ζητήσῃ τὴν φιλικὴν ἀποστολὴν ὀλίγων χρημάτων.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸ πρωὶ ἡ Χρυσούλα τὸν ἐπερίμενε εἰς τὸ χαγιάτι καὶ ὅταν τὸν ἐσερβήρισε τὸν καφὲν, ἠνοιξε τὰ βιβλία.

— Ὅχι, ὄχι... εἶπεν ὁ Πέτρος δὲν χρειάζονται... Σὲ φθάνουν ὅσα γράμματα ἐχρεώσθηκες γιὰ νὰ διαβάσῃς τὸ γράμμα μου.

Κᾶτι ἐζήτησαν νὰ ψελλίσουν τὰ χεῖλη τῆς Χρυσούλας, ἀλλ' ὁ Πέτρος τὰ ἐσφράγισε μὲ τὰ ἰδικὰ του χεῖλη...

Γ. Δ. ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ

Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἐν τῷ προηγουμένῳ μου ἄρθρῳ ἀνέγραφα πάσας τὰς ἐπιστήμας, ἃς πρέπει νὰ σπουδάσωσιν οἱ μεταλλειολόγοι καὶ μεταλλουργοί, ὅπως καταδείξω τοῖς παρ' ἡμῖν ὅτι ἡ μεταλλεία καὶ μεταλλουργία δὲν εἶνε θανατουργία, ἀλλ' ἐπιστήμη, πολὺπλοκοὶ δὲ καὶ κοπιώδεις, πρὸς σπουδὴν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται προηγουμένως πλήρης ἐγκυκλοπαιδικὴ ἐκπαίδευσις ἐν γυμνασίοις καὶ πρακτικοῖς (!) λυκείοις.

Θεωρητικὴ διδασκαλία τῶν ἐπιστημῶν τούτων, ἄνευ πράξεως, ἄνευ ἀσκήσεων εἶνε ὄλως ἀνωφελής. Τὸ βιβλίον, ὃ χάρτης μόνον καὶ ἡ μελάνη δὲν ἀρκοῦσιν. Ὁ νεαρὸς σπουδαστὴς πρέπει νὰ διέλθῃ πάσας τὰς βαθμίδας, ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐργάτου καὶ ὀρυκτοῦ μέχρι τῶν διευθυντοῦ καὶ ὑπουργοῦ.

Τοιαύτη ἐκπαίδευσις παρέχεται κυρίως ἐν ταῖς σχολαῖς ἐκείναις, πλησίον τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι καὶ μεταλλεῖα καὶ μεταλλουργεῖα. Κατὰ τοῦτο δὲ πρωτεύει ἡ σαξωνικὴ Ἀκαδημία τῆς Freiburg, ἰδρυθεῖσα τῷ 1765, ἐν ἧ ὁ Βέρνερὸς ἐδίδαξε τὸ πρῶτον ὡς αὐτοτελεῖς ἐπιστήμας τὴν ὀρυκτολογίαν καὶ γεωλογίαν.

Ἡ μικρὰ Σαξωνία ἔχει πολλὰ μεταλλεῖα, ἀνθρακωρυχεῖα καὶ μεταλλουργεῖα, φημιζόμενα ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ καὶ τεχνικῷ κόσμῳ διὰ τὴν τελειότητα αὐτῶν καὶ τὸ διδακτικόν. Τὰ πλεῖστα τούτων κεῖνται ἐπὶ τῶν Μεταλλευτικῶν ὄρεων (Erzgebirge), ὧν τινὰ καθικοῦνται καὶ μέχρι βάθους 800 καὶ πλέον μέτρων, ὡς τὸ ὄρεον Abraham ἐν Freiburg, καὶ τὸ Brückenberg ἐν Juidkan.

Κατὰ τινὰ δὲ στατιστικὴν τὰ ἐνεργὰ μεταλλεῖα τῆς Σαξωνίας ὑπὸ τὴν πραγματικὴν αὐτῶν σημασίαν ἀνέρχονται εἰς 200, καταλαμβάνοντα ἔκτασιν 29,162 ἑκταρίων ἢ 291,620 ἑλλ. στρεμμ. οὔτε δηλ. εἰς τὸ ἡμισυ τῶν ὄρων στρεμμάτων τινὲς ἐζήτησαν ἐν Ἑλλάδι

διὰ μίαν παραχώρησιν! Ὅστε κατὰ μέσον ὄρον ἕκαστον τῆς Σαξωνίας μεταλλεῖον καταλαμβάνει ἔκτασιν 1,458 στρεμ. ἐν ὧ ἐν Ἑλλάδι τινὲς εἶχον τὸ θάρρος νὰ φθάσωσι καὶ μέχρι 500.000 στρεμ. ἀντιγράφοντες τὸν χάρτην τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀγνοοῦντες, ἂν τὰ ἐν τῇ αἰτήσῃ των ἀναφερόμενα μεταλλεύματα ὅπως ὑπάρχουσιν ἐν τῇ αἰτουμένῃ παραχωρήσει.

Δυστυχῶς κατὰ νεωτάτας πληροφορίας τὰ μεταλλεῖα τῆς Freiburg, ἐν οἷς εἶχον τὴν εὐτυχίαν νὰ σπουδάσω καὶ ἐργασθῶ κατὰ τὴν νεότητά μου, βαίνουσιν ἐξαντλούμενα καὶ δὲν εἶνε μακρὰν ὁ χρόνος καθ' ὃν θὰ παύσωσιν ἐργαζόμενα. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅτι ἡ Σαξωνικὴ Κυβέρνησις τῷ 1008—9 ἐδαπάνησε διὰ τὰ μεταλλουργεῖα αὐτῆς καὶ μεταλλεῖα 4,300,000 φράγκα καὶ εἰσέπραξε μόνον 3,606,000 φρ. ὥστε εἶχε καὶ ζημίαν 694,000 φρ. Πράττει δὲ τοῦτο χάριν τῶν ἐργατῶν, ὅπως μὴ πεινάσωσι.

Ἐχει δὲ ἡ Σαξωνία καὶ 40 λιθάνθρακωρυχεῖα παραγαγόντα λιθάνθρακας ἀξίας 47,672,000 φρ. ἀξίας κατὰ τόννον 11 φρ. καὶ 113 γεανθρακωρυχεῖα, ἐκμεταλλευθέντα γεανθρακας ἀξίας 3,682,000 φρ. πρὸς 4.40 φρ. ὁ τόνος.

Ἄλλ' ὅποια διαφορὰ πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι γινόμενα! Οἱ τῆς Κύμης λιγνίται ἐν τῷ τόπῳ τῆς παραγωγῆς ἔχουσιν ἀξίαν 15 φρ. κατὰ τόννον, ὅπερ ἀποδεικνύει τὸν ἄθλιον ἐκεῖ τρόπον τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Ἄλλὰ τί πρέπει νὰ πράξω, θὰ ἐρωτήσῃ ἴσως ὁ ὑπὸ τὸν πόθον τοῦ πλουτισμοῦ ἐμφορούμενος Ἕλληνας; Πῶς ἄλλοι ἐπλούτισαν καὶ κατέστησαν ἑκατομμυριοῦχοι;

Ἀπαντῶ,

Πρέπει νὰ ἐργασθῇ, νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ δαπανήσῃ χρήμα, ἂν ἔχη, καὶ νὰ μὴ περιμένῃ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΑΣ ΒΙΟΝ

(Λαογραφία)

ΕΞ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

ΑΣΚΗΣΙΣ ΜΝΗΜΗΣ

1. Ένας μόνος ό Θεός.
2. Δικέρατο τὸ βόϊδι.
3. Τρίποδη ἢ πυρωστιά.
4. Τέσσερα βυζιά ἔχει ἢ ἀγελάδα.
5. Πέντε δάχτυλα ἔχει ἢ χέρα.
6. Ἐξ ἀστέρια σέρνει ἢ Πούλια.
7. Ἐφταπάρθενος χορός.
8. Ὀχταπόδι τοῦ γιαιλοῦ.
9. Ἐνιαυμῆνικο παιδί.
10. Δεκαμῆνικο μουλάρι.
11. Ἐντεκαμῆνικο σκροφάδι. (1).
12. Δώδεκα μῆνες ἔχει ὁ χρόνος.

ΕΞΟΡΚΙΣΜΟΙ

(Ξόρκια)

Στρώφος (2)

Πέρνω στριφτοτσέκουρα
Καί πάω στό στριφτόλογγο
Νά κόψω στριφτοβέργες.
Νά φτιάσω στριφοκάλαθο.
Ὅσο νερό βρυστάει τὸ στριφτοκάλαθο,
Τόσο νά σέ βρυστάξῃ ὁ στρώφος.

Πυρετοί.
(Θέρμαις)

Ὅσο ἀπέχῃ ὁ οὐρανός
Τόσο καί ἀπ' τὸ κορμί του
Νῆνε μακρὰ ἢ θερμαίς κ' ἢ ἀρρώστια.
Ἄκου Χριστέ καί Παναγιά,
Τ' ἀμαρτωλῆς τὴ χάρι,
Πάρε τὴ θερμὴ ἀπ' τὸ κορμί
Καί ρίξ' τὴν στό χορτάρι

ΑΣΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Ὁ παπᾶς μὲς ὁ παχὺς
Ἐφαγε παχειὰ φακὴ.
Γιατί παπᾶ, γιατί παχύ,
Γιατί νά φᾶς παχειὰ φακὴ;

- (1). Νεογνὸν χοιρίδιον.
(2) Ἴσχυρὸς πόνος τῶν ἐντέρων.

2
Μιά κλησὰ βολυμωτή,
Βελυμοκαγκελοπελεκητή.
— Ποιὸς τὴν βολυμοκαγκελοπελέκησε;
— Ὁ γυὸς τοῦ βολυμοκαγκελοπελεκητή.
— Νᾶχα γὼ τὰ σύνεργα, τὰ μίνεργα,
Θὰ τὴν βολυμοκαγκελοπελέκαγα
Καλλίτερα ἀπ' τὸ γυὸ τοῦ βολυμοκαγ-
[κελοπελεκητή.

3
Ἀνέβηλα στὰ ζερδελιά
Κι' ἔκοψα τὰ ζέρδελα, τὰ μέρδελα,
Τὴν μερδελιά, τὴν ζερδομερδοκοκκλιὰ
τὰ ζερδομερδοκόκκαλα.

4
Ἄσπρη πέτρα ξεζασπρη,
Κι' ἀπ' τὸν ἥλιο ξεζασπρώτερη.
5
Φτοῦ! σκοληκομερμυγκότρουπα!

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

(Παραμυθίματα)

1
Χίλοι, μίλοι καλογέροι,
Σ' ἓνα ράσο τυλιγμένοι. (ροῖδο)

2
Ὅλο κλειῶ καί μνταλίνω
Κι' ὄλο κλέφτες βρήσκω μέσθ. (ἥλιος)

3
Κόκορας ἀναβρακᾶτος
Καί σιδερομουστακᾶτος
Κι' ἀν ἀνοίξῃ τὰ φτερά του
Καταπίνει τὴν κυρά του. (μῦλος)

4
Ψῆλος, ψῆλος καλόγερος
Καί κόκκαλα δὲν ἔχει (καπνός)

5
Ἐγὼ ἓνα βαρεάλκι
Κι' ἔχει δὺὸ λογιῶν κρασάκι (αὐγὴ)

6
Ἐνας κοντός, κοντούτσικος,
Μὲ τὸ καπελλάκι του (καρφί)

M.—

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 50,000,000 - ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 10,480,000
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ:

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: Ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρα, Καλάμαις, Τριπόλει, Βόλω καὶ Λαοίση.
ΕΝ ΚΡΗΤΗ: Ἐν Χανίοις, Ἡρακλείῳ καὶ Ρεθύμνῳ.
ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: Ἐν Κωνσταντινουπόλει (ὑποκατάστημα ἐν Γαλατᾷ μετὰ πρακτορείου ἐν
Σταμπούλ), Ἀμοῦν, Τραπεζοῦντι, Κερασσοῦντι, Σμύρνη, Χίω, Λιμένι-Βαθέος
(Σάμου), Μεροσίῃ, Ἀδάνοις, Θεσσαλονίκη, Σέρραϊς, Καβάλλα, Σάνδη καὶ Ἰωαννίνοις.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Μιδάν), Καίρω (μετὰ
παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Μουσὴ), Ζαγαζὶ καὶ Μανσούρα.
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ: No 22 Fenchurch Street, ΕΝ ΛΕΜΕΣῳ: (Κύπρου), ΕΝ ΑΜΒΟΥΡΓῳ (Domhof,
Mönckebergstrasse 18) καὶ ἐν ΧΑΡΤΟΥΜ (Σουδάν).

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1911 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Διαθέσιμα:		
Ἐν τῷ Ταμείῳ καὶ πρὸ ἐγγυώσις Τραπεζικῆς	Δρ. 20,693,656.57	
Παρά Τραπεζ. ἐν Εὐρώπῃ καὶ Σιματτ ἐν χροτοφυλικῶ	» 17,791,167.61	Δρ. 38,484,824.18
Προεξοφλήσεις καὶ προκταβολὴ ἐγγραμμάτων	»	36,310,163.49
Ἡγγυημένοι λογαριασμοί:		
ἐπὶ ἐνεγύρω χρεωγράφων	Δρ. 63,784,596.19	
δι' ἐμπορ. καὶ ἄλλων ἐγγυήσεων	» 58,919,223.09	» 132,868,315.34
ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων	» 10,164,496.06	
Τρέχοντες λισμοὶ χρεωτικῶ		
Ὁμολογίῳ Ἐθν. Δανείων, Λιμενικῶν Τραπεζῶν καὶ Ἀνονύμων Ἐπιχειρῶν	»	30,243,638.70
Χρεωγράφα καὶ τοκομερίδια	»	18,375,978.97
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις	»	10,978,357.31
ὑποκαταστήματα	»	2,948,632.15
Κτήματα Τραπεζῆς	»	5,014,987.10
Ἐπιμετρήσεις, ἐπιπλα, χρηματοκιβώτια κτλ.	»	4,880,030.19
		» 1,040,913.02
		Δρ. 281,145,840.45

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλιον Ἐπιχειρῶν		
Κεφάλιον τακτικῶν Ἀποθεματικῶν	Δρ. 50,000,000.—	
Ἀποθεματικῶν Προνοίαις	» 5,480,000.—	
Καταθέσεις ὕψους	» 5,000,000.—	
» προθεσμίας	Δρ. 54,075,212.92	
» πολυετείς καὶ με προειδοπ.	» 48,269,725.73	» 147,005,798.10
Ταμειυτήριον	» 16,831,908.35	
Τρέχοντες λισμοὶ πιστωτικῶ	»	20,267,627.49
Ἐξωτερικοὶ λισμοὶ	»	36,889,766.63
Προσωρινοὶ λισμοὶ καὶ διάφορα	»	16,502,648.23
		Δρ. 281,145,840.45

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
ΖΑΦΕΙΡΙΟΣ Κ. ΜΑΤΕΑΣ

Ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς
Φ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις « Ἀθηνᾶϊκὴ - Athénoclés ».
Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζικὴν ἐργασίαν, ἥτοι: Προεξοφλήσεις ἐμ-
πορικῶν γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν, προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπορευ-
μάτων, εἰσπράξεις τοκομεριδίων, παντὸς εἶδους χρεωγράφων, φορτωτικῶν, συναλλαγματι-
κῶν, γραμματίων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς ἐκδίδει ἐπι-
ταγὰς, πιστωτικὰς ἐπιστολάς καὶ τηλεγραφικὰς ἐντολάς πληρωμῶν ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ
τῷ ἐξωτερικῷ ἀνοίγει τρέχοντας λισμοὺς ἠγγυημένους, δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων
πρὸς εὐλαξίν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνικιᾶζει διαμερίσματα χρηματοκιβωτίων
διαφόρων διαστάσεων ὑπὸ ἄμεσον ἢ ἐνδοικὸν διὰ τὸ κοινόν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δέχεται καταθέσεις εἰς χρυσόν, εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ τοῦ
ἐξωτερικοῦ καὶ εἰς τραπεζογραμματία ὑπὸ ἄμεσον ἢ ἐνδοικὸν.
Αἱ εἰς χρυσόν καταθέσεις εἰνε ἀποδοτέαι εἰς ὃ νόμισμα ἐνηργήθησαν, αἱ δὲ εἰς ἐπιταγὰς
(chèques) ὁμοίως ἀποδίδονται δι' ἐπιταγῶν (chèques) τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐξω-
τερικῷ ἀνταποκριτῶν τῆς. Οἱ δεδουλευμένοι τόκοι πληρώνονται καθ' ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς 1ης
Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1911.
Ταμειυτήριον με ἰδιαίτερον ὄπρησιον λειτουργεῖ καθ' ἑκάστην.

ΕΚΑΣΤΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΠΟΛΟΥΜΕΝΟΝ ΧΩΡΙΣΤΑ ΤΙΜΑΤΑΙ :
ΕΝ ΤΩ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩ ΔΡ. 2 ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ ΦΡ.
Ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελεῶν.